

pagina 3
Să ne amintim despre...
Mircea Bostan

pagina 5
NOTE DE LECTURĂ la cartea „FRĂȚĂNELE MEU, CONSTANTIN
BLĂNARU”, semnată de scriitorul **CONSTANTIN T. CIUBOTARU**
UN OM CU VOCAȚIA PRIETENIEI

Domnița Neaga

pagina 6
PROZATORUL CULIȚĂ IOAN UȘURELU – NOBLEȚEA ROMANULUI (I)
Andrei Petruș

pagina 8
File de jurnal, sub dictatură –
Liviu Ioan Stoiciu: Ajuns din urmă
Mioara Bahna

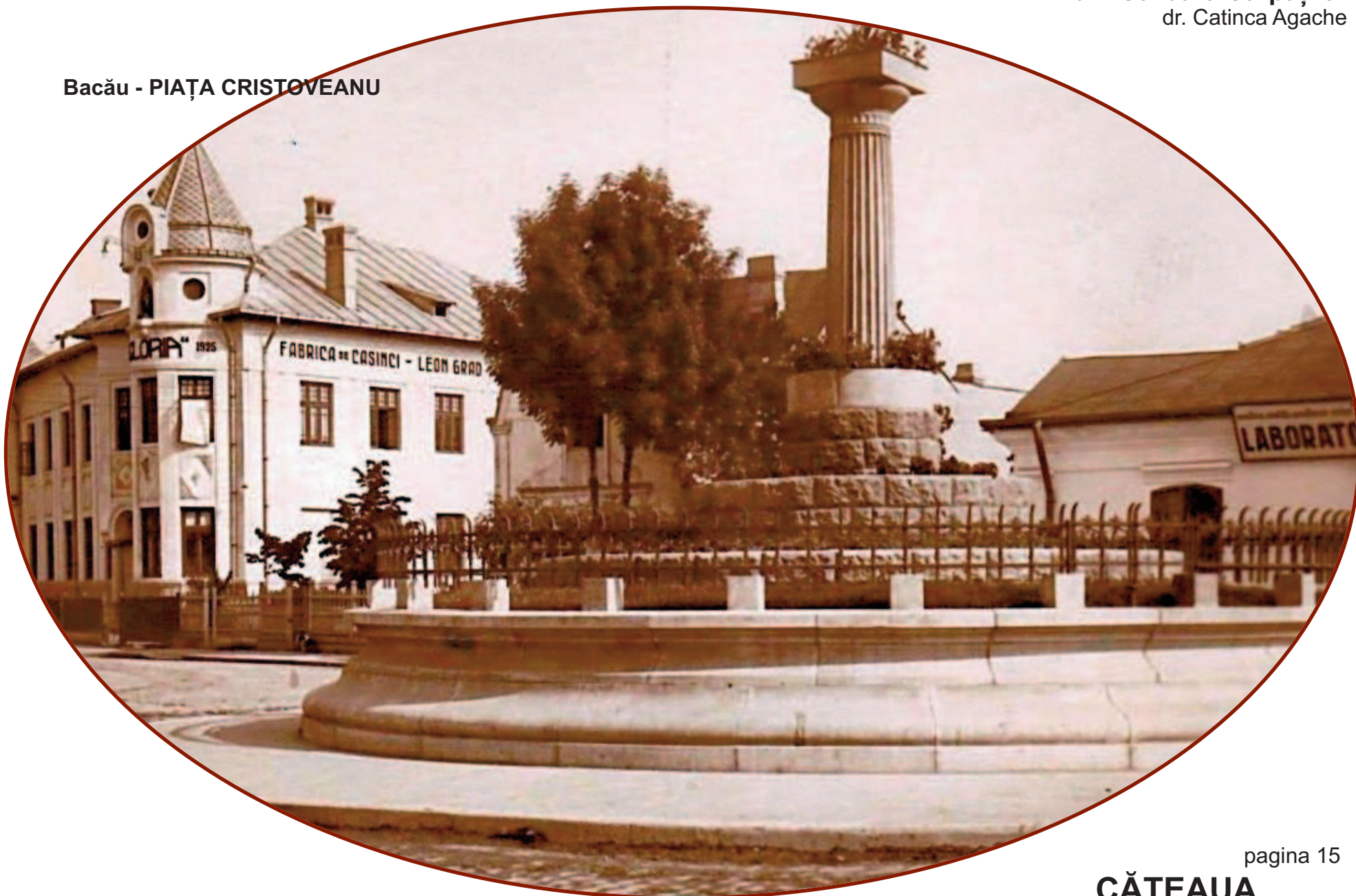
pagina 9
«Puțină mitologie»?...
Ioan Țicalo

pagina 10
MARI
PERSONALITĂȚI ROMÂNEȘTI
Gheorghe Ungureanu

În acest număr:

pagina 12
Mihaela Aionesei - un poet
sensibil și profund
din Curbura Carpaților
dr. Catinca Agache

Bacău - PIAȚA CRISTOVEANU

pagina 13
In Memoriam
Dr. Romulus C. Busnea
Romulus Dan Busnea

pagina 14
Geta Stan Palade,
ARIPĂ ROZ-ALBĂ DE MĂR...
Calistrat Costin

pagina 15
CĂȚEAUA
Eugen Verman

Răspunderea pentru opiniile
exprimate revine în exclusivitate
autorilor

Ultimul apel telefonic...

Devenise o obișnuință ca în ultimii 20 de ani, din când în când, și distanța nu era prea mare, primeam câte un telefon de la Domnia Sa. Acest lucru mă bucura peste măsură pentru că El era cel mai apropiat Om sufletului meu, după părinții mei. Nu știu cum a fost să fie primul apel telefonic primit, pentru că, nefiind un scrupulos în a nota în amănunt tot felul de date, de detalii și de întâmplări, am scăpat din vedere acest amănunt. Și apoi, atunci când suntem vii, viguroși și atât de naivi, uităm că suntem, de fapt, atât de efemeri și de trecători.

Nu am notat nicăieri acest amănunt decât, poate pe o celulă din inima mea. Cu el mă întâlneam destul de rar pentru că, de vină, era distanța dintre localitățile unde locuiam. Apoi, printr-o fericită întâmplare am devenit colegi la Filiala Bacău a U.S.R. și ne vedeam mai des. Fiecare întâlnire a mea cu scriitorul, poetul, dar mai ales cu omul **Radu Cârnelci** devenea o sărbătoare. Îl așteptam și așteptam cărțile de la el. Eu îi ofeream, la rândul meu, exemple din cărțile mele sau poeme pentru antologiile de excepție pe care le publica.

Fie că aceste antologii se refereau la: **Cinegetica** (trei volume), la lumea atât de dragă lui și nu numai, a pădurii și pădurilor, **Poezia Pădurii române** (patru volume; I. *poezia populară de inspirație silvestră*; II. *clasicii*; III. *modernii*; IV. *contemporanii*) fie **Antologia Sonetului Românesc** de la începuturi până în prezent) în trei volume, toate au devenit, grație harului său de Cărturar, adevărate monumente de cultură, cărți de referință, cărți de patrimoniu. Traducător de excepție din **Cântarea Cântărilor** (parafrază modernă la celebrul text omonim din **Vechiul Testament**, atribuit regelui Solomon), din lirica lui **Leopold Sedar Senghor** sau din **Charles Baudelaire** (prima integrală lirică a marelui poet francez în limba română, realizată de un singur traducător) și alți mulți mari scriitori ai lumii, din **Cartea cu frumoasa Bilitis**, sau **Profetul și Grădina Profetului de Kahlil Gibral** și, din..., sau... din lirica de dragoste a lumii, el rămâne un etalon, un adevărat maestru.

Poezia sa îl așează alături de marile nume ale poeziei române contemporane și numai.

Radu Cârnelci era un temerar pe apele poeziei, un adevărat corsar al versului deosebit și al metaforei de excepție.

Și deodată, poate cu vreo 10 zile înainte, poate cu mai mult sau mai puțin, am primit un telefon de la el. Nu era o surpriză pentru că o făcea destul de des. Nu mi s-a părut nimic schimbat în vocea lui. Era aceeași, plină de o anume vitalitate care îl caracteriza. M-a sunat să-mi spună că îmi trimite ultima lui carte și să mă întrebe ce mai știu despre **Vulturul pleșuv**, așa cum îl numea el pe poetul Horia Zilieru, cu care nu prea reușea să vorbească la telefon, deși îl tot suna. Îi reproșa, prin mine, că nu-l găsește la telefon și acesta nu-l suna să vadă ce mai face și cum mai este. Avea un cult al prieteniei cum nu prea am mai întâlnit la mulți dintre confrăți. Toate întâlnirile mele cu acest om de excepție au fost niște adevărate lecții de viață, de conduită morală, de frățietate, de respect față de realizarea celui alt. Nu știu dacă a fost un om perfect sau nu, dacă nu a avut și unele greșeli în această viață, dar sunt convins că sufletul lui de copil știa să ierte.

După aflarea acestei tragice vești mă tot întreb: oare cum aș fi reacționat dacă aș fi știut că acel apel telefonic, primit cu puțin timp în urmă, va fi ultimul? Poate că aș fi înregistrat această convorbire să o pot păstra, iar din când în când să o ascult, considerând astfel că el este, fizic vorbind, printre noi. În sufletul meu, Radu Cârnelci va fi veșnic, pentru că lecțiile pe care le-am învățat din întâlnirile pe care le-am avut, le simt mereu vii.

Nu spun altceva decât că memoria acestui mare Poet este vie în mintea și în inima mea și că, dintr-un arbore, sau dintr-un nor, sau din iarba verde, el îmi va face un semn și mă va întreba ceva.

Că fiecare mare poet, ca fiecare mare cărturar, Radu Cârnelci adresează un îndemn către poeți:

...Să-mpingem ceasul trudnic al nopții către zi/ să-i despăcim adâncul, să-l facem a vui/ .../ și fiecărei clipe să-i dăruimimei:/ la lucrul cel de taină să-i ajutăm pe zei.
Tăcerea-i doar tăcere: ea n-are formă nici/ hotare spre abisuri...

Sunt convins că acolo, în lumea îngerilor, scriitori de poezie pentru Dumnezeu, **Poetul Radu Cârnelci** va cânta dintr-un arbore, ca un centaur îndrăgostit, umbra femeii la orgă și iarba în grădina în formă de vis la marele și eternul banchet al unui **oracol deschis**. Dacă aș fi știut că acel apel telefonic primit de la Radu Cârnelci ar fi fost ultimul, cu siguranță că l-aș fi înregistrat să știu că **Prințul Radu** îmi este mereu aproape. Sper că **Arborele memoriei** va fi rodnic peste timp și că tot efortul lui va fi pretuit de-a pururi, pe bună dreptate, așa cum merită harul său dăruit nouă și cititorilor din viitor.

Emilian Marcu

Cornel Galben

In memoriam Radu Cârnelci

N. 14 februarie 1928, în satul Valea lui Lal, comuna Pardoși, județul Râmnicu Sărat (azi, Buzău) – m. 8 decembrie 2017, la București. Poet, traducător, publicist, silvicultor, redactor, editor. Fiul Dochiei-Stanca și al lui Nicolae Cârnelci, țărani moșneni, și-a început studiile la Școala Mărgăritărești (1935-1942) și le-a continuat la Liceul „Regele Ferdinand” din Râmnicu Sărat (1942-1948). Visând să devină aviator, s-a înscris la Școala de Ofițeri de aviație, dar după două-trei luni de Academie Militară a dat bir cu fugiții, neadaptându-se cu disciplina cazonă. A reușit apoi la examenul de admitere la Facultatea de Litere și Filozofie a Universității București, unde l-a avut profesor pe George Călinescu, însă în același an s-a mutat la Politehnică și, în 1949, la Facultatea de Silvicultură din Câmpulung Moldovenesc, luându-și licența în 1954, la Brașov, unde fusese redirecționată instituția. Prin repartiție, face un stagiu de câteva săptămâni, ca inginer silvic, la Ocolul Silvic Noua din Brașov, după care se transferă pe un post de cercetător la Stațiunea de Cercetări și Experimentări Silvice Hemeiuși, județul Bacău, și, în același an 1954, devine inginer-șef la Ocolul Silvic Fântânele. Cum începuse să aibă preocupări literare încă din anii studenției, când a și debutat în coloanele ziarului sucevean **Zori noi** (1950, în aceeași pagină cu Nicolae Labiș) și a fost inclus în **Antologia poeziei românești de la începuturi și până azi** (Editura de Stat pentru Literatură și Artă, București, 1954), în 1958 renunță la profesie, dedicându-se în exclusivitate culturii. E numit director al Casei Regionale a Creației Populare Bacău (1958-1960), președinte al Comitetului Regional de Cultură și Artă Bacău (1960-1964), iar în august 1964 devine primul redactor-șef al revistei **Ateneu**, a cărei nouă serie a fondat-o împreună cu alți tineri scriitori băcăuani, între care îi amintim pe Sergiu Adam, George Bălăiță, Ovidiu Genaru, Mihail Sabin, Vlad Sorianu. În această etapă a „începuturilor și acumulărilor”, cum a numit-o într-un interviu, a fost ferventul majorității acțiunilor culturale din zonă, editând volumele colective **Plaiurile Bistriței** (1956, 1958), **Imn în mers** (1963), **Colocviu liric** (1964), **Pagini literare** (1964), organizând **Consfătuirea cercurilor literare din Moldova** (1963), luptând pentru înființarea Casei Memoriale „George Bacovia” și amplasarea statuii Poetului în centrul orașului, inițiind premiile revistei **Ateneu** și Festivalul Literar-Artistic „George Bacovia”, la care au participat sute de scriitori din întreaga țară. Până în 1972, când a devenit secretar al Uniunii Scriitorilor, a publicat nu mai puțin de opt cărți, debutând editorial în 1963, în colecția „Lucașul” a Editurii pentru Literatură, cu volumul de

poezie **Noi și Soarele**, și încredințând apoi tiparului: **Orgă și iarba** (idem, 1966), **Umbra femeii** (Editura Tinerețului, București, 1968), **Iarba verde, acasă** (Editura pentru Literatură, București, 1968), **Centaur îndrăgostit** (idem, 1969), **Grădina în formă de vis** (Editura Cartea Românească, București, 1970), **Cântând dintr-un arbore** (Editura Junimea, Iași, 1971), distins cu Premiul Uniunii Scriitorilor, **Oracol deschis** (Editura Eminescu, București, 1971). La acestea se adaugă volumul de traduceri din creația lui Léopold Sédar Senghor, **Jertfe negre** (Editura pentru Literatură Universală, București, 1969), care va fi reeditată, într-o ediție bilingvă, de către Editura Univers (București, 1976). La încheierea mandatului de la Uniunea Scriitorilor se transferă în redacția revistei **Contemporanul**, mai întâi ca publicist comentator, apoi ca șef al Secției de Cultură și Artă (1976-1990), continuându-și misiunea de

promotor al valorilor culturii naționale și universale și participând la o suită de manifestări ale scriitorilor, organizate atât în țară, cât și peste hotare. Aceasta debutase, de altfel, încă din 1957, când a participat la Festivalul Mondial al Tinerețului și Studenților de la Moscova, și a inclus, între altele, Congresul Mondial al Federației Internaționale a Jurnaliștilor și Scriitorilor din Turism (Tel Aviv), „Serile de Poezie” de la Struga, unde este aplaudat și premiat pentru poemul **Psalmii lui Zamolxe**. Întâlnirea internațională „Scriitorii și Pacea” de la Porto Roș, Comemorarea „600 de ani de la moartea lui Francesco Petrarca” (Padova), Aniversarea „100 de ani de la nașterea poetului Ady Endre” (Budapesta), Sărbătorirea UNESCO a lui L. S. Senghor (Dakar), Conferința Scriitorilor Afro-Asiatici (Adis-Abeba), Festivalul European de Poezie de la Louvain. În toată această perioadă a fost o prezență nelipsită în paginile revistelor **Ateneu**, **Astra**, **Cronica**, **Contemporanul**, **Convorbiri literare**, **Familia**, **Lucașul**, **Ramuri**, **România literară**, **Tomis**, **Tribuna**, **Vatra**, la Radio și Televiziune, iar în anii din urmă la **Bucureștii literare și artistice**, **Oglinda literară**, **Cetatea culturală**, **Bucovina literară**, **Pro Saeculum**, **Salonul literar**, **Spații culturale** (unde a fost și director onorific), **Vitraliu**, **Actualitatea literară**, **13 Plus**, **Plumb**, **Litere** (unde a figurat ca senior editor), ș.a., întregindu-și concomitent opera cu alte volume originale - **Cântarea**

cântărilor (Editura Cartea Românească, 1973), **Banchetul** (Editura Dacia, 1973), **Horă de vulturi** (Editura Militară, 1974), **Heraldica iubirii** (Editura Eminescu, 1975), **Nobila stirpe** (Editura Cartea Românească, 1976), **Hora anotimpurilor** (Editura Ion Creangă, 1977), **Temerile lui Orfeu** (Editura Cartea Românească, 1978), Premiul „Mihai Eminescu” al Academiei Române, **Un spațiu de dor** (Editura Albatros, 1980), **Ca muntele-n amiază** (Editura Militară, 1981), **Timpul judecător** (Editura Eminescu, 1982), **Sonete** (Editura Cartea Românească, 1983), **Pasărea de cenușă** (idem, 1986), Premiul I al Festivalului Național „Cântarea României”, **Clipa eternă** (Editura Eminescu, 1988) – sau de traduceri: **Extazul morții** de Srečko Kosovel (Editura Univers, 1975), **Poeme de Kahlil Gibran** (Editura Albatros, 1983), **De la negritudine la civilizația universului** de L. S. Senghor (Editura Univers, 1986). Chiar dacă în 1990 s-a pensionat, n-a întrerupt nicio clipă activitatea publicistică și editorială, înființând propria Casă de Editură „Orion” (1991) și Fundația „Izvoare” pentru Protecția Naturii și Artei (1997), participând la noi întruniri de anvergură – Întâlnirea Poetilor Lumii de la Kuala-Lampur, Zilele Poeziei la Rodez (Provence), Congresul al IX-lea al Organizației Mondiale a Poetilor (Lisabona), deschiderea Bibliotecii Lumii de la Alexandria, Zilele Francfoniei (Beyruth) –, inițiind și alcătuind antologii de amploare (**Arborele memoriei**, **Miorița**, **Poezia Pădurii**, **Cinegetica**, **Mari poeți ai iubirii**, **Sonetul românesc**), publicând noi creații originale și traduceri. Între acestea: ediția bibliofilă **Cântarea cântărilor** (Editurile Orion și Intercompres, 1994), distinsă cu Premiul „Mihai Eminescu”, Premiul pentru bibliofilie la Salonul Național al Cărții de la Cluj, Premiul „Lucian Blaga” și Medalia aniversară „Ierusalim – 3000”, **Dorador** (Editura Orion, 1997), **Heraldica iubirii** (Editura Minerva, 1998), **Pasărea-fântână** (Editura Biodova, 2001) **Scrisorile către Dorador... Jurământul** (Editura Orion, 2006), **Amintiri din Paradis** (Editura Nico, 2015); **Omul de nisip** de Jean Joubert (Editura Orion, 1991), **Elegiile lui Yorick** de Jacques Chessex (idem, 1995), **Florile Răului** de Charles Baudelaire (Editura Arania, 1996), **Totem** de L.S. Senghor (Editura Minerva, 1996), **Inimă de aur** de Mousse Boulanger (Editura Orion, 1998), alte trei ediții din **Profetul**, **antologia Cântarea Cântărilor**. **Antologia variantelor românești 1688-2008** (Editura Hasefer, București, 2009).

Încununând această bogată operă, în 2004, scriitorul și-a îngrijit o ediție definitivă de **Scrieri**, în trei volume (**Arborele memoriei**, **Heraldica iubirii**, **Clipa eternă**), postfațată de academicianul Mihai Cimpoi. A scris, de asemenea, peste 60 de prefețe și postfețe la cărțile unor tineri scriitori, a îngrijit edițiile **Sonete** de Shakespeare-Voiculescu

In memoriam Radu Cârnecki

(Continuare din pag. 2)

(Editura Orion, București, 1996), punând față în față creațiile celor doi autori, și **Istoria pădurii românești** de Constantin C. Giurescu (idem, 2004), la rândul său fiind inclus în mai multe antologii, între care amintim doar **Africa-Europa** (Louvain, 1983), **Voices of contemporary romanian poets/Voci ale poezilor români contemporani** (Sedan Publishing House, Cluj Napoca, 2007), **Experimental Focșani** (Editura „Muzeul Literaturii Române”, București, 2007), **Autografe** pentru „Bucovina literară” (2000-2009) – Editura Mușatinii, Suceava, 2009 și **Remember Victor Bârlădeanu** (Editura Amanda Edit, București, 2012).

În semn de recunoștință pentru complexa sa activitate, băcăuanii i-au oferit titlul de Cetățean de Onoare al Municipiului Bacău (1998) și pe cel de Doctor Honoris Causa al Universității (2007), în panoplia de trofee figurând numeroase alte însemne, între care amintim titlul de Membru de Onoare al Academiei de Științe Agro-Silvice din Chișinău (2000), cel de Cetățean de Onoare al Municipiului Buzău (2005), Premiul „Mihai Eminescu” (1995), Premiul pentru bibliofilie al Salonului Național al Cărții Cluj-Napoca (1995), Premiul „Lucian Blaga” (1995), Medalia aniversară „Ierusalim 3000” a Asociației Scriitorilor de limba română din Israel (1997), Premiul Special al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova (2000), Premiul „Niște țărani” (2002), Ordinul Meritul Cultural în grad de Ofițer (2003), Premiul „Opera Omnia” al revistei *Argeș* (2005), Premiul de Excelență al Asociației Române pentru Patrimoniu pentru ansamblul operei și pentru reconstituirea spiritului renascentist în literatura română (2006), Marele Premiu pentru Poezie al Festivalului Internațional de Poezie „Grigore Vieru” (Iași-Chișinău, 2011), Premiul de Excelență al Festivalului „Toamna bacoviană” (2013), Premiul Opera Omnia al revistei *Ateneu* (2014). A primit, de asemenea, Diploma de Onoare a Asociației Culturale de Prietenie România-Israel (1999), Ligii Culturale pentru Unitatea Românilor de Pretutindeni (2000), Fundației „Mihai Eminescu” (2000), Inspectoratului pentru Cultură București (2000), Societății de Prietenie România-Africa (2000), Reuniunii Scriitorilor Români din Cernăuți (2000), Direcției Culturale a Societății Române de Radiodifuziune (2001) etc. Amintirea sa va rămâne veșnic vie în inimile băcăuanilor, care l-au prețuit și iubit, bucurându-se ori de câte ori au avut prilejul să-l revadă.

Mircea Bostan

Să ne amintim despre...

„Ce-ai lua cu tine,
Dacă s-ar pune problema
Să faci zilnic naveta între rai și iad,
Ca să îți niște cursuri?”

–O carte, o sticlă cu vin și-o femeie,
Doamne,
Dacă nu-ți cer prea mult”.

Sau...
„Eminescu n-a existat.
A existat numai o țară frumoasă
La margine de mare
Unde valurile fac noduri albe”.

Într-un astfel de început oricine ar ști că se va face vorbire despre cel născut într-o zi geroasă de februarie a anului 1936, undeva într-o comună cu numele de Bulzești la 24 de km. de Cetatea Băniei.

Unii spun că s-ar fi născut pe data de 19, dar cei apropiați și din familie dau certă data de 29 februarie.

Complet ca scriitor, poet, dramaturg, prozator, eseist și traducător, 60 din operele sale au fost traduse în peste 20 de țări. Mare iubitor al penelului s-a exprimat plastic deschizând numeroase expoziții în țară și în străinătate.

A patronat Ministerul Culturii fără a fi membru de partid, dar acest amănunt nu l-a scutit de huliri și injurii.

Debutază în 1964 cu volumul de parodii „Singur printre poeți”, urmând ca în decursul prodigioasei sale cariere de scriitor să scoată la lumină alte 23 de volume de poezii.

A primit de 6 ori Premiul Uniunii Scriitorilor și de 2 ori Premiul Academiei Române, al cărui membru a și fost din 1992, și a fost laureat al nenumărate premii internaționale.

Printre volumele de versuri publicate, cele mai cunoscute au fost „Tușiți”, „Suflete, bun la toate”, precum și ciclul „La lilieci”.

A scris cu dragoste și pentru cei mici.

Dramaturgia sa a abordat teme ale teatrului poeto-parabolic, ale teatrului contemporan, ale teatrului istoric și nu în ultimul rând ale comediei.

Tradus și jucat pe marile scene ale lumii de la Tampere la Varșovia, piesele sale de teatru au fost răsplătite cu aplauze furtunoase (vezi: *Iona, Paracliserul, Matca, Există nervi, A treia țepă, Răceala și Vărul Shakespeare*). Ca traducător, a tradus integral poezia lui Boris Pasternak în volumul „Lirice”.

A fost redactor-șef la revista craioveană „Ramuri”, revistă de la care a fost forțat să plece, în urma unei scrisori „de bine” ticluită de niște antiromâni cu ADN-ul delațiunii în sânge, concetățenii pe care marele poet i-a îndrumat și promovat. Iată textul scrisorii „binevoitoare”:

„Către,
Șt. Aug. Doinaș, președinte de onoare al U.S.
Mircea Dinescu, președinte al U.S.

Având în vedere că activitatea lui M.S. în cadrul revistei „Ramuri” este aproape nulă;

Având în vedere că M.S. denigrează marii scriitori de azi (Șt. Aug. Doinaș, Mircea Dinescu, Ana Blandiana, N. Manolescu), refuzând sistematic să-i publice;

Având în vedere că denigrează marii scriitori din exil: Eugen Ionesco, Emil Cioran („E. Cioran a ajuns ca Ceaușescu pe toate gardurile”) și denigrează U.S. („Uniunea Scriitorilor se va desființa; s-o ajutăm să se prăbușească”);

Având în vedere că în redacție se poartă dictatorial, socotind redacția și *Oltenia* ca pe o moșie proprie, devenind o piedică în dezvoltarea spirituală a acestei regiuni; Îl recuzăm pe M.S. din funcția de redactor șef al revistei „Ramuri”.

Menționăm că laureatul Premiului Herder nici nu primește salariul de la revista noastră, fiind salariat la editura „Scrisul Românesc”. Menționăm, de asemenea, că prezentul memoriu n-a fost semnat de dactilografă, de tehnoredactorul Alin Roșca și de femeia de serviciu.

Ion Buzera, Valentin Baza-verde, Gabriel Chifu, Romulus Diaconescu, Marius Ghica, Sabin Gherman, Ion Lasca, George Popescu, Constantin Barbu”.

Parte din cei care l-au turnat pe maestru duc în prezent o viață laxă ornată cu belșug și notorietate, iar celor decedați li se organizează comemorări în Foaierul Teatrului Național „M.S.” din Craiova.

Mai toți sunt profesori universitari doctori, „stâlpi culturali” de nădejde ai societății. Ba unii îi dedică simpozioane, lucrări științifice, îi îngrijesc volume de poezii alese, în care semnează cu

nonșalanță prefețe și repere biografice, iar unii îi dedică, culmea, poezii, celui pe care l-au „ajutat” să porceadă la dialog cu Divinitatea.

Iată un fragment din poezia dedicată lui ca poem de către unul dintre delatori „Poem cu M.S.”:

„M.S. știa ceea ce eu abia dacă intuiseam.

Ce știa el era greu, aproape imposibil de spus în cuvinte.

Și cu toate acestea a spus-o: în versuri, de o simplitate care ascundea mereu adâncimea gândului...”.

Aflând toate acestea nu poți decât să te minunezi și să boscorodești în barbă vorbele lui Nenea Iancu: „Ce lume! Ce lume, mon cher!

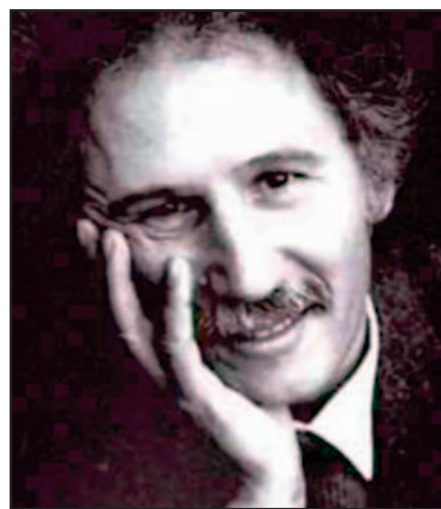
Mai grav este că nimeni nu a făcut nimic, până astăzi, care să anuleze mârșava și dezonoranta „cântare”.

Vis-à-vis de acest denunț, poetul și-a dat demisia de la revista „Ramuri” și totodată din Uniunea Scriitorilor, apreciind atitudinea vigilenților săi colegi astfel:

„Cu Gabriel Chifu, Constantin Barbu și Marius Ghiță nu-i bine să înnoptezi pe drum, sau să treci printr-o pădure. Le urez în continuare creștere frumoasă.

Comitetul director a luat în serios, cu o grabă suspectă, un memoriu aberant...”.

Dar oricât s-ar da unii peste cap făcând jocuri murdare, valoarea rămâne valoare.

Bunăoară, academicianul Eugen Simion face următoarea remarcă despre scriitor: „M.S. rămâne cel mai mare dramaturg român postbelic și poetul care a schimbat împreună cu Nichita Stănescu, fața poeziei românești”.

Fire emotivă, nu a avut curajul să se prezinte personal în fața lui G. Călinescu, drept urmare în 1964, înainte de publicarea volumului de debut, la sugestia unor prieteni, îi trimite acestuia 21 de poeme.

Citindu-i poemele marele critic rămâne surprins de vocația deosebită a poetului, recunoscându-i ulterior în două articole „capacitatea excepțională de a surprinde fantasticul lucrurilor umile și latura imensă a temelor comune”. G. Călinescu a fost și singurul critic și istoric literar care a sesizat vocația lui M. S. Bolnav fiind, Călinescu îi mărturisea lui Dinu Pillat următoarele: „Acest băiat are sclipiri de geniu! Aș vrea să scriu ca M.S.”. Considerat unul dintre cei mai mari scriitori români contemporani, a fost cunoscut pe întreg mapamondul, din Canada până în S.U.A, trece apoi în America Latină, urmând a străbate Europa prin Suedia, Olanda, Germania, Anglia, Franța, Grecia, Italia, Spania, Portugalia, Cehia, Rusia, Slovacia, Serbia, Macedonia și Bulgaria, aterizând în cele din urmă pe vestitele aeroporturi din Singapore și China.

A impus un stil caustic, imaginativ, natural, derutant și de cele mai multe ori bestial.

Membru al Academiei Mallarmé din Paris, al Academiei Europene de Știință și Artă din Veneția și al Academiei de Arte, Științe și Profesii din Florența, laureat al Premiului Herder, deținător al Medaliei de Aur pentru poezie „Ospiti Napoli”, laureat al Premiului „Fernando Riello” de la Madrid și al Premiului „Felix Romuliana” de la Belgrad, scriitorul s-a remarcat în viața literară mondială, fiind considerat de mulți critici internaționali unul dintre cei mai reprezentativi poeți contemporani, fiind nominalizat de două ori la PREMIUL NOBEL PENTRU LITERATURĂ. Însă din cauza caracterului nemernic al unora a ratat ambele oportunități.

Întâia data a fost propus pentru Premiul Nobel pentru Literatură din partea Comitetului Nobel de la Stockholm, în anul 1983, figurând al treilea printre cei 16 nominalizați. Dar românașii noștri, „vigilenți patrioți” au trimis un memoriu în care îl denigrau la cote înalte, influențând negativ Comisia. Scriitorul a aflat despre această ticăloșie de la ambasadorul Suediei la București, care l-a chemat la Ambasadă și i-a adus la cunoștință următoarele: „Domnule M.S. vi s-a trimis din România la Comitetul pentru acordarea Premiului Nobel pentru Literatură un memoriu destructiv.

Poetul nu a văzut niciodată acel memoriu, dar bănuia pe unii dintre binevoitori.

În acel an Premiul Nobel pentru Literatură a fost adjudecat de Derek Walcott, un scriitor din insula Sfânta Lucia din Arhipelagul Antilele Mici, distincție acordată pentru „opera poetică multiculturală și istorică, pentru analiza conflictului dintre cultura indigenă și cea europeană”.

În anul 1992 poetul devine propunerea oficială a Academiei Române pentru Premiul Nobel pentru Literatură. Iată ce spunea scriitorul în legătură cu această propunere: „Academia m-a propus și pentru Premiul Nobel, făcând publică această propunere – ceea ce, într-o țară ca a noastră, unde toate energiile se focalizează ca să omoare „capra vecinului”, propunerea devine un izvor nesecat de ură, invidii, șicane etc.”.

Analizând acest citat avem un răspuns mai mult decât elocvent la întrebarea privind neacordarea Premiului Nobel celui propus.

Aceste mașinațiuni subterane, lovituri năprasnice ale românilor împotriva unui alt român l-au întristat și mâhnit peste măsură.

Și cu toate că se vehicula intens numele său și întreaga lume se aștepta ca învingătorul să fie, în sfârșit un scriitor român, Premiul Nobel pentru Literatură i-a revenit în anul 1992 scriitorului britanic William Golding pentru „romanele sale care, cu perspicacitatea unei arte narative realiste, dar purtând și amprenta diversității și universalității mitului, iluminează condiția umană din lumea de azi”.

Convingerea mea interioară este că și românul nostru, cu întreaga sa operă ar fi fost capabil să „ilumineze condiția umană din lumea de azi”.

Dar nu a fost să fie!
Omul acesta a avut marea șansă de a dialoga cu mari personalități culturale ale lumii, printre acestea numărându-se și Octavio Paz – mare poet, eseist și diplomat mexican, laureat al Premiului Nobel

(Continuare în pag. 5)

DE LA UN GÂND LA ALTUL: **Între comunism și globalizare**

Dumitru Brăneanu

Mușcăm puțin câte puțin din pulpa noului an. Zilele se scurg ca niște cocori împușcați cu alice de lumină, săptămânile ca niște aripe frânte, iar nopțile încă lungi cât o zi din postul mare, fac coadă la a se arunca în fântâna zănelor zorilor. Mai înțelepți cu un an ne îmbătăm cu vinul speranțelor, că anul acesta ne va fi mai bine, va curge lapte și miere și viața ne va fi un paradis încă neatins! Că iadul și raiul sunt în sufletul nostru este demonstrat de mult, că suntem și draci și sfinți este un lucru lesne știut, dar că vrem să fim și dumnezei este prea mult chiar și pentru optimismul nostru incurabil. Iarna își poartă zdrențele de zăpadă și ploaie peste trupul ostenit al patriei, ca o nălucă bolnavă de frig. Iarna aceasta este o struțo-cămilă bine creionată pe pânza pictorului-vreme, care din când în când aruncă flăcări geroase prin nările de balaur clasat la coșul cu povești expirate, peste văile ca niște răni deschise, hăcuite de-a lungul anilor de furia apelor. Ne comportăm ca o bucurie încă nerostită! Viața politică este agitată ca un vas sub presiune. Din păcate energia aceasta nu este canalizată spre a pune în mișcare drumul glorios al patriei spre Noua Ordine Mondială și spre binele poporului. Ea se risipește în dispute sterile, de gașcă sau parteneriat, în vederea de a obține cât mai multe foloase în propriile buzunare. Cel puțin așa se percepe la nivelul ierbiilor înghețate de către majoritatea cetățenilor ce se mulțumesc cu firimiturile ce cad de la masa potențailor zilei! Nu-i așa –politicienii veghează la binele poporului! Care politicieni? Întrebarea face obiect de cercetare pentru politologi. Poporul este prea ocupat cu circuitul mediatic și pâinea care încă are preturi rezonabile. Și la urma urmelor ce să faci în nopțile acestea lungi de iarnă vopsită!. Unii mai merg în piață la un pahar cu sloganuri: jos Guvernul, jos laba de pe justiție, etc. De parcă guvernul ia decizia la botul calului, la una mică! Jos laba de pe care justiție? Acea care fabrică dosare la comandă și dă hotărâri în cârdășie cu sistemul paralel? Don! Trăinică să trăiască c-a făcut sistemul ca un meșter mare, lung și tare precum castravetele popii de la mănăstirea cu vrăbioare. Ceilalți mai merg la câte o înmormântare, că tot e sezonul, sau la una mică la crășma lui nea Mitică! A murit unul din mulți regi și împărați pe care îi avem. Bogăți mai suntem în titluri nobiliare! Este drept că acesta Mihai întâiul a condus regatul într-o perioadă neguroasă pentru soarta patriei. Trămbițele mass-mediei au urlat timp de două săptămâni pe la toate colțurile frumoasei noastre patrii despre dispariția unuia dintre cei mai... mai mari conducători de oști și războaie! După mediatizarea făcută Ștefan al Moldovei și Mihai Viteazu a toată Ungrovlahiei, erau niște puștani începători întru ale politicii. Stai și te minunezi cum unii fac din țânțari armăsari, cu șea de aur și frâie de mătase! De la moartea lui Stalin nu s-a mai făcut atâta propagandă. Să fim bine înțeleși: tot respectul pentru cel care a fost regele României Mihai I, cu bune și cu rele a fost un sacrificat cu știință de troica de la Potsdam (ah! iarăși o troică!), a meritat să fie înmormântat ca un șef de stat și totul a fost aproape perfect și laudabil, dar mai încet cu pianul pe scări dragi tovarășii! Înțeleg că eroi sunt cei care mor în lupta cu dușmanul, pe câmpul de bătălie să apere un obiectiv, dar cei care mor la o vârstă respectabilă în patul lor, or fi tot eroi? Eroii a ce?! Ai somnului odihnitor? Al regretului după o viață trecută și pierdută? Dar despre morți numai de bine! Actul de la 23 august 1944, fără un armistițiu în prealabil încheiat cu URSS, a costat arma română cca. 200.000 (două sute de mii)

de soldați și ofițeri trimiși în gulagurile rusești (floarea armatei), iar România a plătit despăgubiri de câteva miliarde de dolari după încheierea păcii de la Paris, ca țară învinsă. Am scurta războiul cu șase luni, și...?! Zeci de mii de oase zac pe „întinsul” dintre Carei și munții Tatra. Dar am plătit cu vârf și îndesat fiindcă n-am știut să negociem cu ursul polar la timp. Reamintesc că armistițiu cu URSS s-a semnat la 12 septembrie 1944, la trei săptămâni după marea trădare. Cinstele celor care n-au crezut în cuvântul bolșevicului rus: Maniu, Tătărașcu, George Brătianu.

Au plătit cu viața, dar nu au pactizat cu diavolul! Fiindcă tot este timpul piftiilor (răciturilor-sic!) de purceluși și la partidul de guvernământ oala fierbe la foc mic.

O fi fierbând tot o piftie de purceluși guvernamentali? La partidul de guvernământ guvernarea este ca o gutuie dulce-amăruie. Probabil că de aceea cad guvernele precum gutuile toamna brumate de brumele târziu! Ce să-i faci, bruma politică! Agitație mare, întâlniri în teritoriu cu organizațiile locale, ale liderului psd Dragnea, pentru a obține sprijinul în debarcarea primului-ministru Tudose. Vina? Și-a permis să-i jighească pupila teleormăneană - mi-nistrul de interne. Nenorocitul a crezut că e ca la Brăila, când se dădeau aia la coana mare! Coana mare n-avea spate asigurat de un sultan, ci de un amărât de pașă. Deh, nea Tudose dacă și matale te pui contra curentului teleormănean, te ia Dunărea la vale! N-ai reținut faptul că nici voinicul de bănătean cu plătoșa sa de intelectual n-a putut ține piept tăvălugului de la Alexandria? Ori matale credeai că întâiul neamț în stat va sări la beregata lui Suleyman, doar fiindcă i-ai făcut ochi dulci și fiindcă veneai din sistem? Nu știi că politica e curvă? Păcat! În cele din urmă ce este scris să se facă se întâmplă. Cu majoritate zdrobitoare de voturi conducerea partidului a hotărât că Tudose a fluierat prea strident în biserică și a zgâriat urechile cui nu trebuie și l-au lăsat la vatră fără livret. Partea tragică a acestei întâmplări este legată de vizita după foarte mulți ani, a primului-ministru al Japoniei în țara noastră.

O vizită așteptată cu interes fiindcă din delegație făceau parte mulți oameni de afaceri niponi. Și cum noi suntem măștri a ne da în stambă, ne-am făcut de cacao și de data aceasta. Să nu fi știut Dragnea de această vizită, e greu de crezut! Fierbea prea tare oala psd-ului și se întărea prea mult piftia? Nu se mai putea aștepta două zile hotărârea de debarcare a lui Tudose, pentru ca primul-ministru să-și primească omologul nipon conform uzanțelor? De ce atâta grabă? Cu siguranță că se pot face speculații de orice fel. Cert este că ne-am pus iarăși poalele în cap! Totuși să fim optimiști, fiindcă debarcarea lui Tudose aduce pentru prima dată în istoria țării o femeie prim-ministru. Paradoxal, tot o teleormăneancă! Să fie și de data aceasta mărlu discordiei? Din nou au fost schimbați mulți miniștri, precum caii la poștalionul poștei de altădată.

Ar putea fi, parafrazând, schimbările dese cheia marilor succese! În tot acest timp poziția ludovico-băsisă a guitaț și ea la luna plină, în speranța că va fi auzită pe întineric de cine trebuie și-i va cădea vreo pară mălăiață! Vom trăi și vom vedea. Important este pentru coaliția de guvernare să se țină de programul cu care a câștigat alegerile. Să le amintim guvernanților versurile poetului George Coșbuc, poate vor înțelege care e rostul unui om politic și cum ar trebui să procedeze pentru binele poporului care l-a ales: „Sunt inimă-n inima neamului meu / Și-i cânt și iubirea, și ura- / Tu focul, dar vântul ce aprinde sunt eu, / Voința mi-e una, că-i una mereu / În toate-ale noastre măsură”. Până data viitoare să auzim numai de bine!

Trăiască frăția româno-ungară!?

Constantin Vorniceasa

Ipoteze privind originea omului

În anul 2017 a fost reeditată o carte fundamentală pentru cunoașterea științifică în domeniul biologiei. Este vorba de **Originea speciilor** a cercetătorului englez Charles Darwin. Apariția acestei cărți a constituit un eveniment cultural de anvergură mondială. Era fructul cercetărilor întreprinse de autor în ținuturi exotice pe diverse insule din oceanul Atlantic și pe continentul sud-american. Expediția a durat câțiva ani, deplasarea făcându-se cu vasul Beagle. S-a marcat un moment crucial în dezvoltarea cunoașterii realității prin experiment și observație. Revoluția declanșată în domeniul biologiei avea să ducă la o schimbare de paradigmă în interpretarea originii speciilor animale și a plantelor, îndeosebi sub aspectul procesului evoluționist din această parte a naturii. Așadar savantul britanic s-a dovedit a fi un deschizător de orizont în interpretarea rațională a evoluției materiei vii. Dacă el era botanist și zoolog, nu a pretins niciodată că ar fi competent și în antropologie. Din cele 15 capitole ale tomului impozant reiese limpede că nu face referire și la om. Dacă clerul catolic l-a ridiculizat imediat pentru viziunea lui evoluționistă asupra materiei vii, trebuie să ne întrebăm ce motiv aveau teologii să-l repudieze. Vehemența atacului la persoană a provocat largi controverse și polemici în lumea intelectuală a epocii respective. Oare deranja preceptele biblice conținute în dogma veterotestamentară? Pentru savanți era un imens salt pe calea înțelegerii adevărului bazat pe efort rațional, experimental dar și pe observația vie, concretă. Savantul amintit a citit în cartea Naturii așa cum povățuia Galileo Galilei cu un secol mai înainte. El s-a axat pe cercetarea empirică, pe analiza și sinteza ce izvorau din observație și raționament. A descifrat tainele naturii fără a intenționa să jicnească clerul ori tradiția biblică. De altfel, el a pus bazele cercetării sistematice în domeniul botanicii și zoologiei așa cum făcuse Galilei în sfera astrului. Deși spiritele retrograde l-au considerat pe Darwin un ins periculos iar cartea lui drept biblia ateilor, timpul i-a confirmat demersul. Genetica modernă nuanțează unele constatări ale sale și aprofundează procesul înțelegerii secretelor biologiei. Aportul esențial în dezvoltarea culturii universale condensat în această lucrare epocală îl

situează pe autor în pantheonul corifeilor ce au înnobilit umanitatea. Stă lângă Copernic, Newton, Galilei, Freud, Einstein etc. A izbutit să netezească drumul cercetării științifice precum titanii amintiți mai sus. E drept că a obținut o imensă victorie asupra minții obtuze, tributare unor clișee găunoase, revoluate, impuse cu forța de către teologi popoarelor europene. Lumea ignorantă a ținut isonul acelor critici ipocriți care nu mai aveau puterea de altă dată, când l-ar fi hărăzit rugului înflăcărat într-o piață publică spre satisfacția gloatelor abrutizate.

Interesant este că nu găsim printre cele 15 capitole nici unul consacrat omului prin care să-l așeze în rândul animalelor. Din moment ce se exprimă reverențios față de divinitate, nu există motiv să i se impute o atitudine ostilă credinței creștine. Ba încă el scrie cu majusculă cuvântul Creator. Ce i se putea reproșa unui asemenea intelectual?! Și totuși armata clericală se năpustește cu o agresivitate nejustificată asupra numelui său. A fost desnigrat fără scrupul, comparat cu maimuțele, aluzie răutăcioasă la chipul său nu tocmai angelic. Evident, mesajul ce transpare din text tulbura discursul șablonat, stereotip, de esență mitologică cu care preoții controlau și îmbrobodeau populația obedientă. Din nefericire, până astăzi disputa asupra valabilității concluziilor sale n-a încetat. El nu s-a pronunțat fără echivoc asupra originii omului, n-a afirmat răspicat că homo sapiens ar proveni direct din familia vastă a primatelor și prin urmare n-a ofensat fondul ideatic de factură mitologică tipic Bibliei. Despre el se poate spune că nu i-a fost frică de ridicol, întocmai ca și savantului fizician Niels Bohr cu un veac mai târziu. Cutezanța cognitivă acestor gânditori a ridicat omeneria pe un pedestal cultural admirabil. Cele două viziuni privind originea omului, cea mitologică și cea științifică merg în paralel fiecare cu discursul ei specific. Lumea este liberă să aleagă între două alternative fără a se îndârji în polemici violente. Religia are rostul să consoleze lumea, s-o fortifice în fața fricii de moarte, iar știința slujește vieții îndepărtând tot mai mult clipa finală. Omul coplesit de suferințe, deceptii simte nevoia reculegerii, evadează în plan imaginar. Prin știință i se dă o șansă de a-și ameliora condițiile de trai, starea sănătății și a întreprinde acțiuni practice. Fără îndoială, ambele instituții servesc condiția umană dar fiecare cu uneltele ei. Ipoteza originii extraterestre a lumii pare a fi hazardată, dar sunt argumente plauzibile ce izvorăsc din scrieri foarte vechi ce ne fac să-i dăm un credit fie și pentru un timp foarte

Consiliul editorial: Președinte: CALISTRAT COSTIN membri: OVIDIU GENARU DORU KALMUSKI VIOREL SAVIN GHEORGHE NEAGU GRIGORE CODRESCU ION TUDOR IOVIAN	Secretar de redacție: NICOLAE MIHAI Director economic: LOREDANA DĂNILĂ Redactori: VIOREL DINESCU, DORU CIUCESCU, DAN SANDU, ELENA PÂRLOG, PETRUȘ ANDREI, MIHAELA BĂBUȘANU, ALEXANDRU DUMITRU, GHEORGHE UNGUREANU, TINCUȚA HORONCEANU-BERNEVIC	prezentare grafică: IOAN BURLACU Corectură: MIHAI BUZNEA, EUGEN VERMAN ADRESA: 22 Decembrie 38/B/ 7- Bacău: E-mail: revista_plumb@yahoo.com telefon: 0234 578 602 Ilustrații revistă: Mircea Nour, Radu Mihai CRISTINA ȘTEFAN - ad.SITE; Distribuție-curierat: Toader Tiți ROZNOVANU

NOTE DE LECTURĂ la cartea „FRĂȚĂNELE MEU, CONSTANTIN BLĂNARU”, semnată de scriitorul **CONSTANTIN T. CIUBOTARU**

Domnița Neaga

**UN OM CU
VOCATIA
PRIETENIEI**

Pe 29 mai 2014, în Sfânta Zi de Înălțare, mă aflu cu scriitorul Constantin T. Ciubotaru la Râmnicu Vâlcea, unde prietenul nostru comun, teormănean la origine, poetul Ion Drăghici, își lansa cartea de versuri, „Închinare”. Nu era singurul eveniment de acest gen la care mergeam împreună. De obicei, C.T.Ciubotaru este plin de vervă, face glume bune, umorul său proverbial, cultivat în scris, se regăsește și în limbajul obișnuit. De data aceasta, Domnița-Sa părea dus cu gândul undeva departe, era absent la discuții, pierdut în orizonturi necunoscute... Mi-am zis, în sinea mea, că poate este obosit, poate are o suferință ascunsă pe care nu dorește să o împărtășească prietenilor. Ce puteam face, decât să-i respect tăcerea nefirească...! Din când în când, se retrăgea din public și butona telefon mobil...

Citind cartea „Frățanele meu, Constantin Blănaru”, am dat timpul înapoi, am reconstituit evenimentele din după-amiaza aceea de 29 mai 2014, de la Râmnicu Vâlcea, și mi-am explicat tristețea „Fratelui meu de suflet”, C.T.Ciubotaru... Rămânând la momentul acela, cu o zi înainte, pe 28 mai, scriitorul Constantin Blănaru încheiase socotelile cu viața aceasta „plină de draci și de mizerii”, cum o numește undeva într-un mesaj, și firește că nu mai avea cum să-i răspundă frățanelui la telefoanele insistente ale acestuia, prin care urmau să stabilească întâlnirea din ziua următoare, de la Alba Iulia... („De ce tăcerea asta, de ce nu-mi răspunde Frățanele la telefon? Ce enervant și săcâitor este acest: Abonatul nu răspunde!”, se zbugiuma întru sine C.T. Ciubotaru). Abia seara, târziu, ajuns acasă, la Roșiorii de Vede, a fost sunat de doamna Rozalia Blănaru, care i-a dat vestea morții (atac de cord!) a Frățanelui...

După trei ani de la dispariția fulgerătoare a scriitorului Constantin Blănaru, Constantin T. Ciubotaru se întreabă retoric: „S-a mai atenuat durerea după dispariția Frățanelui meu? Nu știu...! Cred că a venit timpul să pun capăt doliului de suflet...!”

Cartea „Frățanele meu, Constantin Blănaru”, apărută în vara anului 2017, la Editura Rotipo, Iași, este una cu totul aparte în peisajul creației scriitorului bucovinean Constantin T. Ciubotaru, stabilit prin „soartă și consoartă” în Câmpia Boianului, din sudul României.

Dacă în alte cărți autorul abordează o paletă largă de probleme desprinse personal sau mijlocit din realitatea socială imediată sau din cea dinaintea de 1989 de data aceasta, deși vin din timpuri diferite, evenimentele se coagulează în jurul unei generoase teme: Prietenia; prietenia dintre doi oameni care au multe lucruri în comun: ținutul din care amândoi au pornit să cucerească lumea (Bucovina), anii formării profesionale, studenția (la Universitatea A.I.Cuza, din Iași), pasiunea pentru scris (ambii cultivând proza). Destinul însă își are planurile lui cu fiecare dintre noi, astfel că tinerii prieteni de odinioară își vor urma drumurile hărăzite de soartă: unul, Constantin Blănaru, va rămâne în ținuturile natale, din Nord; celălalt, Constantin T. Ciubotaru, va migra spre Sud, ca doi „frați de cruce”, hotărâți să

se revadă, după un parcurs inițiat, în locul de unde s-au despărțit, și să-și împărtășească experiențele prin care au trecut, așa, ca doi eroi din cunoscutele noastre basme populare.

Pe parcursul lecturii acestei cărți de suflet m-am dus cu gândul la marile prietenii evocate de scriitorii în operele lor, începând cu prietenia dintre Ghilgameș și Enkidu, din cunoscuta epopee sumero-babiloniană. Am revăzut, în minte, trainicele legături de prietenie ale cavalerilor medievali, din romanele de capă și spadă, ajungând până aproape de literatura zilelor noastre, un model de dăruire în prietenie oferindu-ne, prin romanele sale, Mihail Sadoveanu...

Prietenia, din cartea în discuție, nu ține de ficțiune, ea este un lucru real, verificabil, există o corespondență între cei doi scriitori, dar, din păcate, ne sunt prezentate doar materialele destinatarului, C. Blănaru, nu și ale expeditorului, C.T. Ciubotaru. Modest, cum îl cunoaștem, C.T.C. nu a dorit să se așeze pe sine în lumină, însă, din răspunsurile „Frățanelui”, reconstituim și conținutul mesajelor trimise de autorul cărții. Așadar, o carte-document, care depune mărturie despre trăirile autentice ale celor doi prieteni, despre simțiri, concepții despre lume și viață, atitudini, simpatii sau antipatii literare, politice...

De-a lungul corespondenței se conturează clar personalitatea fiecăruia dintre cei doi scriitori contemporani, și, avansând în lectura cărții, asistăm la construirea portretelor lor, unul consolidându-l parca pe celălalt.

Din mărturisirile autorului Constantin T. Ciubotaru, făcute în carte, prin inserții scurte, de tipul: „Eseu despre prieteni sau prietenie”, „Prietenul/Prietenia”, „Și alte câteva observații”, „Frățanele”, „Ca o presimțire”, „Un gând”, „Despre prietenia literară”, „Explicații necesare” (atunci când, în mesajele dintre cei doi, se fac referiri la evenimente literare necunoscute cititorului, autorul vine cu precizările necesare pentru lămurirea aspectului prezentat), aflăm că „Frățanele” era născut în Zodia Vărsător, că „...muncea mult.

Avea totdeauna în viață un scop bine definit, dar, în relația cu ceilalți,

mereu ajungea la polemici, pentru că nu a renunțat niciodată la principiile sale, adică să spună ce crede că este just, corect, omenesc, acceptabil și obligatoriu de lămurit”. Și mai crede C.T.Ciubotaru că „Frățanele meu, Costel Blănaru, a fost un soi de extraterestru care a trăit printre noi. Neînțeles de câțiva, apreciat de foarte mulți... Se poate și invers...!”

Povestea acestei prietenii a început în Căminul studentesc, „30 Decembrie”, din Iași, cu mulți ani în urmă. Flacăra ei a stat aprinsă, de ambele părți, până la sfârșitul lunii mai, 2014, iar, de atunci, o duce mai departe, de unul singur, Frățanele Ciubotaru.

În viziunea lui C. Blănaru, scriitorul C.T. Ciubotaru este „...purătorul de coroană al bucovinenilor. Da, tu duci Crucea Scrisului, deși alții sunt cei trâmbițați...”; „... Tu ai un fel special de a fi; ești o raritate. Dorința de a bucura prin umor îți este un dat. Ești transformatorul amărăciunilor în bună dispoziție, în răs, un sublimator al vieții acesteia pline de draci și de mizerii”; „...Ești ingenios la creativitate, ești interesant la alternativa realității... totul are logica absurdului cu scop distractiv...”. Sentimentul dezamăgirii îl stăpânește continuu pe Constantin Blănaru, atât pentru probleme din domeniul literar: că adevăratele valori nu sunt recunoscute („...Oricum meriți laude, omagii, răsplăți, dar cine îți le face? Cine îți va ridica statuia?...”); că la târgurile de carte nu se face vânzare („ La târgurile de carte se vinde rușinos, dureros de puțin, la toate editurile...”), cât și din domeniile social („... este inutil să mai ceri cuiva ceva spre bine!”); „...detest pe românii de nimic, din cauza cărora mai tot, și eroismul e zadarnic la noi...”, politic, administrativ, dar și cele din plan personal...)

Presentimentul morții apropiate îl face să mediteze grav: „Spune-mi, de ce am ciudata senzație că... voi muri singur? Noi, oare, vom trăi și dincolo de pielea noastră?”, cu alte cuvinte, vom dăinui prin scris? O întrebare firească pentru orice creator...

Nu l-am cunoscut personal pe profesorul și scriitorul Constantin Blănaru, dar admirația mea, pentru felul său de a vedea realitatea contemporană din țară, pentru demnitatea cu care și-a trăit „înstrăinarea” ultimilor ani și apoi a pășit pe Tărâmul Liniștii, este fără margini. Îl înțeleg pe profesorul și scriitorul C. T. Ciubotaru de ce l-a apreciat pe „Frățane”, de ce l-a admirat și l-a iubit, și-i înțeleg gestul nobil de a-i închina această carte...

Într-o lume în care totul se dezintegrează ireversibil este greu să înțelegem că mai există civilizații și societăți neticătoșite, valori materiale sau spirituale nealterate, sentimente imaculate, neatinsse de interes sau perversiune... Cu toate acestea, există și excepția care confirmă regula. Un exemplu grăitor este cartea despre care am vorbit, **Frățanele meu, Constantin Blănaru**, o carte despre prietenie, acest sentiment uman fără de care am trece prin viață ca niște zombi, fără să visăm, să râdem, să trăim autentic, să zburăm frumos..., pentru că o prietenie adevărată are darul de a ne schimba perspectiva asupra multor lucruri, ea având ca suport iubirea, încrederea, comunicarea...

Pentru C.T. Ciubotaru, Constantin Blănaru („Frățanele”), scriitorul bucovinean, este și un adevărat prieten literar care îi cunoaște slăbiciunile scrisului, dar îi relevă atuurile; îi cunoaște scăpările, dar îi subliniază posibilitățile; îi vede îngrijorarea, dar îi eliberează spiritul; îi simte pe alocuri temerile și nesiguranța, dar îi întărește credința în ale scrisului... Sfaturile Frățanelui sunt bine-venite și luate în considerație, când este cazul, de C.T. Ciubotaru, care merge totuși pe drumul propriu, care l-a consacrat. Consultând un prieten, omul gândește mai organic, mai unitar, are mai multă încredere în el, știe că nu e singur în acest pustiu numit viață ...

Cartea **Frățanele meu...** este un imn închinat prieteniei, valorilor sale morale și spirituale, prietenia dintre cei doi scriitori (cu rădăcini comune în pământul Bucovinei, dar despărțiți după voința destinului) înscriindu-se pe linia tradiției deschise de Mihai Eminescu și Ioan Slavici, iar mai apoi, Mihai Eminescu și Ion Creangă...

Să ne amintim despre...

(Continuare din pag.3)

pentru Literatură în 1990 și Jorge Luis Borges – romancier, poet și eseist argentinian, unul dintre cei mai importanți scriitori ai secolului al XX-lea.

Trece la cele veșnice înainte de vreme, tânăr și în puterea creației, în iarna anului 1996, ziua a opta, lăsând moștenire neamului său înghesuală de opere „atinse de incredibil”, nepublicate.

După ce scăpăra de el, i-au înstituit sărbătoarea „Zilele M.S.”, sărbătoare care în anul 2015 nu s-a ținut. Ba mai mult, în același an Teatrul Național din Craiova care îi poartă numele nu a avut în repertoriu nicio piesă a dramaturgului.

Opera sa, după cum aprecia „fratele scolit” al scriitorului: „are o tentă înconfundabilă. Abordând toate genurile literare, poezie, proză, teatru, eseu, istorie și critică literară, este limpede că activitatea sa literară nu poate fi cuprinsă într-o metaforă”.

Dar... vorba englezului. „much about human poverty”.

Așa că parafrazându-l pe poet, conchid văduvit de intensitate: „Și pentru că acest mic eseu trebuia să poarte un nume, un singur nume, i-am spus SORESCU!”.

Livia Ciupercă

Alegere

Vreau să trăiesc pe-o frunză,
ca să-i sorb roua zorilor
târzii de toamnă
Vreau să hoinăresc printr-un
lan de maci
cu petalele surzând
spre sfântul soare
Vreau să simt aroma
unei prăjituri
scăldată-n scortșoară pură
Vreau să am forța de a-i convinge
pe semenii mei
care este diferența dintre
o atitudine ECO
și reversul ei, PUNK
Vreau să pătrund în intimitatea
versului eminescian,
pentru a mă înfrupta de miezul
ei filosofic
O, Doamne!
Cât mi-aș dori
să am forța de a dezlega tainele
conviețuirii finale
ale atâtor vlăstare
de la Dunărea de Jos,
care-au lăsat, în urmă-le,
dureoasă tăcere!...

Eugen SFICHI

**Unei familii de matematicieni,
la nașterea primului copil**

Amânând dejunu'
Des și cu temeii,
Unu' și cu unu'
Face astăzi trei.

Balada telefonului celular

Semaforul e de vină
Că mobilul din mașină
Are caracter labil
Și pe roșu-i... imobil.

Sur le pont d'Avignon
(PONT se traduce prin POD)

Ca francez, vei ține cont
De un PONT, iubite vere,
PODUL dintre două ere
L-a făcut Pilat... din PONT.

PROZATORUL CULIȚĂ IOAN UȘURELU – NOBLEȚEA ROMANULUI (I)

Două cărți valoroase (și voluminoase) mi-au răpit timpul în ultima vreme; răpit e un fel de-a spune, când, de fapt, nu am avut decât de câștigat.

Am cunoscut astfel „**OPERA OMNIA – PROZĂ, ESEU, TEATRU**” (Odobești, „Salonul literar”, 2013 și „**Scriitori contemporani din Vrancea prin interviuri**” (Editura „Ateneul scriitorilor”, Bacău, 2012); cele două impresionante volume, însumând peste 1100 de pagini de literatură autentică, au apărut sub semnătura reputatului scriitor și profesor Culiță Ioan Ușurelu, membru U.S.R., redactorul șef al revistei „Salonul literar”, directorul Festivalului Internațional de Creație „Vrancea literară”.

Ca reporter, scriitorul Culiță Ioan Ușurelu știe să renunțe la sine mergând cu întrebările, unele incomode, chiar și la cei cu care se vede clar că nu are legături de amicitie. El scrie și transcrie „sine irae et studio” și construiește astfel un monument mai trainic decât bronzul (Exegi monumentum), închinat Fenomenului Literar Vrancean. Fenomenul, cu 60 de gradații pe scara valorică, are intensitatea unui seism care ar trebui să se simtă și la București, în istoriile unor critici literari, mai mult sau mai puțin subiectivi. Dintre toți cei 60 de scriitori intervievați, pe noi ne interesează tocmai scriitorul Culiță Ioan Ușurelu.

După studii universitare în capitala culturală a țării, la prima Universitate din România, „Al.I.Cuza”- Iași, Culiță Ioan Ușurelu se dedică profesiei de dascăl și scrisului. Opera sa de până acum este impresionantă, cuprinzând romane, eseuri, piese de teatru. Despre opera sa au apărut referințe critice semnate de personalități de primă mărime ale vieții noastre literare: Nicolae Breban, Emilian Marcu, Theodor Codreanu, Ion Rotaru, Viorel Dinescu, Ionel Necula, Florentin Popescu ș.a. În interviul amintit C. I. Ușurelu amintește că „profesoratul a fost marea mea dragoste”. El se dovedește un om plin de curaj, spunând lucrurilor pe nume și punând punctul pe i. „Înainte era mai bine, mai ales în cultură, învățământ și sănătate”, afirmă cu tărie și luciditate scriitorul, dar „câtă luciditate atâta dramă” (Camil Petrescu). Înainte, vorba lui Eminescu „școala era școală și omul era om”. Revista „Salonul literar”, Liga Scriitorilor din Vrancea (înființată în 1998) și Cenaclul acesteia, toate i se datorează lui Culiță Ioan Ușurelu și toate sunt pe cheltuiala proprie, domina sa fiind Factotum, Omul Cultural, un adevărat Mecena.

Scriitorul de înaltă conștiință, Culiță Ioan Ușurelu, crede în „cei care au fost” și în cei care sunt oameni de cultură. Pe scriitor, ca și pe noi, de altfel, îl supără faptul că, de ziua comunei, unii primari plătesc mari sume pentru a aduce soliști sau maneliști care să cânte...pentru gură-cască, în timp ce pentru scriitori nu mișcă un deget. Un astfel de om este C. I. Ușurelu, un om extrem de bogat sufletește, având o operă în spate, asemenea lui SISIF, și copii și nepoți deștepți și frumoși: *Numai la noi, aici, în România / Rămâne, la bunici, copilăria. Unui astfel de om cultural îi dedic aforismul: Cărturarii sunt exemple / Că aprind candelile-n temple.*

Întrebat de Paul Spirescu despre rostul cel adevărat al unei vieți, C. I. Ușurelu a apelat la scriitorul savant Bogdan Petriceicu Hașdeu, care a spus că „un bărbat ar trebui să aibă o familie, un copil, să construiască o

casă, să planteze un pom și să scrie o carte.” Cu ceva vreme în urmă scoteam o carte intitulată simplu „101 sonete” (Birlad, „Sfera”, 2007) și acolo, la pagina 85 se află sonetul *În urma ta...: În urma ta ceva tot să rămână / Când vor veni prietenii la praznic / Să nu susțină c-ai trăit zadarnic / Și-ai fost numai o mână de țărână. / Să spună despre tine c-ai fost darnic, / La fapta bună-ai pus și tu o mână / Și nu ți-a fost zgârcenia stăpână, / Fiind un om mărinimos și harnic. / De vrei un sfat prietenesc, creștine, / Să nu trăiești mereu doar pentru tine, / Ci lasă-ți omenia la ndemână. / Vor duce alții gândul mai departe, / De lași în urma ta o carte / Un pom, un pui de om sau o fântână”.* Am explicat cu acest sonet spusele savantului și ale scriitorului C. I. Ușurelu, fără să le fi cunoscut dinainte, ca dovadă că spiritele înalte se întâlnesc. Rostul unei vieți și l-a îndeplinit cu asupra de măsură C. I. Ușurelu și continuă să-l îndeplinească. Citesc cele trei romane: „Suplinitorii”(2013), „Cerșetori în Ioden”(1999) și „Jurnalul unui singuratic”(2013) în paradigma balzaciană – brebeniană – călinesciană, având câteva motive bine întemeiate: - tustrele romanele sunt realiste, obiective, critice și au în prim-plan nu un înfrânt care trăiește o dramă existențială asemenea personajelor camil petresciene George Demetru Ladima și Ștefan Gheorghidiu, ci un învingător, un om care înfruntă viața cu loviturile și asperitățile ei în societatea multilaterală, iar astăzi numai lateral dezvoltată.

Izvorât dintr-o vastă experiență de viață, fericită sau mai puțin fericită, și dintr-o observație realistă, necosmetizată, obiectivă, pătrunzătoare și lucidă a meandrelor sufletului omenesc și a societății în care se trăiește, romanul „Suplinitorii” este romanul învățământului românesc, un roman care deschide calea neorealismului din primele decenii ale noului mileniu. Romanul experimentează terapia prin iubire; un roman trăit, nu închipuit, asemenea fantasmagoriilor postmoderniste, de import, ale unor snobi, corecți politici, de altfel, cărora li se potrivește aforismul: O

eleivilor față de profesori, prostituția ș.a. După reușita la facultate, Lucian Popa, lipsit de ajutorul și de încurajarea propriului tată, ajunge suplinitor la școala din satul Prăjeni, „la ieșirea din Hîrlău, spre Botoșani.” „Ziua de 15 septembrie era o zi de mare importanță pentru elevii și profesorii”, mai puțin pentru cei suplinitori care „nu pot avea pretenții” la clase mai bune, la ore suplimentare și la încă multe altele; deși un suplinitor, dotat cu inteligență, voință, perseverență, curaj și har mai cu seamă este un titular în devenire și trebuie privit ca atare, cu același respect. Colectivul în care intră ca străin și care pare să-l respingă, gazda, mâncarea, drumul noroios, toate sunt invitații de a da bir cu fugiții, dar Lucian rezistă. Observația acestuia de atunci este perfect valabilă și acum: „*Trăim un timp în care valorile nu sunt respectate, ci doar apartenența la partid.*” Și tocmai în această văgăună are loc un „coup de foudre”, „amour subit et irresistible” între Lucian Popa, profesorul de română, și Toria Dinescu, profesoara de matematică. Tinerii suplinitori schimbă lumea și prejudecățile. Meditațiile pe care le fac gratis, munca, dăruirea, apropierea de copii și părinți dau roade, absolvenții reușesc, în sfârșit, la examenele de admitere în licee și școli profesionale. Arta prozatorului C. I. Ușurelu constă în naturalețea și acuratețea stilului, în măiestria dialogurilor și a portretisticii, în descrieri și în talentul evocării. Iată un portret demn de pana lui Grigorescu: „*Toria Dinescu era într-o rochie de supraelastic roz, se mula perfect pe corpul ei tânăr și frumos. Nasul ușor alungit, ochii migdalati, cu genele lungi și negre, completau, într-un fel aparte, fruntea ei de savant. Părul tuns băiețește și formele-i de piatră trădau încă o dată tinerețea pe care încerca să o ascundă sub rochii largi și paltoane prost croite.*”(pag. 51-52). Dialogurile tinerilor suplinitori sunt interesante, incitante și presupun, din partea cititorilor, același nivel de pregătire intelectuală. Se poartă discuții asupra unor personalități din lumea muzicii și a literaturii, nume ca Eminescu, Esenin, Rebreanu, Călinescu, Omar Kayyan, Shakespeare sunt des invocate. Romanierului C. I. Ușurelu nu-i sunt străine nici mijloacele psihologice ale romanului de a n a l i z a : introspecția și experimentul. Iată, de pildă, cum arată fericirea pe care o trăiesc cei doi îndrăgostiți, Lucian și Toria: „*Ajunseră într-un asemenea*

de Editura „Rafet” am dat o replică pe care îmi îngădui să o reproduc: „*Distinși prieteni literați / Permiteți ca să-mi spun părerea / Că rămniceii nu-s sărați / Ci sunt cu mult mai dulci ca mierea.*”

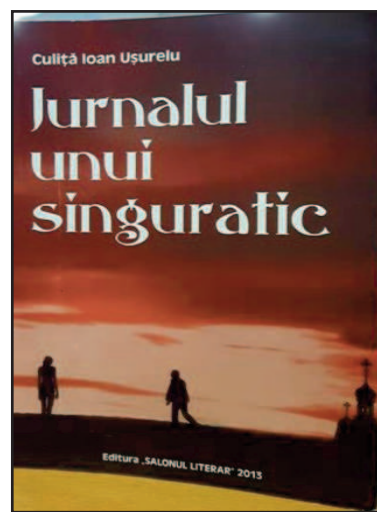
Implicat până peste urechi în viața culturală a școlii, a comunei și a județului, Lucian Popa reușește, după luni de trudă, la facultate, bucurie pe care o împărtășește sufletului geamăn într-o „*Noapte de patimă, de bucurie, de dragoste și speranță.*” (pag. 92). Câte-o scurtă descriere pare desprinsă de pe pânzele unor pictori impresionisti: „*Martie era pe sfârșite. Zăpada se topise de mult și iarba, cu verdele ei crud, ieșise din pământ. Era o noapte luminoasă, care te îmbia la plimbare.*” (pag. 97). Aflăm din paginile romanului că în societatea de atunci (nu și în cea de acum!) „nepotismul, lichelismul, parvenitismul, delatiunea sunt în floare.” (pag.108) Din „O mie și una de nopți”, din „Decameronul” lui Boccaccio sau din opera sadoveniană, romancierul C. I. Ușurelu desprinde metoda de a rezuma, în titlu, capitolul care urmează. Impresionează în mod neplăcut drama bătrânului Ostroveanu, „un om de o modestie și o curățenie sufletească ieșite din comun”, „frumosul bătrân al marilor dureri”. Lucian Popa, un alt ego al scriitorului C. I. Ușurelu, după ce se realizează profesional și afectiv, se dedică scrisului și, devenind membru U.S.R., își vede visul împlinit: „*Scriitorii – iată adevărata măreție a unei națiuni.*” (Samuel Johnson)

Beneficiind de o prefață succintă și persuasivă („Intellectualul – doar un cerșetor?”) semnată de reputatul eminescolog Theodor Codreanu, romanul „Cerșetori în Ioden” (1999) înfățișează drama profesorului Nicolae Rușitoru aflat între două lumi: una care apune, aceea a socialismului, și alta care abia răsare: capitalismul sălbatic. Culiță Ioan Ușurelu a ales formula camilpetresciană a romanului subiectiv: „Eu nu pot scrie onest decât la persoana întâi.” Profesorul, un alter ego al scriitorului, a ales să fie sincer în fața elevilor și a colegilor, adică să aibă curajul să spună lucrurilor pe nume și asta îl costă: „Dacă n-aș spune ce gândesc, mi-ar fi silă de mine.”

După sedința de analiză când, arătând cu luciditate adevărata față a lucrurilor și a oamenilor, a directorului Mocanu, promovată pe criterii politice, ca și a inspectorului general, Nicolae Roșitoru este chemat la ordine chiar de către primul secretar al Comitetului Județean al P.C.R. Aici „i se freacă ridichea” și este amenințat că dacă nu respectă disciplina de partid va fi exclus din organizație, ca și tatăl său. Rămas singur să înfrunte asaltul zero-doctorilor, părăsit de prieteni și de nevasta lipsită de dragoste și înțelegere, profesorul Nicolae Rușitoru găsește reazem în dragostea pentru cei doi copii reușiți, Cristi și Marian. O altă victimă a regimului este și economistul Niki

Goleșteanu, tovarăș de suferință. Colac peste pupază, după o simplă răceală, i se declanșează nemiloasa boală; doctorul Amariei îi dă diagnosticul: „*Ai cavernă pe plămânul stâng și apă în lobul interior al plămânului drept. Trebuie să te internezi imediat, altfel mori.*” (pag. 204) Așa cum o durere iradiază, la fel și drama individuală este ridicată la nivelul întregii națiuni care suferă din lipsă de unire: „*Ungurii, evreii și țigarii sunt uniți, numai românii nu.*” (pag. 205) Regizându-și propria moarte, profesorul transcrie vorbele soacrei și-i pierde cheful de-a mai muri.

(Continuare în numărul viitor)

zburătoare fără har / E papagalul literar / Că nu e una de elită: Ori plagiază, ori imită. Eroul Lucian Popa, un tânăr inteligent, „cu păr șaten, cu ochii albaștri, cu fața ovală și nasul acvilin, cu un trup deșirat și cu niște haine nepotrivite” este dintru început, „nemulțumit de sine și de cei din jur”, ceea ce e bine, nemulțumirea de sine fiind, pentru firile superioare, imbolid pentru împlinirea idealurilor. Romanul lui Lucian Popa este romanul tuturor celor care au slujit și slujesc la catedră, mai ales în condițiile învățământului de astăzi, în lipsa de condiții, am vrut să spun: - lipsa de manuale școlare unitare, de uniforme școlare, lipsa de legi aspre care să pedepsească huliganismul, violența

stadiu al micii lor fericiri, încât nu-i deranjau nici privirile ironice, nici chiar cuvintele destul de prost plasate de cei din jur. Se ridicaseră atât de mult deasupra acestei adunări, încât își permiteau să fie toleranți, binevoitori sau chiar altruști.” (pag. 57) Adăugăm un aforism: *Altruști ne credem amândoi / Că iubirea-i egoism în doi.* Învățământul înseamnă inspecții stresante, uneori subiective, cercuri pedagogice mobilizatoare și obositoare, profesori tratați cu superioritate de semianalfabeți politici, elevi de incvenții și infractori etc. La expresia „Rămniceii mei sărați”, locul de unde vine Toria, în 2016 când am luat premiul „Fănuș Neagu” pentru volumul „Un dor nestins de nemurire” acordat

În întâmpinarea bicentenarului

ADEVĂR ȘI LEGENDĂ DESPRE ORIGINEA LUI ALECSANDRI

Vom celebra, peste câțiva ani, la 21 iulie 2021, bicentenarul nașterii lui Vasile Alecsandri, caz aparte în istoria noastră, scriitor și om politic deopotrivă, ctitor al literaturii române moderne, dar și prototip al intelectualului militant, implicat plenar în politică și în prefacerile revoluționare menite a urni România pe făgașul modernizării. Așa încât, a ne apleca acum - în preajma iminentului moment aniversar - asupra biografiei sau operei sale devine, pentru noi, o datorie de suflet, o obligație morală, cu atât mai mult cu cât, între scriitorii mai importanți ai literaturii noastre, Alecsandri se singularizează, devenind un caz, și prin faptul că „originea familiei și ascendenții poetului nu sunt încă îndubitabil stabilite”, cum bine observa un istoric literar cu câteva decenii în urmă¹. Din acest punct de vedere - continua același -, ne aflăm încă pe temeliile puse de Sever Zotta (*La centenarul lui Vasile Alecsandri*, Iași, 1921) și Gheorghe Ungureanu (*Câteva date inedite despre familia și viața poetului Vasile Alecsandri*, în *Cetatea Moldovei*, 5/IV, 1943, pp. 254-268).² Într-adevăr, nu poate fi decât regretabil faptul că, vreme de aproape un veac, cercetarea istorico-literară nu a făcut progrese în această privință, deși viața și opera scriitorului au constituit temele unor volume semnate de istorici și critici literari de primă mărime, precum G. Călinescu, G. C. Nicolescu, Al. Piru ș.a. Sunt prezente, din păcate, în scrierile acestora consacrate lui Alecsandri o serie de confuzii, erori și contradicții, preluate ulterior de alții, nu doar în studii și articole ocazionale, ci și în enciclopedii, dicționare, manuale și auxiliare didactice. Cauzele acestor inadvertențe - legate de ascendența paternă și maternă, de familie, de originea numelui, de data și locul nașterii etc. - sunt multiple. Unele își au sorgintea în megalomania poetului care-și inventase o fantezistă origine italiană, altele în „lipsa unei genealogii mai bogate a familiei scriitorului nostru”³, altele în „urii personale” - cum spune G. Călinescu - ce „îndeamnă pe unii să afirme că Alecsandri e de origine străină”⁴, altele în invidia unor contemporani precum arhondologul C. Sion, „cel mai mare clevetitor de pe lume”, cum îl numește Iorga, sau - cel mai adesea - în neglijența cercetătorilor care tratează cu superficialitate aspecte ținând de biografia poetului.

În mod paradoxal, am spune, sursa celei dintâi confuzii și erori în privința lui Vasile Alecsandri o constituie cele trei pagini rămase dintr-o autobiografie din 1865, care începea așa: „Familia mea era originară din Veneția. Pe timpul când această republică era în strălucire, un străbun al meu, om cu inimă îndrăzneată și cu spirit cavaleresc, se puse cu a lui spadă în serviciul țării, se căsătorii cu o româncă și deveni obârșia familiei Alecsandri...” Mai mult decât atât, poetul extinde originea italiană și în direcția ascendenței materne, adăugând ceva mai încolo: „Maica mea, suflet nobil și îngeresc era, de asemenea, italiană.”⁵ Era o ipoteză romantică și fantezistă, „o presupunere în care nici poetul nu credea cu prea multă temeinicie”⁶, după cum observă unul dintre biografii săi. În absența unui arbore genealogic stabilit cu rigurozitate, aserțiunea poetului referitoare la originea sa italiană va fi reluată ulterior de unii cercetători. Astfel, într-o importantă lucrare istorico-literară, tipărită în timpul vieții lui Alecsandri, se spunea că acesta provine „dintr-o familie însemnată venită din Veneția (Italia)”⁶. La rândul său, G. Bengescu, un alt biograf al lui

Alecsandri, întârea spusele poetului menționând că un „Pallazzo Alecsandri mai stăruie și astăzi la Veneția.”⁷ În sfârșit, ideea originii italiene a fost preluată, printre alții, și de Al. T. Dumitrescu, un cercetător foarte documentat, de altfel, care, pretinzând că a răscolit arhive străine, e de părere că strămoșii poetului au venit cu sute de ani înainte din Italia și s-au stabilit în capitala Moldovei.⁸ Ideea descendenței italiene a poetului a fost combătută tranșant nu doar de istorici literari de talia lui N. Iorga sau G. Călinescu, ci și de biografi ai poetului precum Ilarie Chendi sau N. Zaharia și - fapt mai puțin cunoscut - de băcăuanul C. Radu, cel dintâi monograf al Bacăului, într-un articol din *Ateneul cultural*.⁹

La fel de improbabilă ca și ideea originii italiene este și cea a originii semite. Povestea referitoare la descinderea lui Alecsandri dintr-un bunic jidan a fost pusă în circulație, mai întâi, la Iași, prin 1857, în preajma alegerilor pentru tronul Moldovei. Vasile Alecsandri era unul dintre candidații la tron cu cele mai mari șanse, așa încât adversarii săi au lansat mai întâi zvonul originii semite a poetului, iar nu mult după aceea au creat și „un pamflet anonim, cu versuri batjocoritoare, într-o românească de factură evreiască”¹⁰, așa cum construiseră însuși Alecsandri, sau avea să creeze, în piese ca *Lipitorile satului*, *Herșcu boccegiul* ș.a.

Dintr-un Anuar pentru israeliți aflăm că o copie a aceluia cântec satiric se păstra încă, după mai bine de patru decenii: „În anii 1850 circula în Iași un cântec satiric contra lui Alecsandri - se spune în acel calendar evreiesc -, în care era luat în bătaie de joc ca jidan. O copie din acel timp e în posesia «Societății istorice Iuliu Barasch». D-l Nicolae Beldiceanu, profesor în Iași, ne asigură că, cântecul acesta se cânta odată mult de lăutari.”¹¹ Deși se va fi simțit profund vexat în forul său interior, Alecsandri n-a catadixit să dea vreo replică acestor calomnii, a căror motivație era mai mult decât evidentă. De ce, pe atunci, a fi evreu era de batjocură și de ce patrioții români au avut întotdeauna o atitudine potrivnică acestei nații sunt chestiuni pe care noi, cei din România de azi în care aproape că nu mai există evrei, cu greu le putem pricepe. Așa încât, la astfel de întrebări declinăm altora competența unor răspunsuri pertinente... Cert este că pamfletul din 1859, infirmat de patriotismul ardent al poetului și de românismul său fără cusur, n-a putut avea efectul scontat de adversari, candidatura lui Alecsandri rămânând neclintită. „Iar poetul ne tulburat - cum spune Elena Rădulescu-Pogoneanu -, și-a păstrat până la sfârșitul vieții atitudinea sa antisemită, în parlament și în declarațiile către familiarii săi, ori în corespondența cu prietenii.”¹²

În timpul vieții scriitorului, doar un singur autor - străin, de data aceasta -, un refugiat politic din Italia, publicistul evreu A. Canini, a mai avut naivitatea să emită ipoteza absurdă a originii semite a poetului, spunând: „Cel mai distins între poeții români în vîieță, Alecsandri este de origine evreiască, fiul lui Isaac Alecsandri din Triest.”¹³

În schimb, după decesul lui Alecsandri au apărut mai multe publicații care afirmau, din nou, originea semită a poetului. Prima dintre ele, cronologic vorbind, este o corespondență nesemnăată, din ziarul *Lupta* (8 decembrie 1891) referitoare la un proces al lui Iancu Brănișteanu, văr primar al poetului, în care se insinuează că bunicul amândurora ar fi fost „un Alecsandri ji-

danul, făinar din Botoșani.”¹⁴ Urmează apoi Arhondologia Moldovei, care, deși scrisă în 1851, e tipărită abia în 1892, la Iași, de Gh. Ghibănescu. Aici, paharnicul Constandin Sion afirma că bunicul dinspre tată al poetului ar fi fost un evreu din Iași. „Au fost un Mihalachi Botezatu - își amintește C. Sion - „jidov din târgul boilor din Iași, frate cu Cerbu Ochincariu, care au trăit până pe vremea domniei lui Ioan vodă Sturdza”¹⁵, adică - precizăm noi - până după 1822, așa încât poetul îl va fi „prins în viață”, cum se spune. Dacă afirmația nu e făcută cu rea intenție, atunci avem de-a face cu o confuzie, întrucât astăzi știm cu certitudine că slugerul Mihalache Alecsandri n-a fost un longeviv, decedând - se pare - la scurtă vreme după 1801, când e atestat în documentul prin care era înzestrată sora sa Cătinca, mezina familiei, cu ocazia căsătoriei acesteia. De asemenea, din același document se cunosc frații și surorile sale, între care nu există - așa cum vom arăta mai jos - nici un Cerbu Ochincariu. Respingând, doar cu argumente de bun simț, ideea originii israelite a poetului, N. Iorga îl numește pe Sion „cel mai mare clevetitor din lume”, în timp ce G. Călinescu consideră afirmația aceluiași cum că bunicul poetului ar fi fost un „jidov” de pe la Botoșani ca fiind „o perfidă insinuare a vesticului calomniator arhondologic.”¹⁶ În ceea ce ne privește, nu-l suspectăm de rele intenții pe C. Sion, mai ales că lucrarea sa rămâne o sursă

documentară de importanță capitală, demnă de toată încrederea, mai ales că - după cum bine precizează în subtitlu - se bazează pe amintiri personale, pe „note contemporane” referitoare la oameni pe care i-a cunoscut personal, pe care i-a ajutat, sau cu care s-a înrudit la un moment dat, cum este cazul familiei Cozoni, ramura genealogică maternă a poetului. Rămânem la părerea că e vorba de o confuzie, fiindcă evrei trecuți la creștinism, apelați cu cognomenul Botezatu - devenit nume de familie, de multe ori - erau destui și pe atunci. Cert este că în arborile genealogice al poetului nu întâlnim nici un caz de acest fel. Mai interesant de consemnat aici ni se pare a fi amănuntul că - excepție făcând C. Sion - ideea originii semite a lui Alecsandri e susținută de cercetătorii evrei, între care Ilarie Chendi¹⁷ și H. Sanielevici¹⁸. Acesta din urmă, adoptând versiunea paharnicului Sion, aduce în plus argumentul fizionomiei tatălui poetului, de tip semitic, cu ochi bulbucați. Polemica pe această temă degenerase în afirmații și mai grave, cum că Alecsandri și-ar fi cumpărat funcțiile și ascensiunea politică!¹⁹ Elena Rădulescu-Pogoneanu observă, cu justețe, că „niciodată urmașii lui Alecsandri nu au crezut necesar să discute aceste afirmațiuni ciudate, interesate și contradicțoare și al căror punct de plecare par a fi fost versurile satirice din 1859.”²⁰ Și tot ea este de părere că această stăruință „de a arăta pe Alecsandri ca fiind de origine evreiască, precum și pățimașă și nedemna campanie mai veche împotriva sa, acuzându-l că «a falsificat» poeziile populare culese de el, par a fi o replică a iudaismului la antisemitismul marelui poet.”²¹

Astfel de afirmații referitoare la originea italiană, sau israelită a lui Alecsandri rămân simple supoziții, dacă nu chiar ipoteze fanteziste, respinse de cei mai mulți dintre cercetătorii vieții și operei poetului. Așa procedează, de pildă, Nicolae Iorga, încă din 1914, în articolul *Originea lui Alecsandri*²², sau N. Zaharia, cel dintâi monograf al po-

etului, care aduce și argumente logice, spunând: „Fapt e că nu există nici o dovadă științifică despre originea semită a lui Alecsandri și nici despre originea italiană (...). Cum se explică românismul lui înflăcărat, caldul lui patriotism?”²³

Dacă aserțiunile referitoare la originea semită sau italiană a lui Alecsandri sunt complet lipsite de temeie documentar, nu același lucru s-ar putea spune despre cele referitoare la obârșia sa grecească. În cazul acestora, pe lângă mărturiile unor contemporani există și mențiuni documentare, la care se adaugă argumentul evidenței rezonanțe eline atât a numelui Alecsandri, aparținând ramurii paterne, cât și a numelui Cozoni - ramura genealogică maternă. Referitor la acest aspect, Elena Rădulescu-Pogoneanu, în biografia consacrată poetului în 1940, scria: „Numele puțin obișnuit la noi - Alecsandri - arată o origine străină și mai degrabă greacă decât italiană.”²⁴ Iată de ce, în cele ce urmează ne propunem să reconstituim genealogic atât ramura paternă (Alecsandri), cât și pe cea maternă (Cozoni), pentru a elucida originea și ascendența poetului.²⁵

NOTE

1. R. Rotaru [Notă referitoare la Alecsandri], în C. Sion, *Arhondologia Moldovei. Amintiri și note contemporane. Boierii moldoveni*, Buc., Editura „Minerva”, 1973, p. 8.
2. G. C. Nicolescu, *Viața lui Vasile Alecsandri*. Ediția a III-a, Buc., Editura „Eminescu”, 1975, pp. 7-8.
3. G. Călinescu, *Vasile Alecsandri, Buc., Editura Tineretului*, 1965, p. 5.
4. Vasile Alecsandri, *Suvenire din viața mea, în Opere*. Vol. IV, Chișinău, Editura „Hyperion”, 1992, p. 690.
5. G. C. Nicolescu, op. cit., p. 7.
6. x x x *Conспект asupra literaturii române și literaturii ei de la început și până astăzi în ordine cronologică*, ediția a II-a, București, Editura „Eminescu”, 1982, p. 126.
7. G. Bengescu, *Vasile Alecsandri, în Convorbiri literare*, tom 2, nr. 1, 1 mai 1886.
8. Al. T. Dumitrescu, *Despre Vasile Alecsandri*, București, f. e., 1905.
9. Costache Radu, *Alecsandri e de origine italiană?*, în *Ateneul Cultural*, 1 (21), 1927, pp. 22-23.
10. Elena Rădulescu-Pogoneanu, *Viața lui Alecsandri*, Craiova, Editura „Scrisul românesc”, 1940, p. 9.
11. *Anuar pentru israeliți pe anul 5653 (1892-93)*, București, 1893, p. 185. Apud: N. Zaharia, *Vasile Alecsandri. Viața și opera lui*, București, Institutul de arte grafice, 1919, pp. 5-6.
12. Ibidem, p. 9.
13. A. Canini, *La vérité sur la question israélite en Roumanie*, Paris, 1879, pp. 42-43.
14. Elena Rădulescu-Pogoneanu, op. cit., p. 10.
15. Constandin Sion, *Arhondologia Moldovei*, op. cit., p. 9.
16. Apud: Marin Cosmescu, *Obârșia poetului Vasile Alecsandri*, în *Carpica*, vol. XXII, 1991, p. 4.
17. Ilarie Chendi, *Originea lui Alecsandri, în Voinea Națională*, nr. 5846, 5851, 5857, 5862 din 1904.
18. H. Sanielevici, *Originea lui Alecsandri, în Adevărul literar*, 6, nr. 229, 26 aprilie 1926.
19. H. Sanielevici, *Literatură și știință, București*, 1930, pp. 127-145.
20. Elena Rădulescu-Pogoneanu, op. cit., p. 10.
21. Ibidem, p. 11.
22. Nicolae Iorga, *Originea lui Alecsandri*, în volumul *O luptă literară*, I, Vălenii de Munte, 1914.
23. N. Zaharia, op.cit., p. 6.
24. Elena Rădulescu-Pogoneanu, op. cit., pp. 8-9.
25. Eseurile cu titlu *Alecsandri în cea dintâi reconstituire genealogică* au fost publicate, între timp, în revista *Ateneu*, 52, nr. 563-564, iulie-august 2016, pp. 14-15 (ramura paternă) și *Convorbiri literare*, 150, nr. 9, septembrie 2017, pp. 103-108 (ramura maternă).

Liviu Chiscop

File de jurnal, sub dictatură – Liviu Ioan Stoiciu: Ajuns din urmă

Mioara Bahna

Pentru scriitorul Liviu Ioan Stoiciu viața proprie este o mină cu un filon inepuizabil, imprezvizibil, de unde extrage fără pic de parcimonie, cam tot ce se poate transfigura în poezie sau în proză. Și el demonstrează că, de fapt, absolut totul se poate muta în pagini de literatură, de la amănuntele insignifiante (pentru ochiul comun) ale vieții proprii, chiar intime, cotidiene, și până la fapte, acte, întâmplări din interacțiunile sociale, profesionale, literare...

S-o luăm cu începutul! Volumul de față – **Ajuns din urmă**, Editura Junimea, Iași, 2017 –, prefațat de criticul literar ieșean Ioan Holban, este o carte care, așa cum se precizează în subtitlu, pune laolaltă literatura artistică (poemul) și textul „de graniță” (jurnalul), devenind, în felul acesta, o sinteză documentară a datelor sinelui autorului, întinsă pe o perioadă scurtă, de doar un an, începând de sâmbătă, 7 martie 1987, și până duminică, 24 iulie 1988, dar, cu siguranță, este doar un fragment din însemnările pe care le-a făcut și, probabil, și le face, în continuare, scriitorul, fiindcă un asemenea mod de raportare la viață, odată învățat, nu poate fi abandonat nicicând.

Este vorba, aici, prin urmare, de numai un an din viață, dar cu trăiri de mare intensitate, un fragment de timp prezentat dintr-o perspectivă, firește, subiectivă, care a precedat un mare eveniment, indiferent cum este consemnat în Istorie sau cum îl numesc istoriile paralele, un moment care a transformat radical societatea românească, iar în malaxorul acestor metamorfoze au fost prinse, în special, viețile indivizilor, nivelul unde ecourile schimbărilor au fost resimțite, de cele mai multe ori, mai puternic decât la scara întregului.

Surprinzătoare este, așa cum spuneam de la începutul jurnalului, extraordinara acribie cu care notează Liviu Ioan Stoiciu aproape tot ce face într-o zi, de parcă s-ar pregăti să dea seamă / declarație / raportul de existență și se teme să nu omită ceva, să nu greșească, să nu încurce datele, spre a nu fi cumva incriminat... De aceea, punct cu punct, tot ce compune „rubrica” vieții sale este prezentat până în cele mai mici, mai nesemnificative detalii, de la orele la care s-a petrecut cutare sau cutare fapt (unde a mers în fiecare zi, pe ce traseu, în ce mod, cu cine s-a întâlnit, unde se îndrepta interlocoșul accidental, ce au vorbit, ce a făcut la serviciu, la Biblioteca Județeană, cu cine a interacționat acolo, ce atitudine a avut el, cum s-a comportat cel cu care a vorbit, când a venit acasă soția, când copilul, când a mâncat, ce și cât fiecare, când și de unde a cumpărat orice pentru casă, când s-a așezat în pat, când și cât a stat acolo, ce a făcut, când a făcut baie „generală”, adică și cu șampon pe cap – precizare aproape nelipsită –, care a costat nu știu cât și a fost cumpărat de la „Olga”, mai ales, cum a făcut curățenie pe holurile apartamentului focșănean, ștergând mereu, pe jos, inclusiv cu cârpă sau cu burete ud, cum și cu ce spală cada etc., etc.) și până la sentimente, acte intime, atitudini, reacții induse de contactul cu lumea din jur, cu societatea etc. La acestea se adaugă inserarea, în fiecare zi consemnată, a poemului cvasi-cotidian, dar și reproducerea în jurnal a oricărui document (corespondență, mai ales), mai mult sau mai puțin important pe care-l primește. Însă nu faptul că scriitorul are răbdare să noteze cam tot ce-i

alcătuieste timpul este neașteptat, ci, în special, plăcerea de a-i face părtași pe alții, străini (mai târziu, ce e drept, după decenii, când își publică însemnările), la zbaterile lui cotidiene, de a-i lăsa să pătrundă în laboratoarele ființei sale, ale familiei sale, de a le facilita sau chiar de a le induce o insolită curiozitate, ca să nu zic voyerism, pentru că paginile jurnalului par un fel de big brother, avant la lettre, cel puțin pentru noi, românii...

Dar scrisul despre toate întâmplările, despre toate tresăririle ființei, despre cele ce pot fi spuse și cele ce trebuie să rămână (cel puțin, pentru o vreme!) încuiate / secrete / tabu – de la părerile despre Ceaușești, despre ce se vede la televizor, sub oblăduirea lor, și până la relațiile intime dintre soți și teama de a nu rămâne iar gravidă soția, din pricina unui prezervativ chinezesc, pardon – este, probabil, o formă de rezistență la anormalul instalat în întreaga societate a vremii, încât analiza și introspecția devin, în context, finalități involuntare ale textului, iar unele pagini de jurnal (deși nu sunt, prin titlu, prin specia pe care și-o asumă, literatură artistică), par fragmente de roman subiectiv, unde, spre exemplu, „eroul” își privește soția, îi urmărește comportamentul, gesturile, așteaptă reacții ale ei la comportamentul lui, aproape camilpetrescian ori chiar joycean: *Dorm prost, de-a latul, strâns în mine, Doina stând în aceeași expectativă săcâitoare: nu o voi îmbrățișa nici eu.*

Cât privește actul scrisului, deși, la un moment dat, autorul vorbește de existența unui *mecanism al scrisului spontan*, de cele mai multe ori, în jurnal, acesta apare ca deliberat: *Mă așez pentru a doua oară la birou (în sufragerie, unde țin „ușa cu oglindă” deschisă) să scriu un poem, degeaba! Nu sunt „inspirat”... Și astfel de notații sunt destule în carte. Altădată, de pildă, în același registru, notează: De la 23.40 scriu un poem până la 0.25: pic de somn, un poem fără calificativ. Ar trebui să-mi fie rușine că mă încâpățânez să scriu când simt că n-am nici o tragere de inimă.*

Lupta cu sine are, zilnic, prin urmare, și forma luptei cu inspirația ori cu absența ei: m-am trezit complet lipsit de „inspirație!” *M-am zăbătuț, să înnebunesc, degeaba: la ora 24, când îl transcriu, „poemul” e de o idiotenie jenantă... Altădată, la ora 23.20 încep să scriu un poem, ceva ce scap de sub control, o tâmpenie ce nici măcar exercițiu nu mai poate fi numit...; sau: scriu un poem complet cretin; ori: mă așez la birou să scriu un poem, o oră mă chinuiesc să încropesc oarece... Ori e doar alint?!*

Tot legat de scris – de literatură, nu de jurnal –, scriitorul vorbește de superstiția de a-și așterne versurile *pe furis*, ceea ce-i declanșează o întrebare (rămasă retorică): *e o indecență scrisul?* Sinceritate, ironie, cinism, autocritică – de toate sau, poate, niciuna dintre aceste atitudini – sunt, în orice caz, aspecte care creează impresia că Liviu Ioan Stoiciu se joacă și cu sine și cu potențialul cititor pe care pare a-l fi avut în vedere chiar din vremea redactării rândurilor devenite, peste decenii, cartea de față.

Revenind la conținut, în planul imediat, familial, o aproape continuă stare conflictuală între cei doi soți – ambii scriitori – este notată și ca nucleu epic, dar și ca motiv de stres ori ca punct de plecare pentru scris și / sau pentru afecțiune. Amândoi se consideră nedreptățiți de circumstanțe și, cu tenacitate, se zbat să înfrângă opoziția pe care o percep din partea supușilor sistemului, în ce-i privește. Văzută dinspre soți, femeia pare a suferi și mai mult: nu are condiții să se desfășoare ca scriitoare, are sentimentul, în plus, că muncește prea

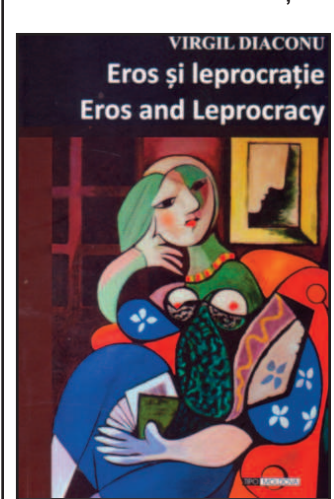
mult, ca o servitoare chiar, pentru familie, în timp ce bărbatul este mai concesiv, cu toate că preia mare parte din sarcinile gospodăriei și ale educării și îngrijirii copilului: *Fac presiuni asupra Doinei să se ocupe de pregătirea fiului la literatură...*

Privațiunile de tot felul, de la final de comunism, sunt scoase în evidență prin inventarierea, fără ostentație, a datelor cotidianului, care, deși sunt parte din existența autorului, alcătuiesc, concomitent, și o panoramă a lumii românești a perioadei, într-un oraș de provincie, Focșani, însă, cu foarte puține și nesemnificative diferențe, și din întreaga țară, cu împărțirea programului oamenilor între serviciu și încercările, de cele mai multe ori, eșuate de a face rost, pentru familie, de alimente, dar și de alte bunuri de primă necesitate, fiecare conform relațiilor pe care le are, la care se adaugă teama permanentă că, dintr-un moment în altul, nu mai curge apă la robinete, nici măcar rece, că se opresc, la fel, curentul electric, gazele, că trebuie cumpărate repede chiar și mărfurile care se primesc pe cartelă, după o împărțire cât se poate de riguroasă, pâinea, zahărul, uleiul de floarea soarelui, ca să nu se termine și să trebuiesc așteptat un timp nedeterminat până „se bagă” iar... Peste toate însă, la nivelul societății, teama de delatori – pe care, totuși, autorul pare a o ignora sau a se fi învățat cu acest statu-quo, de vreme ce scrie fără rețineri în jurnalul său despre „manifeste” și chiar comentează, dar, oarecum, neutru: *Interesant! Sau, așa cum am arătat, face referiri destul de incisive la adresa familiei Ceaușescu (Nicocea, cum îl numește), la o regie de imbecilizare colectivă sau spune deschis că ascută toată ziua Europa liberă (postul de radio Europa Liberă este, de altfel, una dintre plăcerile subversive pe care și le oferă, fără teamă, și despre care scrie, de asemenea, fără frica specifică epocii, de fiecare dată când o ascultă.) – este factorul care întregește panopia relor regimului, resimțite la toate nivelurile, la care se adaugă, după profesie, preocupări, poziția în ierarhia socială etc., alte nuanțe care constituie specificul sau amprenta fiecărui individ. Acestora, în ce-l privește pe scriitor, li se alătură și alte nenumărate surse de stres, care-i afectează, ducând-o aproape de paroxism, hipersensibilitatea, între care neajunsurile traiului la bloc, dar nici superstițiile, pe un asemenea fundal, nu-l ocolesc: se întreabă, spre exemplu, ce semn o mai fi și acesta, când soacra lui a căzut de două ori în fața bisericii, fără ca, frământat de atâtea, grija pentru notarea tuturor detaliilor prozaice, dar necesare, ale vieții să-i fie alterată: *Cumpăr două pungi de mere (17 lei) și două pungi de fidee (14 lei). Altădată, cumpăr 13 kile [de varză – n.n.], aleg varza mai mică, să intre pe gura borcanelor mari, va trebui să dau multe frunze jos de pe ea, că e pălită, chiar putrezită pe ici pe acolo, mă costă 50 de lei (4 lei kilul); cumpăr un borcan mare (de murături) de 15 litri (16 lei), țelină, hrean, ardei (23 lei), două pâini (7 lei) etc., etc. Pe acest fundal, urmărirea programelor de la televizor – filme, emisiuni de orice fel, inclusiv desene animate, la „români” și la „moldoveni” – este altă preocupare a scriitorului, ca și a face curățenie în amănunt, ca modalitate de salvare de propriile gânduri, induse de o realitate frustrantă, nedreaptă, activități opuse scrisului, care nu are mereu rol cathartic, de vreme ce mărturisește: am o stare generală proastă (ceea ce pare a i se întâmpla permanent aproape), mai ales vorbind despre mizeria vieții mele.**

(Continuare în pag. 15)

Eros și leprocratie

O carte de versuri bilingvă româno-engleză scrisă de poetul și es-eistul Virgil Diaconu, o apariție inedită parcă așteptată să mai schimbe peisajul insolit al poeziei românești contemporane. Interesant și plin de înțelesuri, volumul reflectă fidel profesiunea de credință a autorului care mărturisește: *poezii autentici nu își programează, artificial, temele pe care le tratează, ci se exprimă, pur și simplu, temele care sunt proprii ființei lor.* Volumul **EROS ȘI LEPROCRATIE** exprimă percepție autentică a unui poet care simte și trăiește din plin sentimentele de dragoste față de ființa iubită- *locuiesc într-o bătaie de inimă.../vezi până și zilei i-am închis toate ferestrele / de teamă să nu plec-dar și de dezamăgire față de o societate dominată de leprocratie agresivă a politicianilor. Din nou, leprocratie se da în stambă./Gulerele albe din guvern fac tot ce pot/ ca să-și albească dosarele și să scape de zēghe... într-o țară pe care o numește Anomalisa. Autorul ne spune că trăiește în două Români- Anomalisa este patria mea. Cu siguranță și patria noastră! În acest context poetul evoca democrația de cabaret, importată din occident, pentru care curioșii plătesc pentru a se amăgi cu promisiunile ei, iar tinerimea o circulă din mână în mână ca sexul și manifestele. Naivii așteaptă pe la uși*

minunile ei în speranța că le va întinde o mână, în timp ce puterea intră în grațiile ei fără bilete, fluturându-și imunitatea ca un stindard. Spune poetul: *„Să trec strada și să mă conving cu proprii mei ochi/ de fecioara aceasta proaspătă în peisaj/ Democrația de cabaret...” (Occident).* Nu vom intra în corpusul volumului lăsând cititorului plăcerea de a descoperi sensuri, semnificații, trăiri autentice și profunzimi lirice tulburătoare. Aducem mărturie câteva titluri de poezii: *Ispita, Femeia secretă, Pagina de istorie, Ceasornicul, Patria mea, Laudatio Domini, Imperiul, Locuiesc într-un crin, Portret cu cireșul în brațe, Anomalisa patria mea, În mahalaua îngerilor, Umbrele acestui secol* etc. Aparent titlurile poeziilor par dispartate, conținutul însă este ca un curs de apă când scânteietoare, când tulbure, când curgând liniștită prin câmpiile sufletului, când curgând involburată printre cascadele gândurilor. Virgil Diaconu scrie o poezie autentică de o profundă vibrație lirică: *Uneori, ea rămâne la mine/ în locul îngerului care mă locuiește./ În locul razei./ Umerii goi deja s-au ascuns în palmele mele./ Mai bine intră în vis! Mai bine rămâi închisă acolo!- i-am spus./ fiara ascunsă în mine poate să scape/ dintr-o clipă în alta. Mesajul este unul care se lasă mai greu descoperit, dar care încântă și trimite spre meditație față de condiția umană în lumea contemporană: *„Eu îmi închipui lumi care nu mă închipuie, /în aceeași lume împărțim două lumi./ Dar cum tristețele mele plâng cu lacrima ta,/ cine de-acum ar mai crede/ că în aceeași lume împărțim două lumi.**

Să amintim și traducerea excelentă în engleză realizată de Eduard Simion. O carte care invită la lectură!

Dumitru Brăneanu

PARTICULARITĂȚI ESTETICE ALE UNOR GENURI ȘI SPECII PREFERATE APARTINÂND LITERATURII PENTRU COPII

Genul și specia sunt categorii clasificatoare împrumutate din sistematica naturii, menite să introducă ordine și clarificare în imensitatea și diversitatea deconcertantă (tulburătoare, năucitoare) a producțiilor literare. Cel care a introdus termenul de „nomenclatură binară” după care numele unui organism este format din gen (A) și specie (a), a fost botanistul și zoologul suedez Carl von Linné (1707 - 1778). În artă, inclusiv în literatură, noțiunea de gen, ca orice sinteză teoretică, este o generalizare la care se ajunge pe cale inductivă, de la manifestările particulare spre definirea generalului, și poate constitui o formă a cunoașterii pozitive. Legătura reciprocă a genului cu specia reflectă legătura dintre general și particular, existență în obiecte, și anume: orice obiect al lumii exterioare conține atât însușiri generale, care îl leagă de obiecte de același gen, cât și însușirile sale particulare.

Definirea genurilor literare a fost făcută pentru început de către filosoful Platon, în **Republica**, care le denumește tipuri de imitație a naturii, referindu-se la cele trei genuri: epic, expozițiv (liric) și dramatic. O altă definiție a genurilor literare o găsim la Boris Tomașevski, care în lucrarea **Teoria literaturii**. Poetica le denumește „grupări specifice de procedee”, „procedee evidente” sau „dominante” care își subordonează în totalitate celelalte metode utile în crearea unei opere de artă”. Astfel, pentru a încerca o exemplificare în acest sens, voi apela și la spusele unui filosof român, și anume Mircea Florian, care pornind de la o opinie veche, vorbește despre faptul că individualul nu este altceva decât „o încrucișare de universaluri”.

Literatura pentru copii nu reprezintă o categorie uniformă, ci, mai probabil, una eterogenă, care cuprinde o multitudine de genuri și specii literare, unele mai ușor de înțeles, altele mai complexe, cu aspect de aventură, cu conținut educativ, etc. Astfel, datorită faptului că scrierile pentru copii prezintă o diversitate de reprezentări, este necesară o clasificare a acestora. Pe baza aprecierilor specialiștilor în acest domeniu, a profesorilor și teoreticienilor, literatura pentru copii însușează următoarele tipuri: povești populare cu conținut moralizator sau umoristic (snoava), fabulosul popular (mituri, basme, legende), poezia, proza fantastică, literatura științifico-fantastică, literatura realistă, literatura de aventuri, cărțile cu ilustrații și dramaturgia. Însă, în ceea ce privește simbolul literaturii pentru copii, acesta este considerat a fi proza fantastică deoarece fantezia reprezintă dominantă vârstei copilăriei. Ca instrument al cunoașterii lumii rămâne imaginarul, tezaur de aspirații, tatonare, creație și manifestare interioară a copilului. Totuși, vorbind despre scrierile pentru copii, noțiunea de gen reprezintă o categorie destul de abstractă în ceea ce privește încadrarea operelor literare. O operă poate fi încadrată într-o specie sau alta, în funcție de atitudinea celui care o interpretează. De exemplu,

Îmblânzitorul dragonilor de Lucinda Hare, despre care am vorbit în capitolul anterior, poate fi considerat basm modern, literatură de aventuri, proză fantastică sau literatură științifico-fantastică.

Este important de remarcat faptul că literatura pentru copii nu se prezintă ca o categorie unitară, simplă, ci constituie o bogăție și o varietate care-i oferă posibilitatea de a face treceri, tatonări, apropieri, asocieri, reveniri și cercetări amănunțite. În cazul în care pe cineva îl interesează proza ireală, atunci se pot pune pe același palier povestea **Cenușăreasa** de Frații Grimm, **Legenda Rândunicăi** de Vasile Alecsandri sau **Alice în Țara Minunilor** de Lewis Carroll.

Specia literară se deosebește de gen prin însușiri sau diferențe specifice. Genologia sau teoria generală a genurilor constituie singură un domeniu palpabil și ademenitor. Se pare că cel mai vechi gen literar a fost epicul, generat de primele creații epopeice: **Epopeea lui Ghilgameș**, **Iliada**, **Odiseea**, **Eneida** etc. Genul dramatic s-a născut din poezia corală, după introducerea celui de-al doilea actor, iar primele poezii lirice, cel puțin în Europa, apar în secolele VII- VI î.e.n., la aproximativ 200 de ani după epopeele homerice și o bogată producție de mituri, legende, eposuri, transmise veacuri de-a rândul pe cale orală.

Genul literar poate fi considerat o categorie estetică, care grupează opere scrise în timpuri și locuri diferite, de autori diferiți, după similitudini de structură (de formă și de conținut), determinate de atitudinea scriitorului față de realitate, de punctul de vedere din care privește realitatea, adică de ceea ce s-a convenit a se numi unghi artistic, de perspectiva compozițională și de modul sau modalitatea artistică de exprimare. În literatura pentru copii găsim similitudini în ceea ce privește prezența elementelor magice; astfel, basmul popular și genul fantasy se apropie din acest punct de vedere, ceea ce le desparte fiind discordanța dintre cele două lumi: la basm o singură lume, iar la genul fantasy găsim prezența a două lumi; una reală și alta imaginară, basmul **Cenușăreasa** fiind ilustrativ în acest sens.

O abordare inedită a genurilor o face criticul de origine canadiană Northrop Frye care consideră fantezia un mijloc de transgresiune arhetipală, de revocare și inversare a mitului cu o multitudine de metode derivative sau deviatoare de la formele sale statomice, învechite. Pentru acesta, literatura diferă de mit prin faptul că mitul se bizuie pe tradițiile și credințele oamenilor care aparțin diverselor locuri, iar dacă aceste credințe dispar, nu mai vorbim despre mit, ci despre literatură. Conform lui Frye, miturile nu sunt redată în literatura pentru copii deoarece acestea au apărut în literatură la lung timp după ce umanitatea a pierdut din superstițiile mitice. Miturile **Antichității**, **Egiptului antic** sau **Indiei** au fost promovate în literatura cultă indirect, în literatura pentru copii ele fiind reproduse conform vârstei, pierzând din conținutul lor original și transformate în legende sau basme. La sfârșitul învățământului gimnazial, elevii știu deja ce este genul (de la gr. genos,

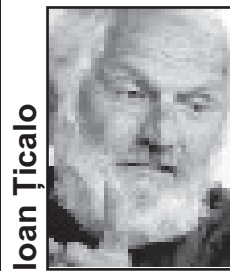
înruind cu gine - femeie și genesis - naștere, geneză, facere), nume generic pentru fel, soi sau tip, iar în literatură - fiecare dintre diviziunile fundamentale în care se împart operele literare și care cuprind creații asemănătoare prin modul de a reprezenta realitatea: epic, liric și dramatic. Elevii au acum capacitatea să înțeleagă și definiții din dicționare explicative, de neologisme sau de specialitate. Astfel, **Dicționarul de neologisme** definește epic (de la gr. epos, epikos - ceva demn de epopee, grandios, de mari proporții) genul care exprimă, în formă de povestire sau narațiune, fapte, idei, sentimente reale sau imaginare. Genul liric (de la gr. lyra) cuprinde opere care exprimă direct sentimente și emoții în legătură cu realitatea naturală sau omenească. Genul dramatic (de la gr. drama - acțiune) grupează opere în care ideile și sentimentele, ducând la desfășurarea unui conflict între personaje, sunt prezentate în acțiune pe scenă.

Prima imagine, pe care ne-o facem când vorbim despre genuri și specii literare, este legată de forma lor externă. Genul epic preferă relatarea obiectivă, în proză, apropiată de realitatea faptelor și întâmplărilor. Opera dramatică prezintă conflicte puternice ale unor personaje autentice în acțiune directă și dialog, în timp ce producțiile lirice, concentrate asupra sentimentului, apelează de regulă la forma severă, geometrică a versului. Clasificarea genurilor după aspectul pur formal sub care se prezintă este contrazisă imediat de realitatea artistică, fie și numai pe motiv că operele epice sau dramatice, de exemplu, pot fi scrise atât în versuri cât și în proză. Genul liric cunoaște și el o varietate a poemului în proză. Genul literar căruia îi aparține o creație poetică nu este deci hotărât de forma exterioră pe care o îmbracă, ci de atitudinea fundamentală a eului care îl animă.

Clasificarea genurilor se face după criterii obiective (în gr. krinein înseamnă a judeca bine), deci după judecăți corecte, pertinente, care țin de natura intimă a obiectului judecat, și discrete, cu un termen din teoria mulțimilor, adică non-continui, diferențiată. Spunem în definiția ipotetică a genurilor literare, că acestea pot fi clasificate după cel puțin patru criterii: atitudinea scriitorului față de realitate; de viziunea asupra realității, ceea ce s-a convenit a se numi unghi artistic, punct de vedere sau focar; a perspectivei compoziționale ce se deschide din acest unghi, care arată cât și ce reproduce artistul din realitate, suprafața, volumul, întinderea, sfera de cuprindere; și modul sau modalitatea de exprimare. În încercarea de definire și de caracterizare a genurilor literare, ca forme naturale de literatură, spunem că acestea se pot clasifica și descrie după cel puțin patru criterii obiective: atitudinea scriitorului față de realitate, punctul de vedere sau unghiul artistic din care este privită realitatea, perspectiva compozițională și modul sau modalitatea de expunere.

Față de realitatea naturală sau socială, se cunosc două atitudini principale: obiectivă și subiectivă, centrifugă care trimite spre exterior și concentrică sau centripetă, care se orientează spre interiorul personal, sufletesc sau reflexiv. Apartenența unei opere la un gen sau altul depinde și de poziția din care este privită realitatea, de punctul de vedere sau ceea ce s-a convenit a se numi unghi artistic.

«Puțină mitologie»?...

Ioan Țicalo

Când vorbim despre poetul național Mihail Eminescu (folosesc sintagma cu toată răspunderea și sper să nu-i usture prea tare pe cei cu politica așa-zisă corectă), intrăm volens-nolens în microclimatul mitologiei. Era și recomandarea lui George Călinescu, criticul și istoricul literar avertizându-și cititorii că „puțină mitologie nu strică”, un fel de scâldușcă a coexistenței contrariilor, ce se ating din când în când și se resping tot atunci, fără vreo consecință notabilă, căci apa rămâne turbure în continuare.

Când vine vorba de nașterea poetului, Dumbrăveni Sucevei îl omagiază în ultima decadă a lui undrea, în vreme ce capitala județului și țara întregă o fac pe la mijlocul lui gerar. Ce a scris Eminescu în registrul „Junimii” (aprilie 1878), conform mărturiei lui Iacob Negruzzi, cu mâna lui? La data nașterii, a trecut 20 decembrie 1849, același înscris fiind lăsat și într-unul din caietele sale, iar el nu se juca defel cu astfel de afirmații și informații, mai ales că e trecut și sfântul zilei din calendarul creștin ortodox - Ignat(ie) Teoforul. Pe de altă parte, avem cuvântul autoritar al lui Călinescu, oprit, potrivit documentelor de stare civilă, la 15 ianuarie 1850. Până la urmă, suntem încă într-o nebuloasă, iar singura afirmație la care mă aliciez, fără rezerve, e cea a lui Ion Filipciuc (de-acum aproape două decenii!) privitoare la cristelnița botezului, ce „va trebui ridicată la rang de monument istoric al neamului românesc”.

În ceea ce privește locul nașterii, povestea se repetă. Mitrica bisericii Uspeșnia adeverește că venirea pe lume a poetului să se fi produs în Botoșani, Călinescu admitând că ar fi putut să fie și Ipotești, copilul fiind adus la Botoșani doar pentru botez. Dumbrăveni trag foc (de sub o groasă spuză) la oala lor. Ce ne facem, însă, că poetul a lăsat posterității o altă însemnare?: *Eu sunt născut în Bucovina. Tatăl meu e bucovinean*. O încălceală de zile mari, care va trebui totuși descălcită, având în vedere o altă afirmație a poetului dintr-o scrisoare adresată lui Samson Bodnărescu: *Un neadevăr ar fi în stare să mă nenorocească pe toată viața și să-mi răpească onoarea*. Și, dacă, în urma lecturii ultimei fraze, coroborând-o cu afirmațiile anterioare, am duce raționamentul până la capăt, cu ce ne-am alege atât în privința datei, cât și a locului nașterii?...

Mai e o problemă: prenumele poetului e Mihai sau Mihail? Cvasitotalitatea cercetătorilor, școala, mass-media au impus prima formă, în ciuda faptului că Eminescu a fost botezat Mihail, iar prima ediție a poeziilor sale, apărută sub îngrijirea lui Titu

Maioreșcu, are imprimată pe copertă forma *Mihail*.

Argumente mai sunt destule în favoarea celui de-al doilea, eu spun doar atât: Mihai, format din două silabe, cu accentul pe vocala din diftong, nu face altceva decât să-l lege pentru totdeauna de glie. Îi atârnam o greutate uriașă și-l ținem, contrar spiritului său, înghesuit între neputințele noastre, ceea ce convine de minune politicii corecte. Forma *Mihail* conține trei silabe, iar accentul, rezultat dintr-un hiat, cade pe ultimul i, ceea ce face ca întregul sistem fonematic să se dematerializeze (în același spirit eminescian!) și să-și ia zborul către înălțimile celeste ale **Luceafărului**. Ce alegem? Rămânem doar pământeni, ori năzuim, așa cum a făcut-o neamul acesta mereu, și spre altceva? Mai e sau nu *limba stăpâna noastră*?...

Breviar revuistic subiectiv

I. Cum le stă bine publicațiilor ordonate și de prestigiu, că **România literară**, la început de an și cu prilejul Premiului Național de Poezie „Mihai Eminescu”, citim în nr. 3, la pagina 3, un bilanț cam dezamăgitor al lui Gellu Dorian pe tema Opus Primum; „Sunt douăzeci de ediții ale premiului național de poezie”. Ce aflăm? Din ianuarie 1999 s-a acordat primul premiu pentru un poet debutant. Președintele juriului era pe atunci Laurentiu Ulici, iar laureatul era Doru Mareș. De atunci, treizeci de tineri poeți au primit premiul (în unele ediții s-au acordat și două sau trei premii). Au urmat Dan Bogdan Hanu, pentru cartea **Vindecarea de simetrie**; apoi T. O. Bobe pentru **Bucula și alții**. Dintre edituri, Vinea a scos 9 cărți, Cartea Românească - 8 cărți; Tracus Arte - 3 cărți; și altele; în topul editurilor au mai intrat Max Blecher, Cronica ș.a.m.d.

Din păcate, crede Gellu Dorian, acest lung val de tineri poeți „nu propun o nouă paradigmă poetică”, așa cum a făcut generația optzeci; „a apărut la mulți dintre ei un pericol pentru noul val, și anume noul loc comun”. Ar fi fost mai interesant dacă mergea mai în profunzime comentatorul botoșănean privind factorii care determină acest tablou nu prea încurajator; sunt psiho-literari, temporari, sau estetici? Fiindcă niște sinteze aritmetice și nominale am mai citit în publicația USR, dar fără nuanțe și profunzimi stilistice. Așteptăm, poate se vor pronunța criticii...

II. În **Hyperion** nr. 10-11-12/2017, citim cu o încântare un fragment din volumul **100 de zile** cu Petru Creția (Editura Junimea, 2014, sub semnătura lui Valentin Coșereanu, fostul muzeograf de la **Memorialul Ipotești**). De fapt sunt două texte ale aceluiași om de litere cu care am colaborat cândva în transmiterea unor documente de arhivă din corespondența Eminovici - lurașcu - Velisar. În 1996, Valentin Coșereanu a avut prilejul fericit de a se întreține mai multe zile cu eruditul eminescolog Petru Creția (aș dori să procur și eu cartea lui Valentin Coșereanu, în care Creția evocă situații, interferențe și convorbiri cu diverse personalități culturale literare): „Ceea ce voiam să-i ascund la început, știind că-l tulbur și n-o să-i facă bine, mi-a spus-o el, direct, fără nici un fel de introducere:

- Deci s-a adus Roșu? Era vădit impresionat și regreța profund moartea cercetătorului băcăuan pe care îl aprecia mai ales după ce publicase primul volum din cele cinci programate

(Originele) din **Legendă și adevăr** în biografia lui Eminescu, scos în 1989 la **Cartea Românească** - Dumnezeu să-l ierte! - zicem aproape odată [...]”. Pe noi, băcăuanii, ne interesează mult relația lui Creția cu Ion Roșu... Atent ca totdeauna, V. Coșereanu atrage atenția că s-au scurs trei decenii de la moartea lui Constantin Noica despre care pregătește volumul **Jurnal cu Noica** și manuscrisele Eminescu la Editura Junimea. Când a apărut la Botoșani, „Era uscățiv, adus de spaté, purta pardeșiu lung și un basc tras într-o parte ca la vânătorii de munte. Nas acvilin, iar ochii extrem de pătrunzători. Afabil. Nu știu de ce mi-l imaginam altfel. A cuprins cu privirea salcâmi din preajma casei și m-a întrebat dacă sunt, în adevăr, de pe vremea Lui, cu intimitate, dar și cu o venerație greu de redat în scris [...] La Ipotești, l-am poftit pe oaspete, după obicei, în casa memorială. „Nu, să o luăm prin învăluire, să mergem la Biserița familiei mai întâi [...]”. Am rămas să-l conduc, după dorință, la capela familiei, nu departe de casa părintească”.

În același număr al revistei botoșănene, Alexandru Dobrescu își scrutează cartea „după treizeci de ani”, anume **Maioreșianismul e moștenire cu bucluc**.

III. Revista condusă de Valeria Manta-Tăicușu se desfată într-o tematică invidiabilă prin bogăția ei și competența cu care o dezvoltă o echipă de esești formați de-a lungul timpului - **Spații culturale** 55/2017.

În editorialul semnat de Mihaela Malea Stroe, aceasta se amuză, cu tristețe, credem, de extinderea devastatoare a diminutivitei, sprijinindu-se pe remarcile percutante ale lui Radu Paraschivescu. Dar și pe experiența de la catedră; o ajută cu bune exemple: joculețe, ciupercuțe, pâlăriuțe, bilețele și altele. Lucian Mănăilescu ne oferă un grup de poeme grave și lirice, rafinate în metaforismul imaginilor, cum îl știm. Doina Cernica deapănă cu rafinement însemnări de călătorie în Basarabia, nuanțând viața de dincolo de Prut. Leo Butnaru ține deschise ferestrele către literatura rusă, pe care o știe bine de timp îndelungat; Valeria Manta - Tăicușu își împropătează percepția formelor fixe de poezie, dar nu uită să evoce totuși ceva savuros din „dulcele / săracul târg”; o maidaneză pe care „niciun hingher n-a reușit să o prindă”. „Raftul cu cărți” și colecția de „Reviste literare” sunt la locul lor. Numai că susținătorul, grăbit, nu le dă calificative niciodată. Cu adevărat, lecturi seducătoare găsești în revistele din provincie. Paginile celor din capitală te împing, mai degrabă, la somn...

Grigore Codrescu

Gheorghe Ungureanu

MARI PERSONALITĂȚI ROMÂNEȘTI

Rostogolit în cascadele Universului timpul se mistuie lunecând maestuos printre filele calendarului și astfel iată-ne, dragă cititorule, înmănușeați sufletește în Anul Centenar al Marii Uniri, pe parcursul căruia, de această dată, ne vom reaminti, cu aleasă mândrie, câteva dintre numele, datele și activitatea unor mari personalități românești, născute în această lună calendaristică, de început a vieții fiecăreia, afară de cele ale creatorilor operelor literare despre care s-a făcut vorbire în paginile precedente:

* Nicholas Georgescu-Roegen

Matematician, statistician, pedagog și economist american de origine română, părinte al teoriei bioeconomice, s-a născut la data de 4 februarie 1906, în Constanța, a decedat la data de 30 octombrie 1994, în Nashville, Tennessee, Statele Unite ale Americii.

* Anastase Dragomir

Inventator român în domeniul aviației, cel care împreună cu inginerul Tănase Dobrescu a pus bazele unei versiuni timpurii a scaunului ejectabil, așa numita celulă parașutată, brevetată la Paris, în anul 1930, testat cu succes la data de 25 august, 1929, pe aeroportul Orly, apoi în octombrie 1929, pe aeroportul Băneasa, a văzut lumina zilei la data de 6 februarie 1896, în Brăila, a decedat în anul 1966, în București.

* Maria Cuțarida-Crătunescu

Prima femeie medic din România, absolventă a Facultății de profil din Paris, militantă feministă activă, renumită pe plan internațional, cea care a înființat în anul 1897 Societatea maternă, iar în 1899 a organizat prima creșă din țară, mobilizată în primul război mondial la Institutul și internatul Evanghelic, împărțind, alături de Regina Maria aceeași vocație a compasiunii, s-a născut la data de 10 februarie 1857, în Călărași, a decedat la data de 10/16/ noiembrie 1919.

* Ion Luca Caragiale

Dramaturg, nuvelist, pamfletar, poet, scriitor, director de teatru, comentator politic și ziarist, membru post-mortem al Academiei Române, autor al comediei „O noapte furtunoasă”, „Năpasta”, „D-ale carnavalului” ș.a.,

pe care George Călinescu îl considera a fi cel mai mare dramaturg și unul dintre cei mai importanți scriitori români. S-a născut la data de 1/13 februarie 1852, în localitatea Haimanale, județul Prahova, astăzi I.L. Caragiale, județul Dâmbovița, a decedat la data de 9 iunie 1912, în Berlin.

* Spiru Haret

Matematician, astronom, profesor licențiat la Paris în fizică și matematică, membru titular al Academiei Române, de trei ori ministru al Instrucțiunii Publice, pedagog renumit pentru organizarea învățământului modern românesc, s-a născut la data de 15 februarie 1851, în localitatea Hanul Conachi, Iași, a decedat la data de 17 decembrie 1912, în București.

* Titu Liviu Maiorescu

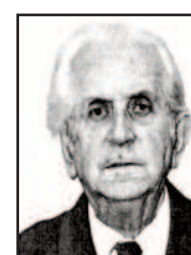
Academician, critic literar, avocat, pedagog, eseist, estetician, filosof, politician, Prim-ministru al României între anii 1912 și 1914, ministru de interne, membru fondator al Academiei Române, autor al celebrei teorii sociologice a formelor fără fond, baza junimismului politic și piatra de capăt pe care s-au desăvârșit operele Eminesciene, ale lui Ion Creangă, I.L. Caragiale și Ion Slavici, s-a născut la data de 15 februarie 1840, în Craiova, a decedat la data de 18 iunie 1917, în București.

* Constantin Brâncuși

Sculptor român, având contribuții covârșitoare la înnoirea limbajului și viziunii plastice în sculptura contemporană, membru postum al Academiei Române, autor al unui număr impresionant de lucrări, printre care: „Coloana infinitului”, „Masa tăcerii”, „Poarta sărutului”, precum și „Domnișoara Pogany”, „Principesa X”, „Pește I”, „Negresa blondă” ș.a. expuse în marile muzee ale lumii, s-a născut la data de 19 februarie 1876, în localitatea Hobita, Gorj, a decedat la data de 16 martie 1957, în Paris.

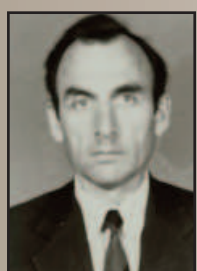
* Gheorghe Platon

Istoric, profesor universitar, doctor al Universității din Iași, membru titular al Academiei Române, s-a născut la data de 26 februarie 1926, în Buhuși, județul Bacău, a decedat la data de 24 ianuarie 2006, în Iași.

* Alexandru Vaida Voevod

Publicist, lider marcant al Partidului Național Român din Transilvania, susținător al drepturilor românilor transilvăneni, Premier al României în trei mandate, Ministru de Interne și apoi la Externe, Consilier regal, sprijinitor al regimului autoritar al regelui Carol al II-lea, s-a născut la data de 27 februarie 1872, în localitatea Olpreț, astăzi Bobâlna, a decedat la data de 19 martie 1950, în Sibiu.

Romica
C.
Ghica

Drumurile noastre

*Pe șoseaua-ntinsă-coală,
Brusc iei viteză fără vânt,
Pe unde-s gropi dai în boală,
Te stresezi prea tare, pe cuvânt!*

Fugit irrepabil tempus

*I se părea o poezie
Plimbarea, ieri, cu ea prin parc,
Azi, parcul i se pare-un țarc
Și ea bătrână, o mumie.*

Parcul

*Trecând ades prin acest parc
Cândva plin de poezie,
Nu-i niciodată' să nu remarc
Că-mi stârnește nostalgje.*

Defilăm cu ce avem

*Avem o așa guvernare
Că n-aveam de-ales, pe cuvânt,
Căci candidații, la votare,
Erau o apă și-un pământ.*

Casa

*Mulți visează să-aibă o casă:
O familie, adică:
Și un loc de tras acasă.
Mulți, însă, nu se complică.*

Dulce casă

*Melcul ține mult la casă,
O ia cu el, cum fac puțini,
Cucului deloc nu-i pasă,
Își lasă puii prin vecini.*

Despre fantezie

Ca să-l atragi pe un elev spre lectură, trebuie să-i stimulezi creativitatea și să-i oferi cărți scrise și ilustrate cu fantezie. Îmi amintesc de multe ori anii de gimnaziu în care eram îndrumați spre lectură, însă textele care ni se propuneau din literatura română nu ne atrăgeau nici prin grafică, nici prin subiecte. Foarte mulți ani, lecturile din programa școlară gimnazială urmăreau, chipurile, maturizarea elevului, însă de cele mai multe ori îl îndepărtau de lectură, întrucât propunerile abuzau de subiecte dramatice, de atmosfera sumbră, de teme inaccesibile vârstei. Este lesne de înțeles că în anii dictaturii și la condițiile de tipărire de dinainte de 1989 era greu să-ți închipui existența unor cărți din literatura pentru copii și tineret așa cum le vezi astăzi pe rafturile librăriilor.

Lumea poveștilor sau a romanelor de aventuri și de dragoste a devenit extrem de atractivă în ultima vreme, încât și adultul și copilul se îndreaptă repede spre edițiile adaptate după autori clasici. Mi se întâmplă deseori să stau într-o librărie câteva ore și să citesc o carte de povești sau chiar să meditez la modul în care fost gândită o ediție adaptată. Mi se pare normal, pentru că editorii își gândesc oferta din mai multe puncte de vedere: vizual (coloritul frumos cu diferite caractere și fonturi), tactil (aplicarea lăcuirii selective sau embosarea titlurilor), abordarea unor subiecte cât mai apropiate de preocupările de azi ale copiilor, care sunt foarte influențați de televizor, de calculator și de internet. Ca să-l aduci pe copil la textul tipărit, să-i cultivi răbdarea de a citi sau de a se concentra pe mesajul scris, trebuie să te gândești, uneori, la tot felul de strategii sau de provocări. Acest aspect îi vizează deopotrivă pe părinți, pe profesori și pe editori.

Pe piața de carte pentru copii, au apărut multe ediții sub licență străină și mai puține reeditări din scriitorii români consacrați. Aspectul este ușor de înțeles din perspectiva editorilor. Unii dintre deținătorii drepturilor de autor ai scriitorilor români blochează opera prin pretenții materiale absurde. Acesta este, uneori, motivul pentru care anumite opere nu mai cunosc reeditări de foarte multă vreme. Apoi, ampla dezvoltare a pieții de carte din occident, care este foarte creativă, trebuie cunoscută și în realitatea românească pentru a oferi modele, reprezentări cu speranța că se va dezvolta și la noi o rețea de ilustratori care să medieze înțelegerea textelor clasice pentru copiii aflați în plină eferescență audio-vizuală.

De mai mulți ani, am admirat piața de carte din Marea Britanie, unde editorii își îndreaptă atenția spre familiarizarea copiilor cu operele clasice. Astfel, autori ca Jane Austen, Charlotte Brontë, William Shakespeare, Frances Hodgson Burnett etc. sunt publicați în ediții adaptate și ilustrate pentru a-i introduce pe micii cititori în atmosfera unei epoci sau pentru a-i determina să descopere mentalități, vestimentația, stilul de viață etc. Aceste ediții, apărute la Usborne Publish-

ing, se adresează diferitelor nivele de lectură ale copiilor. Nivelul 1 este pentru cei care au început să citească, nivelul 2 îi vizează pe cei care au deja încredere în capacitatea lor de cititori, iar nivelul 3 se adresează elevilor care au maturitatea cognitivă și afectivă de a citi romane mai lungi.

Bineînțeles că în spațiul românesc această decizie a editurilor străine de a-i familiariza pe elevi cu operele clasice în ediții prescurtate și ilustrate poate genera discuții ample pro sau contra ideii. Printre argumentele pro s-ar putea număra cultivarea plăcerii de a citi, apropierea copiilor de literatura clasică plecând de la discuții în jurul unor valori, familiarizarea lor cu scriitorii importanți care au devenit universali prin teme, prin motive sau prin perenitatea operei. Dar sigur se găsesc și argumente contra. Printre acestea s-ar putea include afirmația că, citită la o vârstă fragedă, opera nu ar mai prezenta interes mai târziu pentru cititorul matur. Însă o carte se poate reciti și reinterpretă la orice vârstă, când percepțiile sunt altele, iar disponibilitatea de a te raporta la un text clasic se face din altă perspectivă.

Cercetând aceste ediții prescurtate, am constatat cu plăcută uimire că în elaborarea lor există consilieri științifici de la universități de prestigiu din Marea Britanie, semn că mesajul cărții nu se abate de la cel propus de scriitor. În plus, ilustrațiile constituie o încercare de a forma reprezentări culturale ale epocii, facilitează comunicarea nonverbală și înțelegerea mesajului. Iată două exemple. Romanul **Mândrie și prejudecată** de Jane Austen este una dintre lucrările adaptate de Susanna Davidson, cu ilustrații de Simona Bursi. Consilierul științific este Alison Kelly de la Rochampton University. În preambul, sunt notate câteva aspecte referitoare la statutul femeii în perioada Regenței.

Rezumatul romanului urmărește poveștile de iubire pe care le trăiesc fetele din familia Bennet, modul în care sunt gestionate trăirile și se cultivă relațiile interumane. La finalul cărții, apare o prezentare sumară a lui Jane Austen.

Adaptarea cărții **Grădina secretă** de Frances Hodgson Burnett este făcută de Mary Sebag-Montefiore, ilustrațiile sunt semnate de Alan Marks, iar consilierul științific este tot Alison Kelly de la Rochampton University. Subiectul cărții este construit pe descoperirea sinelui, cultivarea sentimentului de încredere în forțele proprii sau în prieteni, capacitatea unora de a visa, de a se lăsa cuceriti de farmecul naturii, de a crede în fantezie. Ilustrațiile sunt făcute în tonuri calde, iar la final sunt notate din nou date despre autor, la fel ca la ediția despre care am amintit mai sus. Așadar, cele două cărți au fost gândite în jurul unor valori asupra cărora se pot purta discuții atât în spațiul școlar, cât și în familie.

Recent, *Didactica Publishing House* a cumpărat licența pentru această serie de opere clasice britanice fără teama că acest demers nu ar avea succes. Dimpotrivă, poate fi un bun exemplu pentru specialiștii români în educație sau în literatură de a propune pe piața de carte adaptări din operele marilor scriitori români pentru cititorii în formare. Ne lipsește doar inițiativa, nu *fantezia*.

UNIVERSUL MĂRGINIT

Idea acestor rânduri mi-a fost sugerată de un calendar floral al anului trecut pe care l-am primit în dar de la un Moș Crăciun iubitor de frumos și animat de sentimente dintre cele mai pure de apropiere dintre oameni. Prin cele douăsprezece planșe etalând imagini policrome ale tot atâtor destinații-habitat orășenesc, am avut șansa de a mă considera un cetățean universal călătorind prin Italia, Grecia, Franța, Mexic, Malta, Germania, și nu numai. Prin orașe mari sau așezări liliputane, dar având același numitor comun: aplecarea locuitorilor lor către frumosul citadin croit de aceeași pasiune: străzile-grădini. În niciuna dintre aceste așezări nu am văzut vreun gard, vreun garduleț sau măcar vreun urmă de loc îngrădit. Atitudini și conduite pe care le asociez spiritului liber în gândire și manifestare. Încrederea reciprocă și respectului pe care oamenii și le poartă. Privind zi de zi, timp de un an întreg, aceste adevărate stampe ale comuniunii cu natura croită după propriile gusturi și preferințe, spre propriile desfătări vizuale și satisfacții sufletești, am simțit îndemnul de a le pune alături de alte imagini redeșteptate din memorie și al căror mesaj sugerează, poate chiar definesc, o altă fațetă a spiritului uman: izolarea, separarea față de cei

din jur prin crearea artificială a unui univers propriu prin intermediul a ceea ce numim, îndeobște, gardul tradițional. Ca un dat primordial al începuturilor de civilizații. Și nu am în vedere, aici, marele zid chinezesc ori zidurile dimprejurul cetăților medievale, gardul-zid de cetate ce ocrotește palatul unei mari vedete a sportului românesc, gardurile de sârmă ghimpată contra migranților sau gardurile de sârmă de la stadioane, care să-i protejeze pe jucători de furia propriilor ultrași, ori gardurile din munții românești ce separă petece de proprietăți încălcate doar de animalele sălbatece.

Răsfoind, mai zilele trecute, un volum de "maxime și cugetări" am găsit o remarcă ce se potrivește cum nu se poate mai bine la năravurile și practicile dintotdeauna ale oamenilor de pretutindeni, deci și ale românilor vechi sau contemporani, loviți cum nu se poate mai tare direct în moalele capului, de boala mândriei ce evoluează rapid spre grandomanie, cu efecte directe pe planul relațiilor interumane.

Așadar, iată ce credea în urmă cu o bună bucată de vreme vestitul fizician Isaac Newton: "Oamenii construiesc prea multe ziduri și prea puține poduri". Poate că respectiva cugetare ar fi rămas în stand by undeva prin memorie pentru cine știe ce prilej, dacă întâmplarea nu m-ar fi pus în fața unei situații ce se potrivește exact cu morala din mai-sus citata cugetare! Pe o stradă "de cartier" din urbea lui Bacovia cineva și-a împrejmuțit curtea și casa cu un gard monumental turnat în fier-beton, cu stâlpi și brâie placate cu plăci de marmoră și panouri de sticlă securizată, colorată, în interspații. Adevărată operă de artă, o recunosc, menită nu atât să apere proprietatea de priviri indiscrete ori/și de musafiri nepoftiți, ci în primul rând "să gâdile" orgoliul celor de după ziduri și să le satisfacă, astfel, mândria de a fi oa-

meni „făcuți”. Cheltuiala, fără a avea cifele exacte ale lucrării, ar fi fost suficientă pentru a înălța încă o casă, poate chiar mai mare și mai făloasă pentru inițiatorii și susținătorii ei. Dar nu mă amestec într-o asemenea facere fiindcă nu e deloc treaba mea. Fiecare cu plăcerea lui, pe care și-o suportă din propriile buzunare.

Alta e, însă, chestia cu chestia asta a gardurilor la români. Asemănătoare cu o epidemie de orgolii capabile să stârnească deopotrivă mândria, invidia, răutatea, dușmănia. Competiția. Dacă în habitatul rural lucrurile sunt de înțeles, cu toate că și aici ar fi destule lucruri de spus, în mediul urban datele se schimbă radical. E posibil ca mentalitatea autodelimitării prin intermediul gardurilor să fi fost alimentată și susținută de traiul în comun la comun, în blocuri, iar trecerea la individualitate să fie percepută ca o evadare într-un alt tip de spațiu și de valori. Mostrele unei astfel de culturi se pot vedea în oricare dintre orașele noastre, decorate până la suprasaturare de garduri care de care mai de care croite din scânduri geluite ornamentale, din beton, marmoră și sticlă, din cărămidă, mai rar însă din puiet și arbuști ornamentali; cunoscutele garduri vii. Preferințele acestea, se pare, evoluează și spre alte orizonturi, mai elevate, după părerea unui analist politic ce-și promovează opiniile și concluziile în mediul virtual: „Pentru o mai bună separație a puterilor în stat – ne spune acesta – suntem în stare să ridicăm ziduri și garduri de sârmă ghimpată”. Nu am de unde să știu dacă acesta s-a referit doar la ceea ce se întâmplă de ani buni în politica dâmbovițeană, ori dacă s-a inspirat și de pe la alții, mai apropiați ori mai îndepărtați de noi, vecinii ori partenerii de peste ocean: gardurile antimigranți, înălțate din sârmă ghimpată, ori cele zidite din ținuturile palestinienilor; sau, strict recent, la proiectatul gard de graniță dintre americani și mexicani, proiect al noului președinte american.

Este cât se poate de evident că exemplul țărilor occidentale „cu lustru”, precum Elveția, Austria, Franța, Italia – spre a cita doar câteva exemple, nu prea a prins pe plaiurile noastre mirotice; gardul masiv și stăvilitor de imagine – păstrându-și statutul de simbol al EU-lui absolut. Pentru că el, gardul, nu delimitează doar un univers mărginit, ci este exponentul unor mentalități ce vin din cele mai îndepărtate timpuri și care ne impun cel puțin o constatare cu multiple și permanente reconfirmări: încă de când a apărut conceptul de proprietate, care la rândul său a plămădit sentimentul apartenenței unice, absolute și inviolabile, gardul și-a asumat rolul de protecție a universurilor-limite nou create. Chestiunea ține, am spus-o, de începuturile istoriei, fenomen sesizat în evoluția lui perpetuă acaparatoare de concepții și teritorii, de unul dintre corifeii marxismului: Engels, în celebra-i lucrare „Originea familiei, a proprietății și a statului” îi conferea un statut definitoriu cu totul aparte ilustrând natura umană și aplecarea ei către sinele acaparator. De aici și până la apariția gardului ca element de delimitare strictă a proprietății nu a mai fost decât un singur pas, dar cu o strălucită carieră de-a lungul timpului și în plină expansiune contemporană. Confirmând preceptul că rădăcinile răului au o mare putere de germinație, ca expresie a individualismului care nu se negociază, obținut și protejat de gard. Mândrie și prejudecată, separat sau împreună? Iată întrebările la care răspunsurile încă nu au fost date. Dincolo, însă, de mesajul lor, rămân adevărurile de sub ochii noștri: defilarea de garduri ca statut identitar, ca simbol al proprietății egoiste. Gardurile și peluzele de flori, precum cele din calendarul invocat, nu le vor înlocui niciodată. Din păcate pentru toți.

Mihaela Aionesei - un poet sensibil și profund din Curbura Carpaților

Dr. Catinca Agache

Prezentă la majoritatea întâlnirilor culturale din zona Carpaților de Curbură, ea însăși amfitrioana unora dintre ele, Mihaela Aionesei a adus ceva din blândețea și melancolia ținuturilor natale moldave de dincolo de munți, părăsite de timpuriu, în orașul în care nu există niciun liceu în limba română – Tg. Secuiesc. Aici i-au purtat pașii destinul, în 1981, pe când împlinea zece ani, aici și-a construit cuibul și-a crescut fiica, își susține soțul, și nici acum după decenii de când trăiește în mijlocul unei comunități în care românii sunt statistic minoritari, nu i-a trecut sentimentul de străin în țara sa. Discretă, cu sufletul plin de iubire și frumos, cu zâmbetul nelipsit, caldă și prietenoasă cu cei din jur, n-ai putea crede că dincolo de această imagine a sa plină de lumină ascunde, în interiorul adânc, tristeți și singurătăți ce vin probabil de demult, din anii copilăriei și adolescenței, ori din acel timp când se simțea abandonată în această urbe unde rar se-aude vorbind românește. Acum însă, când are prieteni care o înconjură cu atenția lor, cu dorința de a pune în valoare potențialul ei creator și dăruirea sa, se simte utilă, înscriindu-se cu toată ființa în acțiunea concertată a bravilor români din acest spațiu intracarpatic pentru promovarea valorilor identitare, tradițiilor, personalităților, istoriei adevărate (nu truncate) a zonei. Încă de la stabilirea în acest oraș tăcut ori din vremea studiilor în cetatea lui Bacovia (1990) - idolul său literar asumat, unul dintre cei mai importanți poeți români ai liricii moderne –, a simțit nevoia așternerii pe hârtie a stărilor sale lirice. Golul imens lăsat de pierderea timpurie a mamei a fost cel care a trimis-o de foarte devreme spre confesiunea lirică folosită multă vreme ca „o terapie”, conștientizată în timp ca o vocație.

Timidă dar în egală măsură plină de forță, modestă dar și conștientă de potențialul său creator, ambițioasă și perseverentă, sinceră cu sine și cu cei din jur, ea a parcurs o linie ascendentă presărată cu zbateri și incertitudini, căderi și ridicări mai pline de încredere încă, mereu în căutarea luminii pe traiectul autodepășirii. O pasăre cu aripile când ude, când scuturându-și stropii și strălucind sub razele soarelui.

Foarte atentă cu scrisul său, conștientizând că procesul creației necesită nu numai talent, har, ci și sacrificii, dăruire, rigoare, ea își gestionează cu multă grijă trimiterea lui spre lector, neforțând nota, așteptând ca timpul să lucreze în favoarea sa, ceea ce pare că chiar se întâmplă.

Citind cu nesăț ce se scrie în materie de poezie azi, cu lecturi serioase și continue, urmându-și modelele mai vechi (G.Bacovia, Magda Isanos) și mai noi, având drept convingere fap-

tu că „A fi scriitor este un destin, nu o opțiune”, ea caută atentă nuanțe, expresii, sensuri, subtilități, prin care să redea cât mai aproape de sufletul lectorului intensitatea trăirilor sale, în fiecare poem punând câte puțin din ființa sa launtrică. Sunt tot atâtea stări lirice ce nasc o varietate de euri poetice, sensibile expresivități amprentate de o gamă foarte largă de trăiri care merg de la acel sentiment al singurătății și tristeții ce curge ca pluvialul bacovian până la revărsări discrete de căutări neîncetate ale iubirii cu multele ei fațete. Ele prind contur diferit de la un poem la altul, de la un volum la altul, înscriind un parcurs liric din ce în ce mai sigur pe sine și pe forța de expresivitate a păsărilor sale-poeme.

După debutul publicistic în ziarul „Cuvântul Nou” din municipiul Sfântu Gheorghe, produs prin anii '80, după premii câștigate la concursurile de creație ca membru al cercului literar de la „Casa Pionierilor” din Tg. Secuiesc, a lăsat decenii să treacă, adunând alte și alte experiențe în așteptarea momentului erupției launtru poetic, al zborului păsării din suflet și al dezbrăcării în poeme. Destinul o conduce spre pasul important pentru parcursul biografiei sale de creație - membru fondator al Cenaclului online „Lira 21” din Bacău -, moment fast care determină lucrurile să intre pe făgașul mult așteptat. Și-a făcut curaj și din virtual intră în real, debutând editorial, la Bacău, în 2010, în antologia „Lira în patru puncte cardinale”, iar în 2011, la vârsta de 40 de ani, în volum, cu **Cerșetori de stele** (Art Book) - o selecție de 70 de poeme scrise în timp, primit ca o surpriză plăcută de oamenii de cultură din acest oraș, cât și de cei din arealul transilvan devenit acasă pentru autoare. Un un an mai târziu, cartea a fost urmată, de un grupaj de versuri inserat în revista băcăuană „Plumb” și de prezența în alte antologii, reviste.

Lansarea acestor cărți în cadrul cenaclului literar „George Bacovia” din Bacău a reprezentat momentul crucial al intrării în viața culturală băcăuană și de aici în lumea literară, drumul fiindu-i astfel deschis spre sușul afirmării. „Nu m-a luat nimeni de mână să mă așeze în față”- mărturisește poeta despre zbaterile sale pentru a ajunge pe acest vârf de drum anevoios - „Am avut un crez al furnicii”.

A urmat o explozie de volume de autor apărute aproape în fiecare an, printr-o disciplină de fier autoimpusă - **Anotimp (i)legal-lumina** (Bacău, Ateneul scriitorilor, 2013); **Insomniile bufniței** (Timișoara, Eurostampa, 2014); **Surâsul dintr-o lacrimă** (Timișoara, Eurostampa, 2015); **Cămașa de sare** (Tg Mureș, Vatra Veche, 2016); **Anotimp sihastru** (București, Ștefadina, 2016); **Zodia palmelor tale** (Brașov, Libris, 2016) - și prezența în peste 20 de antologii, în presa de specialitate online și paper. „Am început ca o cerșetorie de stele la porțile luminii și am ajuns cu cel de-al șaptelea volum de

poeme, **Zodia palmelor tale**, la o stare de echilibru îndelung căutată în care mă simt ca în palmele lui Dumnezeu. Am eliberat marea, păsările, mi-e bine deocamdată și asta e tot ce contează” mărturisea sensibilă poetă, făcând bilanțul sușului său în sfera poetică. Lansate în diferite centre culturale din țară (Bacău, Brașov, București, Miercurea Ciuc, Covasna, Sf. Gheorghe ș.a.), susținute de recitalurile actoricești ale minunatei actrițe Camelia Paraschiv-Katai de la Teatrul „Andrei Mureșanu” din Sf. Gheorghe, prezentate de personalități literare și culturale ale zonei, cărțile Mihaelei Aionesei au atras atenția publicului stărnind interesul și făcându-l cunoscut ca un poet sensibil și de mare gingășie sufletească. „Recitalul «Exercițiu de tril» din poemele Mihaelei, este un exercițiu de sinceritate, în care deschidem cuștile păsărilor din inimi și le lăsam să zboare libere, să se privească senine în iubiri, neliniști, vise, speranțe”- afirma frumoasă și îndrăgita actriță din inima Covasnei.

„În jungla mare de cuvinte/ poate

încăpea oricând/ oricum/ oricine/ elefanți/ mistreți/ chiar și cămile/ în pielea umbrei de furnică/ poți intra/ fără să zgârii/ să rănești/ să strigi/ doar pe brânci (*Umbra de furnică*)-își definește autoarea crezul său despre poezie. „Pot fi ironică, pot îmbrăca iubirea în curcubeu, ploaia într-un fluture de mătase. Pot fi surâs, lacrimă, bufniță, îndrăgostită”- detaliază ea diferitele fațete ale eului poetic în procesul creator („E ca o ardere...”)

De la primul volum și până la cel mai recent, autoarea a parcurs un drum care înseamnă tot atâtea etape de distilare a formei și expresivității poetice, pornind de la convingerea că fiecare om e un poem nescris. Zboară, ca într-un tablou de Chagal, cu „fluturi pe umeri”, printre „herghelii” de cuvinte-păsări pentru a le dresa și prinde în poeme („suflu de zor în mâini/ să înflorească Siberii”- Cuvântul meu alb). *Timpul, Iubirea, Nemărginirea, Dorul, Divinitatea, Cuvântul* sunt pilonii metaforici, simbolurile în jurul cărora se rostuește lirica sa. Tristețea, Singurătatea, ca laitmotive, transpun stări sufletești, dar și o formă de cochetărie feminină, de joc poetic, nu au profunzimi metafizice, ci forța de atracție a aceluia „quelque chose” feminin („Cine ești tu

care-mi dai/ atât de duios zăpezile deoparte?/ prin singurătățile mele/ până mai ieri încăpățanate...?”- *Sălaş pentru singurătate*). Deși influențele se simt, mai ales în primele volume (lucru, de altfel, normal), poeta aduce, prin filtrarea trăirilor sale atât de fin nuanțate, o notă de prospețime ce o individualizează („...în fântâna din mine/ în adâncul ei mă văd cum scot/ pentru poeme/ apă vie”- *Revelație*). Iată un fragment dintr-un poem cu ecouri nichitastănesciene („mai lasă-mă măcar cu un cuvânt/ să mă întind în zborul păsării, ca într-un sărut deal lui/ și-apoi fericită voi strânge/ tot cerul la piept,/dar mai lasă-mi, moarte,/timp pentru un psalm și un sărut” (Timp pentru un psalm și un sărut). *Senzuală* (În lipsa ta) sau lucidă, ademenitoare ori la distanță regală, eroina poetică exprimă eternul feminin cu esența-i tulburătoare („Mi-e dor să te văd cum umbli/treierând ninsorile”- *Beatitudine*; „Mai bine-i las pe alții să-ți cânte/ din lire, chitari și mandoline dragostea/ mai bine tac și urc tiptil pe dealul crucii/ să-ți rostogolesc în suflet/ sămânța unui anotimp/ cu parfumul de măr domnesc/ și mâine.../ poate mâine ai să mă vezi/ de-a dreapta ta / cum rodesc” - *Mărul*). Iubirea, ca sentiment general uman, forță și inimă a lumii, este ridicată spre sacral și nemurire („i-am dat iubirii numele tău/ și am ascuns-o /la picioarele altarului/ să o înveșnicească Dumnezeu”-*Sfințire*). Iubirea - hotar între viață și moarte („Iubirea și moartea/ se ostănesc/ să mă-mpartă- *Măinile mele cuminți*). Autoarea aduce în prim plan un imagină poetică suprarealist, hiperbolic, în care sunt pictate cu penelul măiestru „herghelii de iepe”-idei, păsări-cuvinte („strigătul păsării albastre”), strigătul bufniței („așteptările/ aceste bufnițe cu mersul mărunț”), cuprinse în mâini-lumină care „caută stelele” în trecerea nemiloasă a timpului („stingerit ceasul învârte de zor / ore nemiloase/ ore pustii” - *Oase vii*).

Sensibil și inedite imagini parabolico-metaforice pentru a defini poezia („...poezia este o vietate care nu poate fi ținută / ca un animal în lanțuri/ nu-i poți spune ca unui câine/ când și cum să stea/ când să latre, când să tacă/ ea alegă pe străzi/ se împrăstie, se adună/ adună într-o alună lacrimi, bucurii/ se împedică de umbre / se-agață de nori, sare până-n lună / și-apoi coboară surâzând în păsări, în oameni, în râni – *Ne/poem*), poetul („Îmbătrânești atât de frumos, poete,/ prin sângele tău se întrec herghelii de iepe// Îmbătrânești atât de frumos, poete,/ Cuvântului tău îi este tot mai sete...”- *Când poezii se ating*), cuvântul („Cuvintele acestea pe care încerc să ți le scriu/ nu scrijelesc, nu lăcrimează/ sunt păsări albe care ard...”- *Icoana sufletului meu*. Un poem superb- *Sorcova*- vine să aureoleze ultimul volum, și cel mai bun, al autoarei.

Cu multe premii la activ, tănuind în mâinile sale lumina divină a poemelor rostite și încă nerostite, Mihaela Aionesei este un scriitor în plină afirmare creatoare, reprezentativ pentru sensibilă zonă a Carpaților de Curbură.

*(din seria „Portrete Covăsnene”)

Luminița Cojoacă

Nu lăsa îngerii sa urce
În culmea cu multă speranță
Câinii nu urlă
La masa de dimineață
La prânz se leagă un dor
De urma sa nu dați masa
De pomană că se aprinde
La fiecare strigare
Norii nu se fac îngeri de pământ
Măinile au rostul lor
Nu striga pământul
Rostul de înger să se facă apă
Tremurată peste mormintele goale
La biserică te duci
cu cămașa descheiată

Îngerii se desfac de principii
Sub pașii morților
din mormintele goale
Candela nu se aprinde
la nici o strigare
Rostul se așează pe culmi
Dimineața devreme
Când sunt îngerii aprinși

PIATRA SEACĂ

Stă aleasă cu măsură
Piatra fără bătătură
Albă precum o mireasă

Strigă morții nu o lasă
C-a albit peste măsură
Piatra de pământ cu mumă
S-a ales și judecat
Domnu-ales ca împărat
Piatra de pământ cu dor
Tu-i scrii morții de amor
Face-te-ai pământ cu flori
Dorul să-l dai înapoi
Face-te-ai pământ curat
Soarele pe veci purtat
Piatra albă de pământ
Ți-a făcut orbul mormânt
Piatra aleas-cu judecată
Haina îți e cumpărată

LA ROSTUL DE DIMINEAȚĂ

Dorul se face apă
La drumul mare

In Memoriam, Dr. Romulus C. Busnea

În urmă cu o lună, pe 24 ianuarie 2018, s-au împlinit 24 de ani de la trecerea la cele veșnice, a medicului și publicistului slănicean, Romulus C. Busnea*.

Cu sprijinul reputatului gazetar și publicist băcăuan Mihai Buznea, în 2004, la exact zece ani de la moartea tatălui meu, am descoperit printre ciornile ce aveau să alcătuiască mai târziu micul său îndreptar turistic și medical despre Slănic-Moldova, niște manuscrise ceva mai vechi, care, în ciuda însemnărilor, modificărilor și notițelor anexate, erau aproape finalizate.

I le-am arătat și domnului Mihai Buznea, iar după ce împreună le-am dat o formă accesibilă publicării, am avut plăcută surpriză să constatăm că avem de-a face cu una dintre cele mai frumoase legende descoperite în ultimii ani, publicată ulterior în revista băcăuană de cultură „Ateneu” (aprilie, 2004). Despre această legendă, jurnalistul Mihai Buznea, scria în cuvântul său introductiv din revista „Ateneu”:

„O minunată legendă care până la această dată nu a mai văzut lumina tiparului, vă va face părtași, pe dumneavoastră, cititorii, la un eveniment editorial de excepție, ce îmbogățește cu încă o nestemată de neprețuit vastul patrimoniu spiritual național. *Legenda Nemirei* este una dintre cele mai vechi - are o vârstă de peste opt veacuri - și, poate, dintre cele mai frumoase pe care le-am moștenit. Aceasta a fost culeasă în urmă cu 30 de ani de la bătrânii din așezările Slănic-Sat și Cerdac, de către pasionatul cercetător folclorist, dr. Romulus C. Busnea, de profesie medic principal balneolog (a trecut în lumea umbrelor acum 10 ani). Cu toate că de țărăniță era de pe plaiurile Buzăului, s-a legat cu întreaga ființă, cu toată capacitatea sa afectivă, de ținuturile de basm străjuite de vârfurile semețe ale Nemirei: Slănic-Moldova. Manuscrisele legendei de față, care timp de peste 30 de ani și-au așteptat ieșirea la lumină, dezvoltă o muncă titanică, de culegere, sistematizare, redactare și interpretare a materialului oral obținut de la locuitorii de pe Valea Slănicului. Medicul Romulus C. Busnea a publicat în 1981, un amplu volum despre stațiunea Slănic-Moldova, care include coordonatele istorice, geografice, economice, factorii curativi și de agrement ai Slănicului”.

Cu privire la această inedită apariție publicistică, cunoscutul critic literar Alex Ștefănescu, nota următoarele: „Din ultimele numere ale revistei „Ateneu” (martie, aprilie, mai), pe lângă obișnuitele rubrici susținute de colaboratori prestigioși precum Constantin Călin, Al. Călinescu, C. D. Zeletin, Cristian Teodorescu, Liviu Dănceanu, n-ar trebui trecute cu vederea documente excepționale precum „Legenda Nemirei”, capodoperă a eposului românesc în versiunea inedită din colecția particulară a dr. Romulus C. Busnea din Slănic-Moldova. Varianta publicată în „Ateneu”, a fost culeasă în urmă cu trei decenii de la bătrânii din Slănic-Sat și Cerdac, de medicul folclorist Romulus C. Busnea”.

* Dr. Romulus C. Busnea (n. 17. 12. 1922, Beceni, jud. Buzău - d. 24. 01. 1994, Slănic-Moldova). Părinții: Constantin Ștefan Buznea, magistrat și prim-președinte de tribunal la Înalta Curte de Casație și Justiție București (promovat prin decret al Ministerului Justiției la 31. 12. 1942) și Margareta Buznea - învățătoare; Frați (surori): Constantin Buznea, căpitan-grănicer și Margareta Petrescu (fostă Buznea) - licențiată în Litere și Filosofie, căsătorită cu renumitul avocat Dumitru Petrescu, membru al Baroului de Avocați București, cel care l-a apărut după revoluția din 1989 în procesul intentat foștilor conducători comuniști, pe Manea Mănescu - fost prim ministru al României (1974 - 1979)

și membru al Academiei Române. Dintr-o eroare de scriere, numele medicului slănicean a fost înscris în buletin cu Busnea în loc de Buznea, cum ar fi fost normal - comuna Buznea există și astăzi, lângă orașul Târgu-Frumos (jud. Iași), iar familia își trage obârșia din vestita familie a boierului Mihail Buznea, localizat pe la 1831 în satul Ciuciulea, raionul Glodeni din Moldova de peste Prut, boier cu suflet și dare de mână, care construiește în anul respectiv, din cheltuiala sa și a cumnatului său Gheorghe Leondari, o biserică în cinstea Sf. Mare Mucenic Gheorghe, iar soția acestuia Eugenia Buznea, împreună cu alte doamne au adunat suma de 4 500 lei cu care au cumpărat o Sfântă Evanghelie și alte obiecte trebuincioase bisericii, care există și astăzi.

Studii: Școala Primară din Mizil (1928-1935); Liceul Teoretic „Tasse Dumitrescu” din Mizil (1935 - 1939) - baccalaureatul îl susține la Buzău, fiind clasat al 3-lea din 58 de candidați); Premiul la olimpiadele naționale de Istorie (1936) și Limba și literatura română (1939); Facultatea de Medicină din cadrul Institutului de Medicină și Farmacie (1939 - 1945) - specializarea Medicină și Chirurgie (decan, prof. univ. dr. N. Gh. Lupu);

Între 1945 - 1946, în timp ce-și pregătea teza de doctorat la Sanatoriul Satulung (astăzi Săcele-Brașov), se îmbolnăvește de infiltrat pulmonar. Reușește să-și definitiveze teza de doctorat pe care o susține în anul 1947 în specialitatea „Medicină generală și Chirurgie” (Diploma nr. 4.615 eliberată de către I.M.F. București);

Specializare în balneologie (1957 - 1958) în cadrul I. M. F. București și spe-

cializare în balneofizioterapie (1960, la I.M.F. București);

Căsătorit în anul 1958 cu Rozalia Busnea (asistentă medicală - actualmente pensionară).

Activitate profesională: Medic de circă la Mănărade - jud. Alba (1948 - 1950); medic de circă la Borsec - jud. Harghita (1950 - 1956); medic specialist balneolog în stațiunea Borsec (1957 - 1963); medic specialist balneolog în cadrul Stațiunii Medical Balneare Govora (1963 - 1965); Din anul 1966, medic și director medical în cadrul S.M.B. Slănic-Moldova până în anul 1970, iar din 1971 și până în 1990, când se pensionează, lucrează ca medic principal balneolog;

Autor a peste 50 de lucrări științifice pe teme de balneologie și fizioterapie medicală, printre care: „Cercetări balneologice - tratamentul balnear al hepatitelor cronice și efectele curative ale apelor minerale în bolile digestive; „Tratamentul fizio-balnear la Slănic-Moldova”, „Individualitatea fizico-chimică a apelor minerale de la Slănic-Moldova; Necesitatea amena-jărilor și captărilor de noi surse de ape minerale pe teritoriul României. Studiu de caz - Izvoarele minerale de la Slănic-Moldova; „Balneoclimatologie - Studii și cercetări” ș. a.

Ca director al stațiunii (1966 - 1970), se implică împreună cu un colectiv de medici din stațiune și cu specialiști de la Institutul de Balneologie din București, în cercetarea calităților terapeuțice ale izvoarelor minerale, precum cel de la Ciunget (Dofteana), care o perioadă este îmbuteliat și transportat în

stațiune pentru cura internă a pacienților și cel de la Slănic-Moldova, denumit „Sonda 2” - forat în 1974, izvor cu efecte curative deosebite în tratamentul bolilor digestive.

În anul 1985, inițiază cu sprijinul colectivului medical al Dispensarului Policlinic Balnear Slănic-Moldova, un proiect înaintat Oficiului Județean de Turism Bacău (O.J.T.), de transformare a Pavilionului Central „Racoviță” în hotel turistic internațional, pentru faptul că locația respectivă oferea cele mai bune condiții de realizare a unui circuit de tratament și recuperare pentru pacienți, cu dotări la standarde europene, lucru care din păcate nu și-a găsit nici azi finalizarea...

I se acordă mai multe distincții prin decrete ale Consiliului de Stat al R.S.R. în 1969, 1971 și 1986, pentru „merite deosebite în activitatea medicală”.

Pentru sprijinul adus la dezvoltarea artelor marțiale în România, la 20 iulie 1990, Asociația „Amical Karate România”, afiliată Federației Române de Arte Marțiale, îi conferă titlul de membru de onoare împreună cu gradul (onorific) de „Centură neagră 1 DAN shodan Karate - Do Shotokan”.

Activitate publicistică: Colaborează la diverse revistele medicale, printre care: „Sănătatea”, „Viața Medicală”, „Medicina Internă” - reviste editate de către Uniunea Societăților de Științe Medicale din R.S.R. În martie 1971, publică în revista „Magazin”, un amplu documentar, intitulat „Izvoare de Apă Vie - Slănic-Moldova și Karlovy-Vary”, care este ulterior preluat de presa de specialitate din occident, drept pentru care, conferențiază pe această temă, în același an, la Dresda (Germania), la invitația unui institut de tratare a bolilor digestive;

În anul 1981, publică împreună cu Yolanda Nicoară, volumul „Mic îndreptar turistic și medical - Slănic-Moldova” (București, Ed. Spor t-Turism, 1981), prima lucrare mai amplă care include pe lângă coordonatele istorice, geografice și culturale ale stațiunii, și pe cele referitoare la factorii de cură, precum și la tratamentele recomandate și efectuate în stațiunea Slănic-Moldova;

Cercetător al trecutului istorico-literar din zona Slănic-Sat, Cerdac și Cireșoia (localități componente ale stațiunii), scrie în anul 1974, o superbă legendă a ținutului, intitulată „Legenda Nemirei”, care va apare publicată postum în revista „Ateneu” (apr. 2004), lucrare retranscrisă după manuscrisele în original și publicată cu o prefață a gazetarului băcăuan Mihai Buznea;

Posesor al unei impresionante colecții de vederi din întreaga lume, de cărți și faimoase tratate de medicină, medicul Romulus C. Busnea era pasionat de muzică (deținea un acordeon marca „Weltmeister” la care cânta cu ușurință canțonete, arii din opere, dar și române sau cântece de petrecere, acompaniat de soția sa, care avea o voce de soprană); îi plăceau la fel de mult pictura și arta fotografică, având în casă chiar un mini laborator foto, cu instrumente de dezvoltat, aparate de mărit, realizând printre altele peste 500 de fotografii color cu stațiunea Slănic-Moldova, surprinsă în toate anotimpurile.

Printre prietenii apropiați ai doctorului Busnea s-a numărat renumitul compozitor, dirijor și orchestrator de muzică ușoară și muzică de jazz, Edmond Deda, dar și italianul Innamorato Francesco, membru marcant al Partidului Socialist Italian și președinte al Federației Socialiste din Provincia Bari, fost sindicalist și luptător politic antifascist, prieten cu Sandro Pertini, fostul președinte al Italiei în perioada 1978 - 1985.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Romulus-Dan BUSNEA

Metafore comăneștene

La începutul toamnei trecute, la Comănești s-a ivit, pe neașteptate, *Grupul de literatură și artă „Metafore comăneștene”*. Ideea fusese întoarsă pe toate fețele încă din momentul ieșirii la pensie a profesorului Leonid Iacob, cunoscutul poet și coordonator al Cenaclului „Mugurii”, cel care mai avuse câteva tentative de a reinvia viața literară pe Valea Troțușului, dar, în absența unui spațiu adecvat, a fost silit să amâne punerea ei în aplicare.

Resuscitată de apariția, pe Aleea Parcului nr. 17, a **Cafenelei Literare**, ctitorie a Biancăi

Mădălina, fosta sa elevă, și a tatălui ei, Vasile Rață, ideea reunirii foștilor membri ai cenaclurilor „Nicolae Labiș” și „Artis” a devenit imediat realitate, iar întâlnirile bilunare coordonate de Leonid Iacob s-au succedat cu regularitate, aducând în primul plan nu doar creatorii de literatură (poeti, prozatori, critici, epigramiști), ci și muzicienii, artiști plastici și alte categorii de creativi, între care îi amintim pe Alina Apostoae, Mădălina Miron, Daniela Chirilă, Constantin Chirilă, Nicolae Garai, Alina Dor, Mada Deea, Vasile Luci Zamolxeanu, Ion Moisă, Ioan Popa, Octav Dospinescu, Ioan Gherghina, Marcel Cepoi, Petre Colăcel, Constantin Colăcel, Toader Oprea, Neculai Oprea, Teodor Doagă, Vasile Ungureanu ș.a. Cea de a IX-a întrunire a grupului a fost una deosebită, întrucât în prima parte a fost omagiat Mihai Eminescu (i-au dedicat poezii Vasile Ungureanu, Neculai Oprea și Leonid Iacob, au cântat melodii pe versurile eminesciene Samuel Colpoș, Nicolae Garai și Constantin Chirilă), iar în cea de a doua parte au citit, creații inedite, Petre Colăcel (poezie), Ioan Gherghina (proză) și Octav Dospinescu (epigramă), pe care le puteți regăsi în parte și în această pagină. La cât mai multe!

Cornel GALBEN

Octav Dospinescu

Argumentație... bahică

Berea o beau din butoi,
Să vă între bine-n cap,
Doar nu-s capră, știți și voi,
Să mă mulțumesc c-un țap!

Lingușitorilor

Eu nu vreau ca să vă sperii
Și asta-i regulă de aur,
Dacă-l lauzi și îl perii,
Boul se va crede taur!

Avertizare

Nu mă lovi, te rog frumos,
O să regreti și să îți minte
Că orice șut primit în dos
Înseamnă un pas înainte...

Riscul craiului

S-o cucerești pe domnișoara
Nu e greu și voi știți asta,
Dar ce faci de până seara
Află totul și nevasta?

Florentina Stanciu

Mihaela Băbușanu-
„Cu Mercur în exil”

În cartea „Cu Mercur în exil”, „caldă precum marea”, și care aduce ușor acea „liniște senină de dinaintea plecării” autoarea Mihaela Băbușanu își dezvăluie trecutul sieși dar și unui public cunoscător al stărilor, trecut răsfoit ca pe niște pagini de jurnal contemporan. Volumul conține mici picturi („Dorință”, „Doi”, „Spre final” „Dorință Rurală”), poeme de autoanaliză precum „Proprietăreașă” unde este prezentată viziunea sa asupra creației lirice, care corespunde stilului ei de a scrie „Salon pentru taifasuri și vorbe bune spuse la timp”

Parcă autoarea ne mărturisește că i s-ar potrivi mai bine rolul de „client” decât de „proprietar „al acestei mici afaceri aducătoare de mai mult sau mai puțină glorie numită simplu poezie” („Oare cine îmi va citi poeziile?”)

Cadrul literar unde Mihaela Băbușanu își primește iubitorii de poezie este cald, relaxant, real și precum o ceașcă de ceai din „fragi”, „scorțisoară”, „brad” ea povestind pe un ton amical despre viața sa celor care au ratat momente dragi.

Femeie modernă, ea este o femeie matură cu suflet de copil care pune viața în mișcare cu un surâs, poate acel surâs criogenat anterior („Relație”, „Aniversare”).

Autoarea vorbește despre dragoste, o constantă a poemelor sale, revelată sub toate aspectele „dragoste la prima vedere”, iubire arzătoare, iubire fericire, iubire pierdută (**Fantoma**), dragostea la tinerețe sau la o vârstă înaintată („Bătrânețea în doi/ e doar o vară continuă”) astfel că volumul de față devine un jurământ de credință față de sentimentul suprem.

Sunt descoperite astfel rădăcinile iubirii care învață să crească de acasă, din bunici și părinți pentru început, continuându-se cu copilul ce se aruncă în lume cu „un nod în stomac...”

„Fata aceea misterioasă și timidă,, se simte uneori „eșuată /La margine de lume,, trece „peste trei mări / Și peste trei țări,, descifrând coduri secrete, știe „că dragostea nu e un blestem” („Sirenă” „Străinul” „Speranță”) și lasă emoțiile să se hrănească cu ea până când se transformă în poveste („coarda sensibilă, prea întinsă / cedează prima”)

În acest volum nu doar iubirea evoluează ci și autoarea care sub acope-rământul ei trece de la speranță la „ochi de culoare incertă” „devenind o împlânzitoare de vise, pregătită pentru orice în numele iubirii, în stare să fure,, steaua /pentru că mi-e dor de viață,,

Dar acest proces ajunge să se simplifice, presat de timp și experiență concentrat simplu în conjugarea verbului „a fi” („Tu erai, / eu eram, / noi eram, / e nevoie să explic mai pe șleau?”) Având parte de experiențe de tot felul autoarea admite importanța experiențelor spirituale; „hainele de duminică, diploma și abilitățile” nu mai înseamnă nimic în absența sentimentului de apartenență -iubirea- sub orice formă a ei, aceasta conferind adevărată valoare vieții omului ca o biocuvântare. „Doar dragoste noastră mână în mână /Iese pe horn sub formă de fum/ risipindu-se complet/în cele patru zări”.

Calistrat Costin

Geta Stan Palade,
ARIPĂ ROZ-ALBĂ DE MĂR...

Romantică, de o sinceritate fără limite, poeta din Piatra Neamț cântă, se închină iubirii, zeului iubire: „...de-atâta dragoste mi-e teamă să nu pier”, deoarece, jură îndrăgostită, „viața e mai dulce ca moartea”, asta, amară previziune, într-un „mileniu trei care nu uită și nu iartă nimic”! Nelinistesc reacțiile la ritmurile „moderne”, agresive, ale mediului în care subzistă, intrigată, enervată că în plină noapte, „sună disperat telefonul la ceasul când „râsul-plânsul la noi se vinde pe gratis”! Natură lirică, sentimentală, poeta este deopotrivă un spirit polemic, critic al unor aspecte ale vieții curente urmând un sfat venit de departe: „bârfele și gâlcevilă de tot soiul dă-le dracului și mergi plină de

tandrețe și grație înainte”! A se lua aminte... Socotindu-se „cea din urmă mlădă romantică, autoarea insistă pe clapele amorului în texte încărcate de stări firești pentru o îndrăgostită de... dragoste („O, dacă-i ști cât de mult mi-am dorit să-ți rămân în camera ta...-/ priveghindu-ți nesomnul”). Nu puține sunt cugetările pe registrul profund al rostirilor poetice: „Fiecăruia ni se dă marea șansă pentru o viață de om!”. Destinul ni-l dobândim de la naștere precum floarea de purpură primăvara urcă dintr-o sămânță de ghindă prefăcându-se în pom” și „Secundele de veșnicie, Doamne sunt atât de puține încât abia mai prîdidesc în răgazul dintre două cuvinte să-mi sprijin tâmpla de umărul tău”. Geta Stan Palade ține să-pună scrisul în slujba unui gen de carte de învățătură („se cuvine pri-

eteni, să ne drămuim visele și prejudecățile mai presus de orice”) într-o mistică discretă („Doamne, ori de câte ori mi-a fost greu mi-am arborat sentimentele în văzul public doar pentru tine!”). Un umor de simpatică expresie (v. EVENIMENTE APOCRIFE... JOCUL DE-A NEMURIREA ș.a.) dă un farmec aparte textelor aluvionând multe din artițiile poeziei moderne („Fericirea o putem învăța de la oameni, păsări și arbori...”; „Măi badiță, badișor, vino-n zori la fântâniță”, „Să știi, dragule, calendarul latin pe care mi l-ai bătut lângă iconă-n perete niciodată nu minte!”).

Autoarea presară cu deosebit bun gust printre poemele sale nume și numiri faimoase din panteonul literelor clasice, realizând un inspirat act de cultură: „Fața pământului, Doamne, este o floare, zilnic îndrăgostindu-mă de ea! În piept simt o evlavie liturgică albă de stea”.

O poezie cu un divers repertoriu de lucruri sfinte ce se cade citită cu toată atenția și, desigur, înțeleasă...

Lealitatea dascălului și rigoarea cercetătorului
Ioan Murariu*

Grigore Codrescu

Cartea lui Ioan Murariu, dr. în istorie din 1979, profesor la Facultatea de Istorie Geografie a Institutului Pedagogic de 3 ani din Bacău, licențiat al Facultății de Istorie Filosofie a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, cursuri de zi, am primit-o de câțiva ani; însă, spre regretul meu tardiv, am parcurs-o atent abia acum și am constatat niște calități impresionante ale acestui intelectual băcăuan originar din Dămilenii Bucovinei, un român cu un caracter de o rară puritate pe care îl voi evoca și pe fondul acelor personalități care au determinat Unirea cea mare de acum un veac a românilor din ținuturile strămoșești ale provinciei din care se trăgea prietenul nostru.

Înainte de a sublinia că această carte au dat-o la lumină cei doi fii ai săi, Mihăiță și Dănuț Murariu, de asemenea intelectualii ca și mama, prof. de franceză, precum citim pe înscrisurile de pe coperta interioară, fii care, poate, se vor hotărî cândva să tipărească și ceva de lucrările științifice ale tatălui, să observăm ce momente biografice impresionante a trăit tânărul ce se născuse în urmă cu opt decenii și se remarcase prin

pasiunea studiului în toate treptele învățământului (primar, gimnazială, liceal și universitar).

Fără nici o intenție literar-artistică, dar cu o sobrietate rară, băcăuanul care a condus/ținut cursuri și seminarii la Facultatea de Istorie-Geografie din Bacău, cu o rară precizie arhivistic-documentară a ținut să immortalizeze și să proiecteze de fapt în posteritate pe toți cei care i-au fost aproape: părinții, învățătorii, dascălii din gimnaziu, colegii și profesorii de la Alma Mater, dar și prietenii ce l-au prețuit. În aceeași posteritate sunt proiectați preoții din satul Dămileni - Cristinești, dar și toți, absolut toți eroii căzuți în cele două războaie mondiale, precum și legendele din arealul natal, inclusiv cei care i-au povestit acele fermecătoare ficțiuni, uneori uitate, din mitologia rurală. Anexele includ fotocopiile ale unor documente și repere de arhitectură rurală care reprezintă istoria unei fermecătoare provincii românești din nord-estul spațiului românesc. Nu lipsesc cu totul secvențele emoționante, care te proiectează, vorba lui Eugen Negrici, în spațiu „expresivității involuntare”, deși... „în ziua de luni, 8 mai 1950, pe la ora 6 dimineața, a venit preotul și l-a spovedit. Apoi tata ne-a chemat pe noi, copiii, pe rând, în camera lui și

ne-a spus aceleași lucruri: să-l iertăm dacă ne-a făcut vreun rău, că și el ne iartă, și să fim ascultători față de mama. Și-a cerut iertare și de la mama, și de la ceilalți oameni după obiceiul creștinesc. Puțin mai târziu, pe la ora 7, i-a spus mamei să-l îmbrace cu o cămașă curată. După ce l-a îmbrăcat a murit ușor, fără să scoată un cuvânt. L-am înmormântat cu multă jale în partea de răsărit a cimitirului din Dămileni, miercuri, 10 mai 1950”.

Sunt și amintiri frumoase cu Ioan Murariu, dr. în istorie. Am fost programați amândoi să conferențiem la Universitatea Populară din Bacău: el despre Războaiele cu otomanii, iar eu despre **Poezia patriotică a lui Eminescu**. La un moment dat a fost transferat la Liceul „G. Bacovia”; el a venit cu bicicleta, având bune amintiri cu acest vehicul; un coleg poznaș a râs, arătându-i cu ce mașini veniseră unii elevi. (De... liceu de elită!)

A doua zi, profesorul Ioan Murariu nu a mai apărut; se transferase la altă școală, mai modestă. Fusese șapte ani universitar.

Ghinionist al istoriei, el ar fi putut să figureze ca un excelent om de știință în domeniul său.

A dispărut tânăr și pe neașteptate. Regretăm și acum, la opt decenii de la naștere, cu ocazia Marii Uniri a Românilor.

* Ioan Murariu, **Însemnări** (1984), Editura „Vicovia”, Bacău, 2015.

Adrian Popovici

O nouă carte din colecția CIL
„Refugiul – povestiri și eseuri”

Colecția de carte a Clubului de Inițiativă Literară (CIL), coordonată de prof. Mircea Nanu-Muntean, s-a îmbogățit recent cu o nouă apariție editorială colectivă, „Refugiul – povestiri și eseuri” (Ed. „Cygnus”, Suceava 2017), volum care a fost prezentat și lansat sâmbătă, 6 ianuarie a.c., la Observatorul Astronomic al Universității „Ștefan cel Mare”-Suceava, în prezența curatorului evenimentului, cercetătorul științific Cezar Leșanu și a câtorva dintre cei 13 autori semnatari, parte debutanți, parte consacrați de ceva vreme, manifestare moderată de secretarul CIL, George Sauciu, semnatarul unei „Praefatio!” la volum și care a dat pe rând cuvântul autorilor. „Credeți-mă că bucurie mai

mare ca la lansarea acestui volum nu am avut și nici nu am fost mai entuziasmat ca în această zi și asta deoarece noi, ca și club literar am încercat să găsim tineri autori, să-i îndrumăm, să le dăm o șansă să se afirme pe tărâm scriitoricesc, prin intermediul Clubului de Inițiativă Literară. Se spune că emoțiile de la debut nu se uită niciodată” a spus Florentin Haidamac, unul dintre inițiatorii CIL-ului. Cu un fin simț al umorului, o mai veche cunoștință a noastră, Constantin Horbovanu, el însuși semnatar al volumului de care am făcut zicere, și-a încântat auditoriul cu două catrene: „Zicerea membrilor CIL”: „Nu ne fudulim/ Că e ceva aparte/ Dar în CIL trăim, / Ș-avem refugiu în carte/ – și un altul „Declarația membrilor CIL”: „De amici ne este dor/ Și suntem motivați,/ Venim la Observator/...Să fim observați./ Tabăra SCI-FI ASPHAR, de pe urma căreia s-a născut volumul de față se desfășoară anual, din 2014, în mirificul ținut al

Rădășenilor care l-a inspirat odată și pe Mihail Sadoveanu, organizată fiind de Academia de Aventură „Pământul Viu” (organizație non profit, n.a.) din Fălticeni, care editează și revista omonimă, președinte prof. Constantin Călin Dănilă și redactor șef, Mihai Cristian Sfetcu. Despre carte citim următoarele, pe coperta verso realizată de John Dobro: „O incursiune în lumea refugiului imaginată de autori consacrați sau debutanți absoluți. Un periplu livresc prin care se aduce un tribut grădinii de la Rădășeni, un refugiu al sufletului și al artei sincere. Prin aceste texte se aduce mulțumire echipei ce face posibilă existența, an de an, a extraordinarului proiect numit Tabăra sci-fi Asphar. Să ne refugiem în imaginație!”. Despre cei 13 autori găsiți prezentarea biografică a fiecăruia la sfârșitul cărții. Celor prezenți autorii le-au oferit cu drag, fiecare în parte, autografe. Debutanți: Cezar Adomniței, Dragoș Huțuleac, Ciprian Ciaunică, Dan Stoica și o prezență feminină stabilită pe meleaguri lusitane, Bianca-Alexandra Horbovanu.

Asterisc

CĂTEAUA

...Căteua caută, cu disperare, orice ar putea s-o hrănească și să-i dea laptele atât de trebuitor pentru cele patru mogâldețe care au ieșit, cu câteva săptămâni în urmă, din pânțele ei. Pubelele de gunoi sunt pline, dau afară de pline ce sunt acum, după *Sărbători*, așa că mulți oameni au aruncat resturile de mâncare și gunoaie direct pe placa de beton care e flancată de trei pereți înalți, murdari și devastată de anii, mulți la număr, trecuți de la amenajarea acestui loc destinat gunoaielor și a rolacilor... Mijlocul lui ianuarie a adus un ger cumplit, sec, fără zăpezile de altădată, și, uite, chiar acum i-au venit pe lume căteii... Nu-i prima dată când devine mamă, înaintea acestor ghemotoace de păr zburliat au mai fost multe, nu-și mai amintește câte generații, dar toate au dispărut, au devenit, pe unde or fi, câini în toată regula, i-a hrănit, tot așa, cu ce-a găsit prin locurile destinate de om resturilor „menajere”, sau cu ce s-au mai îndurat unii oameni din partea locului să-i arunce, a răzbătut prin viață și iat-o, acum, bătrână, slabă, bolnavă, aproape oarbă și rebegită de frig, căutând, cu înfrigurare și speranță, mâncarea – orice-ar fi, numai mâncare să fie – care să-i dea laptele așteptat de cei patru în cotlonul acela dintr-o două case aproape dărăpănate și punctul termic, de unde emană, în jur, o căldură vagă și binefăcătoare. Acolo și-a făcut sălașul – din niște țoale și cărpe vechi pe care le-a cărat cu gura și din niște bucăți de carton, ferit de vânt și de ploaie, și acolo i-a adus pe lume... Deodată, prin mizeria aceea terciuită și pestilentă, dejecții lăsate de „oamenii străzii” care au transformat locul și în closet public a adulmecat o bucată de carne, da, chiar carne, de porc, trecută de mulțor de vremea când putea fi mâncată de om, a înfulecat-o, într-un dos, spre peretele de lângă punctul termic, și, schiopătând, s-a târât, gemând, spre puii ei... Am privit-o îndelung și de data asta – o știu de câțiva ani buni, era o cățelușă zburdalnică și foarte prietenoasă - i-am dat și eu, nu o dată, de mâncare, și imaginea ei m-a întristat. Ea mi-a amintit de „Sora”, cățelușă noastră de pe vremea când eram băietan acasă, la mine, și când, într-o zi de iarnă, ne-a ars casa și avea puii ei în „șala” casei noastre, și a fugit să-i salveze și a sfârșit în flăcările acelea... Ce-am mai plâns atunci...! Acestea, eu i-am zis tot așa, adică „Sora”, de l-a început i-am dat numele ăsta, și așa i-au spus și alții, de prin vecini, la fel, cred că a dat naștere la mai mult de zece generații de cățeluși, care, nu știu cum se făcea, dar dispăreau imediat, era câine de rasă, se vedea de departe, iar căteii ei, mai mult ca sigur, sunt, pe undeva, paznici și prieteni devotați omului... Așa vor fi, poate, și aceștia, care au venit pe lume acum, în iarnă, în frumoși, dolofani, vioi și mama lor, căteua - bătrână și slabă - îi hrănește cu devotamentul pe care numai ea îl simte în sufletul ei de câine al nimănu...

... Spre seară, când se făcuse aproape întuneric, iar gerul își întetea forțele, m-am dus, ca de obicei, să-i văd puii, să-i dezmiard și să mă joc cu ei peț de câteva minute, să mă bucur cum cresc în fiecare zi, ghemotoace de pluș cu ochi ca de mărgele. Dar, vai, culcușul era gol...! Iar căteua, singură, slabă și bătrână și bolnavă, plângea, în legea ei de câine al nimănu, plângea după pușorii ei, fără s-o bage nimeni în seamă. Am plecat nu doar dezamăgit ci, mai ales, cu un vădit sentiment de compasiune pentru bietul animal... Sentimentul acesta avea să se transforme în durere a doua zi dimineață când, în drum spre redacția revistei, n-am mai văzut-o... Și nici în zilele și săptămânile următoare... O luase, probabil, Nimicul...

Liviu Ioan Stoiciu: Ajuns din urmă...

(Continuare din pag. 8)

Amintita natură neliniștită a scriitorului, accentuată de contextul social, politic, economic, profesional, literar, familial – mai exact, de întregul existenței lui – este evaluată de el însuși, dar și explicitată, deseori, fiindcă se simte epuizat psihic, umflat de nefericiri, iar consecințele sunt pe măsură: *îmi plâng de milă, gata să-mi dea lacrimile! Sunt cu nervii la pământ... Sau: unde o să ajung / cu starea mea sufletească? O să ajung departe, cu / siguranță: numai să mă ajung din / urmă! La colț mă așteaptă surprize neplăcute, pușcărie / politică, bat în lemn, spital de nebuni, / subteran de mină, de ultim om...*

Așa cum reiese și din fragmentul pe care tocmai l-am citat, un aspect deloc întâmplător al construcției textului – care susține titlul cărții, pe lângă poemele incluse – este intercalarea, în textul jurnalului propriu-zis, a unor fragmente ce pot fi considerate versificate (în vers liber), din care se poate deduce preocuparea permanentă, când vine vorba de scris, a autorului, pentru poezie.

Așadar, scindat între viața personală, de familie și creație (de fapt, altă latură a vieții personale), poetul se zbate să reziste și să existe, iar poemul de fiecare zi poate fi considerat o terapie împotriva răului din afară, dar și (sau mai ales) din sine. Totuși, având în vedere întregul său demers, măcar din această carte, Liviu Ioan Stoiciu este un curajos. Are curajul (sau nebunia) de a se dezbrăca în public, expunându-se unei game de reacții, între care nu lipsesc, sunt

convinsă, cele defavorabile, fără a ține seama de ele. Sau este un egoist, care încearcă, în felul acesta, numai propria salvare.

Aceeași amărăciune și încredințare, ca și în jurnal, îl stăpânește pe scriitor și când își scrie, cu tenacitate, poemele care se adună în sertar, așa cum mărturisește, în speranța unui timp când să le reevalueze și să le aleagă pe cele publicabile. Mai mult, deși le știe cauzele acestor trăiri, este tentat să caute și mai adânc, la rădăcinile lor și nu neapărat spre a le extirpa, ci, mai degrabă, ca să le scobească, asemenea unei răni deschise, sporind durerea adunată, din *mândria, invidia, mânia, / lenea, avariția, lăcomia, / desfrânarea* ce pot fi ale tuturor, în ansamblu, ale speciei, adică, dar și ale individului, șapte păcate, a căror enumerare, așa cum mărturisește, îl relaxează.

Pe de altă parte, o imperioasă dorință de a-și fixa continuu deisul existențial, demonstrează, în jurnalul său Liviu Ioan Stoiciu, încât acesta poate fi urmărit ca un lungmetraj sau citit ca un roman (foileton), fiind, totodată, o formă de fixare a identității proprii în contextul lumii, miză pe care pare a și-o propune, dar o și estimează continuu. De aceea, nu latura estetică primează (exceptând poemele) în jurnal, însă, desigur, cum receptivitatea față de expresivitate este, din varii motive, diferită, cartea poate suscita, bănuiesc, o seamă de ecuri și pe această latură.

Așa cum reiese din *jurnal*, viața scriitorului pare o cursă contra-cronometru, fenomenală, în care el citește pe apucate presă (de la

„Viața studentească”, la „Agricultura socialistă”, „Cinema”, „Cronica”, „Magazin”, „Luceafărul”, „România literară” etc.), literatură (română și străină), dar și producțiile soției (aflată și ea într-o competiție continuă pentru a scrie roman după roman și a căuta să obțină promisiuni de publicare), pe care le și corectează. Pe lângă acestea, nu neglijează cătuși de puțin sarcinile de serviciu, îngrijirea meticuloasă a locuinței, a copilului, implicarea – fie și teoretică – în pregătirea mesei, temele fiului, cu care învață cot la cot, de la biologie, la matematică, îl ajută la lucru manual etc., și nu uită ca, târziu, în noapte, să-și scrie poemul de fiecare zi (sau măcar să încerce) și, neapărat, paginile de jurnal. Cât privește *jurnalul*, remarcabil este că, pe prima pagină, după cum notează autorul, are scris (ca o invitație, mai degrabă, pentru potențialii curioși!): Jurnal strict confidențial, de uz exclusiv personal, amănunt cel puțin surprinzător, ținând cont de exigențele (eufemistic spunând) ale epocii, în materie de atitudine a autorităților și a organelor opresiv-represive față de inși care au o poziție „dușmănoasă” față de regim, dar și postura scriitorului, de persoană, așa cum însuși se prezintă, în repetate rânduri, neagreată de oficialități, urmărită etc. În consecință, aflat (așa cum dă de înțeles ori afirmă direct) cu sabia lui Damocles deasupra capului, într-o epocă a precarității pe care toate planurile, Liviu Ioan Stoiciu alege să trăiască înfrângând, prin scris, orice adversitate, trăgând de viață cu o osârdie poate ancestrală și reușind, iată, să iasă la un liman fericit...

Inscripții băcăuane

O EPISTOLĂ NECUNOSCUTĂ A LUI EUGEN URICARIU

Biografia prozatorului, eseistului și publicistului Eugen Uricariu (n. 1 noiembrie 1946, Buhuși, județul Bacău) conține câteva necunoscute pe care trebuie să le clarifice, chiar acum, pentru istoria literară, arhicunoscutul narator, înzestrat cu veritabile deschideri occidentale.

Își face intrarea în epica anilor șaizeci, în paginile prestigioasei reviste *Ateneu* (1966), publicând o sumă semnificativă de proze, care au menirea de a stimula interesul și curiozitatea criticii literare.

Este apreciat și publicat în cele mai însemnate reviste ale vremii. Participă, efectiv, la viața literară și culturală din Cluj, Bacău și București. Devine, curând, un nume de primă mărime între prozatorii tineri și cei deja afirmați de mult timp.

Se implică în biografia unor reviste, unde, adesea este redactor și factor decisiv în a promova o literatură autentică și în a crea un mediu de înaltă intelectualitate și

de efervescență creatoare.

În ipostaza de redactor al revistei *Steaua* (1973–1989) a cunoscut, a citit și a publicat un număr important de autori, care au individualizat publicația clujeană și i-au creat un prestigiu de invidiat.

Unul dintre cei ce au publicat în revista *Steaua* este și eseistul și prozatorul Alexandru George (1930–2012), care s-a bucurat de aprecierea și prețuirea fratelui său, mai tânăr, Eugen Uricariu.

Epistola ce se publică acum este concludentă și cuprinde în câteva șire largă perspectivă și promptitudinea occidentală ale lui Eugen Uricariu.

[Cluj-Napoca], 22 dec[embrie] 1983

Stimate domnule Alexandru George,

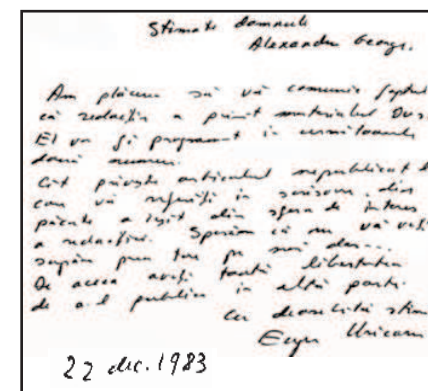
Am plăcerea să vă comunic faptul că redacția a primit materialul d[umnea]v[oa]s[tr]ă. El va fi programat în următoarele două numere. Cât privește articolul nepublicat la care vă referiți în scrisoare, din păcate a ieșit din sfera de interes a redacției.

Sperăm că nu vă veți supăra

prea atare pe noi dar... De aceea aveți toată libertatea de a-l publica în altă parte.

Cu deosebită stimă,
Eugen Uricariu

[Domnului Alexandru George]

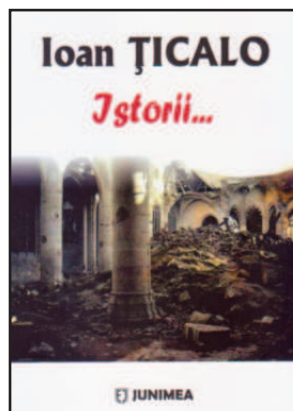
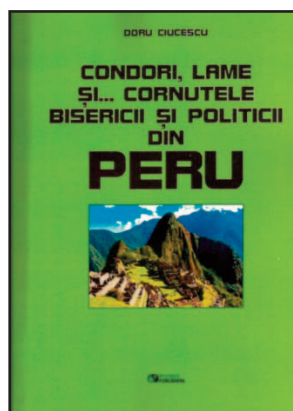
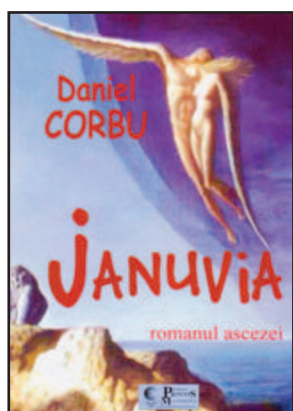
Note

* Originalul acestei epistole, inedite, se află în biblioteca lui Alexandru George și mi s-a dat acceptul de a o publica de către doamna Carmen Constantin, unica moștenitoare a faimosului polemist și narator.

1. Alexandru George ~ **Destinul nu mai bate la ușă**, în *Steaua*, 35, nr. 2 (441), februarie 1984, p. 14-15.

NICOLAE SCURTU

biblioteca plumb * biblioteca plumb * biblioteca plumb * biblioteca plumb * biblioteca plumb *

Camelia Iuliana Radu

cine alungă chipurile lumii

mă ametește cu scenarii
eu trec asemeni unui fluviu galben
luminescent
cărând zi de zi
impresiile adunate în coșul pieptului

mășăluiaș înghețată de compromis
înghețată în dorința de a fi
devoram comun timpul comun

coama galbenă a fluviului înaintează
cu atâta putere
cine a visat în locul meu
cine a plâns
a murit
mă trage în adânc

desenez cu frica nereușitei

nevoia de a picta hârtia îmi explodează
degetele
iar ele picură haotic pe suprafața
netedă
nu știu ce va ieși
ce va fi
un efort atât de mare îmi epuizează
respirațiile
iar eu devin tot mai imprecisă și strig
neantul nu spune nimic
picură până cad
pe hârtie lumea se răsucesc
mă scurge ca într-o ceașcă de cafea
întoarsă
zațul
liniile negre nu vor să spună
spațiile albe, tăcerea
vorbesc mai mult

mă tot uit după semne

dar lumea zgomotoasă nu face semn
mai bine mișc un munte de îndoială
mai bine închid
și ascult
ca o șopârlă amortită
sub înveliș de moarte
marea înregistrată în cochilie

am o spinare albă
de miel pe care altul a desenat cândva
cu roșu absurd
tăcut
inept

EU va rămâne o pată
pe carnea mea retrasă
într-o altă lume

prin noi trece același om

îl recunoști în ultima seară
în care strigi din galeria îndrăgostiților

același om ne locuiește pe toți
alergă prin camere în care
părăsirea a făcut găuri spre altul

ar vrea să îi răspundă într-o zi
cineva
altcineva

el alergă prin noi
țipă și ne lovește zidurile în brațe
strânge
o pâine fierbinte la piept
aruncată din camionul care aduce
pâine
pe strada unde locuim toți

mă uit la ei

cum împart fericirea
înconjurați de privirile cerșetorilor
de neputință
de foame
aurită și statică
un obiect de lux
doar al lor

ei rup câte o bucată
o mestecă elegant
cu gura închisă și nu privesc
în jos, firimiturile
vietăți asemănătoare

aș vrea să mă văd

urâtă și otrăvită cum mă vede el
să am atâtea de reproșat
atâta vehemență
câtă are el

ura puternică
ura care sparge aerul
în cioburi atât de subțiri încât lumina
se taie în ele

dacă aș avea acea putere
și liniile ei de forță
trecutul m-ar împinge în altă lume

aproape mă felicitam pentru puterea
de a vedea lucrurile din înalt

înghițeam realitatea înfocolită în viziune
crezând că m-ar vaccina
și aș putea scăpa cu viață

visam pe malul canalului
pe margine să fi fost o pădure
să răcorească locul pescarilor taciturni
și morților de sub betoane

rămăsesem un balon pe o creangă
gata să se spargă
la cea mai mică atingere

eram altcineva
lumea s-a văzut altfel de frica morții

călcăm prin propriul timp

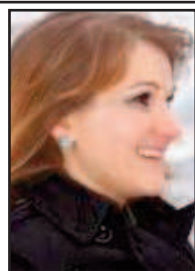
sfioși în asteptare
de sub pași
drumuri inițiatice se aud
murmur de mantre neînțelese
căci am uitat limbajul și semnele vechi
vedem doar coaja sub care
s-au ascuns bătrânii

prin pădurea milenară pășim
toamnă de toamnă mai frumoasă
bogată ne cântă în ureche
să înțelegem mai mult niciodată

imaginația îmi aduce o inimă nouă

un fluviu nesățios
un salt
un ucigaș de rutine

ce mlădioasă este plecarea
ce vie și clară se face călătoria
de parcă nici nu aș fi fost

Ana-Maria Moraru

Venus

Ea:

Îmi ceri să mă trezesc ușor
să nu ridic privirea,
să uit de oamenii ce dor
și să -mi urmez menirea.

*
Mi-așezi în mână un condei
cerând să-ți scriu cuvântul,
renaști sub umbra unui tei,
totuna cu pământul.

*
Nu înțeleg, si n-or putea
vreodată să - nțeleagă
ce dor nespuse din sfera ta,
de lumea mea te leagă.

*
De când te simt, îmi bate-n piept
o inimă străină
și mă alinți, și te alint,

și nu port nicio vină.

*
Cu brațul rece, mă cuprinzi
cerând ușor să număr
pe rând, aceste nopți fierbinți
trăite pe-al tău umăr.

*
Și simt că minte nu mai am
un tremur mă cuprinde,
văd umbra ta trecând prin geam
și mâna ta se-ntinde.

*
Sleită parcă de puteri,
mă pierd pe patul moale
simțind iubirea ta de ieri,
pășind o nouă cale.

*
Oh! Prea iubit cu chip de zeu
ce-a fost și nu mai este...
Tu nu-nțelegi cât mi-e de greu,
să scriu a ta poveste?

Ei:

Copila mea cu chipul blând,
tu n-ai de ce te teme!
rescrie versuri rând cu rând
căci ei o să te cheme.

*
Te-or asculta ori poate nu,
întunecați de teamă
căci dintre toate, numai tu
mi-ai fost cea mai de seamă.

*
Știu bine, greu e de-nțeles
nemărginitul soare,
al vieții noastre trist revers
ce-l simți sub sân cum doare.

*
Copila mea! Când vor veni
cu mintea-ncețosată
cercând să afle ce tu știi,
iar eu știam odată,

*
Plăpândul trup în care zaci
cutremurat de spaimă,
îl voi cuprinde. Tu să taci,
să nu îi iei în seamă.

*
Nu toți slăvesc lumina mea
ce arde ca un astru,
doar tu, rostind cu gura ta
vezi cerul meu albastru.

*
Tu dintre toate ai simțit
pustia suferință
sub cerul nopții, ai iubit
cu-aceeași neputință.

*
Oglinda ce ți-o țin acum,
să mă privești prin dânsa,
curma-va necuprinsul drum,
îndepărta-va pânza.

*
Cerut-ai să m-auzi vorbind,
cutremurată-n fire,
la malul mării rătăcind
cuvinte de iubire.

*
De m-oi întoarce între voi,
în adevăr pe lume,
renasc în versuri vechi și noi
purtând același nume.

*
Te uită, eu am revenit
pe holda strămoșească,
dorind pământul prea iubit
sub cer să strălucească.

Ea:

Îmi ceri „ceva” dar nu-nțeleg
ce-mi tot rostește gura,
E vocea ta, eu nu te neg,
a mea e doar căldura.

*
Tu nu-nțelegi? Ei nu mai vor
luceferi sub alt nume,
tânjesc Luceafărul ce-ai fost
fără pereche-n lume!

*
Cum oare pot eu să răzbat
al lumii întuneric?
deși te-ai dus, doar n-ai uitat
acest întreg generic.

Ei:

Prejudecăți ori nedreptăți,
aievea se vor face
dar am rostit-o și-alte dăți
că nu m-oi mai întoarce.

Ea:

Mi-e inima un dulce cânt
spre sfera-ți infinită,
în brațul tău de mă avânt
să-ți fiu pe cer iubită.

*
Socot că mă vor judeca
cum au făcut cu tine,
de n-ai să poți nici tu ierta
durerea strânsă-n mine.

*
Luceafăr scump, neprețuit,
când încă ți-a fost ceasul
ce riști al nemuririi nimb
făcând aici popasul,

*
Ce faci, în noapte ca să-mi fii,
o stare de beție?
La ceasuri grele și târzii
eternă reverie..

*
Căci mă topesc când mi te simt
cuprinsă -n piept de flamă,
și ard când mâna mea întind
uitând să iau în seamă

*
De-i versul tău sau gândul meu,
străină-i a ta lege,
și cum îmi cade mie greu,
ce pot ei înțelege,

*
Din lumea asta de mister
ce mi-ai deschis în față?
Parfumul tău e de eter,
al meu miroase-a viață!

Ei:

Oh! Tu copilă, ce naiv
ți-i modul de gândire. ..
Eu îți vorbesc de cine-am fost,
și nu de nemurire.

*
E vorba numai despre voi
trăind într-o minciună,
Ce-n jurul vostru, de nevoi
tot mai adânc s-adună.

*
Ce-am fost nu știți, voi inventați
povești fără de noimă,
Răspundeți fără să-ntrebați
preluând o veche formă.

*
Voi reveni să te sărut,
tu scrie pentru mine!
Din sfera mea îți voi fi scut
te voi veghea, știi bine...

